

7.11.2025

**Hankinnan oikaisuvaatimus liittyen Kaupunkitilalautakunta 22.10.2025 § 8
Sammakkolammen päiväkodin hankintaan KVR-urakkana**

Hankintayksikkö:

Vantaan kaupunki

Tarjoaja:

Rakennusliike Evälahti Uusimaa Oy

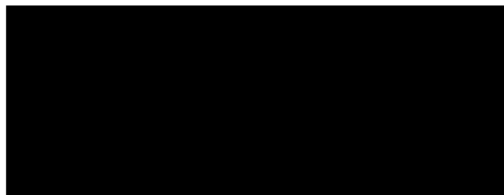
Hankintapäätöksessään VD/5339/02.08.00.00/2025 Kaupunkitilalautakunta 22.10.2025 § 8 Urakoitsijan valinta: Sammakkolammen päiväkodin hankinta KVR-urakkaan/AK, joka on ilmoitettu sähköisesti tiedoksemme 23.10.2025, ilmoitetaan Hoivarakentajat Oy valituksi Sammakkolammen päiväkodin KVR-urakoitsijaksi.

Tarjouspyynnössä vaaditaan, että vastaavilla suunnittelijoilla on kullakin oltava kaksi (2 kpl) referenssihanketta uudispäiväkodin tai vastaavan toimitilarakennuksen suunnittelusta, joissa hän on toiminut vastaavan suunnittelijan tehtävissä ja, jonka urakka on vastaanotettu enintään viiden vuoden aikana tarjouksen määräajasta.

Voittaja ei ole tarjouksessaan ilmoittanut käyttävänsä voimavara-alihankkijoita, eikä toimittanut ESPD-lomakkeita voimavara-alihankkijoiden osalta, jotta yllä mainitut tarjouspyynnön tekniset ja ammatilliset vähittäisvaatimukset täyttyvät. Voittaja on tarjousta laatiessaan kuitenkin käyttänyt voimavara-alihankkijana Arkkitehtuuri Oy Lehtinen Miettunen arkkitehtisuunnittelua. Jos tarjoaja käyttää sellaisia alihankkijoita, joiden voimavaroihin se viittaa hankintayksikön asettamien vaatimusten täyttymisessä, on näiden alihankkijoiden osalta myös täytettävä ESPD-lomake.

Vaadimme hankintapäätöksen kumoamista ja uudelleen käsittelemistä. Syynä vaatimuksellemme ovat hankintalain mukaisten voimavara-alihankkijan selvityksen puutteellisuus voittajan tarjouksessa.

Helsingissä 7.11.2025



Toimitusjohtaja

Rakennusliike Evälahti Uusimaa Oy





VD/5339/02.08.00.00/2025 / Sammakkolammen päiväkodin hankinta KVR-urakkana

Tarjouspyyntö

Organisaatio

Nimi ja osoitteet

Organisaation virallinen nimi

Vantaan kaupunki

Organisaation tunniste

0124610-9

Yksikko / alaorganisaatio

Postiosoite

PL 1820

Postitoimipaikka

Vantaan kaupunki

Postinumero

01030

Maa

Suomi

Aluekoodi

FI1B1 Helsinki-Uusimaa

Verkko-osoite

<http://www.vantaa.fi>

Organisaation yhteyspisteen nimi

Vantaan kaupunki / Kaupunkiympäristö / Kiinteistöt ja tilat

Organisaation yhteyspisteen puhelinnumero

+358 407791255

Organisaation yhteyspisteen sähköpostiosoite

jari.piiparinen@vantaa.fi

Viestintä

Hankinta-asiakirjojen osoite (URL)

<https://tarjouspalvelu.fi/vantaa?id=570341&tpk=4c3e511d-800c-405a-8107-44bb3f3a9ea2>

Hankinta-asiakirjojen saantia on rajoitettu

Ei

Verkko-osoite tarjousten, osallistumishakemusten tai vastausten toimittamiseksi

<https://tarjouspalvelu.fi/vantaa?id=570341&tpk=4c3e511d-800c-405a-8107-44bb3f3a9ea2>

Hankinnan kohde

Nimi

Sammakkolammen päiväkodin hankinta KVR-urakkana

Ilmoituksen viite / diaarinumero

VD/5339/02.08.00.00/2025

Hankinnan kuvaus

Hankinta käsittää Sammakkolammen päiväkodin (uudisrakennus) KVR-/pääurakan urakkalaskenta-asiakirjojen mukaisesti.

KVR-urakoitsija toimii myös urakan ajan kohteen päätoteuttajana sekä työmaan johtovelvollisuuksista ja työmaapalveluista vastaavana urakoitsijana.

Urakkakilpailu toteutetaan avoimella menettelyllä.

Hankinnan kuvauksessa on täsmennetty muita urakkalaskenta-asiakirjoja.

Tontilla sijaitsee vanha purettava päiväkotirakennus (tilaelementtirakenteinen), minkä purkamisesta annetaan tarjouslomakkeella optiohintaa.

Rakennuskohde:
Sammakkolammen päiväkot
Loistepolku 3, Vantaa

Ennen tarjouksen jättämistä tarjoajan tulee tutustua rakennuspaikkaan ja sen saavutettavuuteen.

Pääasiallinen hankintalaji

Rakennusurakka

Hankintaa tai osaa koskevat lisätiedot

Tarkempi kuvaus hankinnasta on liitteissä hankinnan kuvaus , urakkaohjelma ja tarveselvitys

Hankintasopimuksen, puitejärjestelyn, dynaamisen hankintajärjestelmän tai kelpuuttamisjärjestelmän (arvioitu) kesto

(Arvioitu) Alkamispäivä

3.11.2025

(Arvioitu) Päättymispäivä

30.6.2027

Osia koskevat tiedot

Tämä sopimus on jaettu osiin

Ei

Menettely

Menettelyn tyyppi

Avoin menettely

Dynaaminen hankintajärjestelmä

Ei sovelleta



Puitejärjestely

Ei sovelleta

Menettelyn kuvaus

Urakkakilpailu toteutetaan avoimella menettelyllä.

Tilaaaja on määrittänyt tarjoajalta vaadittavat kelpoisuus-/soveltuvuusehdot.

Lopullisen tarjouspyynnön valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus (hinta-laatuvertailu).

Tarjoajan valintamenettely kuvattu liitteessä hankinnan kuvaus.

Tarjouspalvelun tiedot

Määräajat

Tarjousten, osallistumishakemusten tai kiinnostuksenilmaisujen vastaanottamisen määräaika

25.9.2025 16:00:00

Tarjousten avaamisen päivämäärä ja kellonaika

26.9.2025 9:00:00

Aika, joka tarjousten on oltava voimassa niiden jättämiselle asetetusta määräajasta alkaen

3 kuukautta

Hankintaan liittyvien kysymysten määräaika

15.9.2025 16:00:00

Muut tiedot

Vertailuperusteiden määrittely järjestelmässä

Pisteytys

Lisätiedot hankintaan liittyviin kysymyksiin

--

Liikesalaisuustietojen esittäminen kriteerikohtaisesti Tarjouspalvelussa sallittu

Ei

Muut ehdot

Tarjouspyynnön ESPD-lomakkeella ja osallistumisilmoitus-lomakkeessa on esitetty tarjoajien soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset. Tarjoaja vakuuttaa vaatimusten täyttymisen valitsemalla alla olevasta taulukosta vaihtoehdon "kyllä" ja sitoutuu hankintayksikön pyynnöstä toimittamaan viivytyksettä vaatimuksen todentavat selvitykset hankintayksikölle. Selvitykset pyydetään lähtökohtaisesti vain tarjousvertailussa valituksi tulevilta tarjoajilta, pois lukien ne vaatimukset, joissa on erikseen mainittu, että selvitys on ladattava tarjoukseen.

Vaaditut selvitykset (esim. todistukset, lausunnot, rekisteriotteet) eivät saa olla kolmea (3) kuukautta vanhempia laskettuna niiden saapumisesta hankintayksikölle (pl. rikosrekisteriote). Tilaaja tarkistaa itse vaadittujen tietojen täyttymisen maksuttomista tietokannoista (esim. YTJ) tai Vastuugroup.fi-sähköisestä palvelusta siltä osin, kun tarjoajan tiedot ovat sieltä saatavissa. Mikäli tarjoaja on vastannut alla olevan taulukon kohtiin "kyllä" ja ESPD-lomakkeen kohtaan "kyllä", eikä kaikkien vaatimusten täyttymistä pystytä myöhemmin todentamaan, tarjoaja hylätään. Selvitykset tullaan pyytämään ja tiedot tarkistamaan viimeistään ennen hankintasopimuksen tekemistä ja myös määräajoin sopimuskauden kestäessä.

Ulkomaisten tarjoajan on toimitettava esitettyihin vaatimuksiin vastaavat selvitykset oman maansa lainsäädännössä edellytetyllä tavalla. Vieraskieliset todistukset ja selvitykset tulee toimittaa sekä alkuperäiskielisinä että suomen kielelle käännettyinä. Myöhemmin tarjousvaiheessa tulee käännösten olla virallisen kielenkääntäjän laatimia ja ulkomaisten viranomaisten antamien todistusten asianmukaisesti legalisoituja. Ulkomaisten tarjoajan, jolla on sivuliike Suomessa, tulee toimittaa kaupparekisteriote ja kaikki lainsäädännön mukaisten verojen ja lakisääteisten sosiaaliturva- ja eläkemaksujen maksamista koskevat todistukset sekä tarjoajan kotimaasta, että Suomesta.

Hankintayksiköllä on velvollisuus selvittää pakollisten poissulkuperusteiden olemassaolo ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista. Asian selvittämiseksi hankintayksikkö tulee pyytämään tarjousvertailun voittajalta nähtäväksi yrityksen tai muun yhteisön sekä niiden hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävän henkilön rikosrekisteriotteet. Rikosrekisteriote ei saa olla kahtatoista (12) kuukautta vanhempi. HANKINTAMENETTELYOTETTA /RIKOSREKISTERIOTTEITA EI TULE LIITTÄÄ TARJOUKSEN LIITTEEKSI.

Mikäli tarjoaja vetoaa tarjouspyynnössä tarjoajalle asetettujen soveltuvuusvaatimusten/kelpoisuusehdojen täyttämiseksi muiden yksiköiden voimavaroihin, hankintayksikkö edellyttää hankintalain 92 § 4 momentin mukaisesti, että tarjoaja ja kyseiset muut yksiköt ovat yhteisvastuussa hankintasopimuksen toteuttamisesta.

Työmaakieli on suomi.

Ehdon nimi	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus
Tarjoaja vakuuttaa, että siihen ei kohdistu Euroopan unionin, Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kohdistamaa tai Suomen viranomaisten asettamia pakotteita tai varojen jäädyttämispäätöksiä.	"Kyllä" vaaditaan	
YRITYS- JA HENKILÖSTÖTIEDOT JA REFERENSSIT		
Tarjoaja / osallistumishakemuksen jättänyt yritys ja sen nimeämät henkilöt täyttävät vaaditut soveltuvuusehdot	"Kyllä" vaaditaan	
TALOUDELLISET JA RAHOITUKSELLISET VAATIMUKSET		
Taloudelliset ja rahoitukselliset vaatimukset voi esittää Rakentamisen Laatu RALA ry:n raportilla tai Vastuu Group:n Luotettava Kumppani -yritysraportilla (vaihtoehto A). Mikäli tarjoaja ei ole Rakentamisen Laatu RALA ry:n jäsen tai ei ole liittynyt Vastuu Group:n Luotettava Kumppani -palveluun, tulee taloudelliset ja rahoitukselliset vaatimukset esittää erillisinä todistuksina tai selvityksinä (vaihtoehto B).		



A) Tarjoaja on Rakentamisen Laatu RALA ry:n jäsen tai tarjoaja on liittynyt Vastuu Group:n Luotettava Kumppani - palveluun. Tällöin tarjoajan tulee sitoutua tietoihin ja vaadittaessa toimittaa seuraavat selvitykset:

1) Rakentamisen Laatu RALA ry:n raportti tai Luotettava Kumppani -yritysraportti.

B) Tarjoaja ei ole Rakentamisen Laatu RALA ry:n jäsen ja tarjoaja ei ole liittynyt Vastuu Group:n Luotettava Kumppani - palveluun. Tällöin tarjoajan tulee sitoutua tietoihin ja toimittaa seuraavat todistukset tai selvitykset:

1) Todistus rekisteröimisestä kaupparekisteriin, ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisävelvollisten rekisteriin, mikäli lainsäädäntö edellyttää rekisteröitymistä.

Kaupparekisteriotteesta tulee selvittää yrityksen rekisteriin merkitsemisaika, toimiala, hallitus, muu johto, nimenkirjoittajat, tilintarkastajat, vastuuhenkilöiden henkilötiedot sekä onko viimeisimmät tilinpäätösasiakirjat toimitettu lainmukaisesti rekisteriviranomaisille sekä merkintä tai selvitys ettei yritystä tai sen toimihenkilöitä ole määrätty liiketoimintakieltoon.

2) Todistus tai selvitys ennakkoperintärekisteriin kuulumisesta.

Edellä mainittuina todistuksina ja selvityksinä hyväksytään myös muut kuin viranomaisen antamat todistukset ja selvitykset, jos ne on antanut yleisesti luotettavana pidetty muu arvioija tai tietojen ylläpitäjä.

3) Todistus tai selvitys työnantajarekisteriin kuulumisesta.

Edellä mainittuina todistuksina ja selvityksinä hyväksytään myös muut kuin viranomaisen antamat todistukset ja selvitykset, jos ne on antanut yleisesti luotettavana pidetty muu arvioija tai tietojen ylläpitäjä.

4) Todistus tai selvitys arvonlisäverovelvollisten rekisteriin kuulumisesta.

Edellä mainittuina todistuksina ja selvityksinä hyväksytään myös muut kuin viranomaisen antamat todistukset ja selvitykset, jos ne on antanut yleisesti luotettavana pidetty muu arvioija tai tietojen ylläpitäjä.

5) Todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus, taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty.

Tarjoaja on maksanut verot tai verovelkatodistus, taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva veronsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty.

6) Todistus eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksunsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty.

Tarjoaja on ottanut työntekijöilleen työntekijän eläkelain mukaisen eläkevakuutusturvan, sekä suorittanut siihen liittyvät maksut.

7) Selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista.

Tarjoajan on ladattava selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä sopimusehdoista.

8) Todistus tapaturmavakuutuksesta.

Tarjoajan on ladattava todistus tapaturmavakuutuksen ottamisesta.

9) Selvitys lakisääteisen työterveyshuollon järjestämisestä.

Tarjoaja on järjestänyt työntekijöilleen lain mukaisen työterveyshuollon.

Vaaditaan ilmoitus edellisessä kohdassa valitun vaihtoehdon (A tai B) mukaisiin taloudellisiin ja rahoituksellisiin vaatimuksiin sekä sitoutuminen valittuun vaihtoehtoon liittyviin todistuksiin tai selvityksiin. "Kyllä" vaaditaan

TALOUELLINEN TILANNE

Liikevaihtovaatimus

Tarjoajan liikevaihdon tulee olla viimeisen kolmen vuoden osalta keskiarvoltaan vähintään 8 milj. euroa / vuosi. Tarjoaja sitoutuu toimittamaan tilaajalle tilinpäätöstiedot tai muun vastaavan selvityksen liikevaihtoista ennen päätöksentekoa "Kyllä" vaaditaan

Taloudelliset edellytykset

Tarjoajalla on hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävät taloudelliset edellytykset hankinnan suorittamiseen. Tarjoajan taloudellisen tilanteen on oltava sellainen, että se Suomen Asiakastieto Oy:n ratingluokituksessa on vähintään tyydyttävä A tai riskiluokitus on 1-3. Tilajalla on oikeus hylätä tarjous, mikäli em. ehdot ei täyty tarjoajan osalta. "Kyllä" vaaditaan

Tarjoaja sitoutuu pyydettyä toimittamaan tilaajalle Suomen Asiakastieto Oy:n Rating Alfa -raportin, joka sisältää Tarjoajan riskiluokituksen. Mikäli Tarjoajan luokitusta ei ole saatavilla Suomen Asiakastieto Oy:stä, tulee toimittaa kahden viimeisimmän päättyneen tilikauden jokaisen vuoden osalta tuloslaskelmat, taseet ja toimintakertomukset. "Kyllä" vaaditaan

LAADUNVARMISTUS

Tarjoajalla tulee olla käytössään vähintään hankekohtainen laatujärjestelmä.

Tarjoajan tiedot yrityksen käyttämästä laatujärjestelmästä ja sen tyypistä.

Lataa tähän kaikki edellisessä kohdassa valitut laadunvarmistukseen liittyvät selvitykset. Lataus vaaditaan
Selvitys on annettava siinä laajuudessa, johon tarjoaja sitoutuu omassa palvelutoiminnassaan tähän hankintaan liittyen.

Urakoitsija sitoutuu noudattamaan RT-kortin 103754 (Työvoiman hyväksikäytön torjunta rakennusallalla) mukaisia menettelyohjeita "Kyllä" vaaditaan

Urakoitsija on veloitettu lähettämään tilaajalle työsuojeluviranomaiselta saadut yritystä koskevat tarkastuskertomukset urakkasopimuksen voimassaoloaikana. "Kyllä" vaaditaan

Tilajalla on oikeus pyytää työsuojeluviranomaiselta yritystä koskevat tarkastuskertomukset viimeiseltä 3 vuodelta. Mikäli tarkastuskertomuksessa ilmenee puutteita, tilaaja pyytää selvityksen korjaavista toimenpiteistä. Mikäli korjaavia toimenpiteitä ei ole hyväksyttävästi korjattu on tilajalla oikeus hylätä tarjous "Kyllä" vaaditaan

RYHMITTYMÄNÄ TARJOAMINEN

Jättääkö tarjoaja tarjouksen yhdessä toisen / toisten toimijoiden kanssa? Valinta vaaditaan

Jos kyllä

Liittää tähän selvitys ryhmittymän jäsenistä ja heidän tunnistetiedoista (esim. y-tunnus ja muut yhteystiedot) sekä selvitys ryhmittymän jäsenten rooleista ja vastuista suhteessa hankinnan kohteeseen.	Lataus vaaditaan
Työyhteenliittymässä on päätoteuttajaksi nimettävä työyhteenliittymästä oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö, joka voi tosiasiallisesti vastata myös juridisesti päätoteuttajan tehtävistä.	
Tarjoaja sitoutuu toimittamaan hankintayksikölle ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista ja / tai sopimuskaudella selvityksen niistä sopimuksista, jotka ryhmittymään nimetyt toimijat ovat keskenään tehneet ja jotka osoittavat tarjouspyynnössä vaadittujen voimavarojen olevan hankinnassa käytettävissä.	"Kyllä" vaaditaan
Se, mikä tässä tarjouspyynnössä ja sen liitteissä koskee tarjoajaa, koskee myös tarjoajana olevaa ryhmittymää. Sopimuksen tekeminen ryhmittymän kanssa edellyttää ryhmittymään kuuluvien yritysten yhteisvastuullista sitoutumista sopimuksen velvoitteisiin ja vastuisiin.	"Kyllä" vaaditaan
Sopimuksen tekeminen ryhmittymän kanssa edellyttää ryhmittymään kuuluvien yritysten yhteisvastuullista sitoutumista sopimuksen velvoitteisiin ja vastuisiin.	"Kyllä" vaaditaan
ULKOMAINEN TARJOAJA	
Ulkomaisten tarjoajan on toimitettava esitettyihin vaatimuksiin vastaavat selvitykset oman maansa lainsäädännössä edellytetyllä tavalla. Vieraskieliset todistukset ja selvitykset tulee toimittaa sekä alkuperäiskielisinä, että suomen kielelle käännettyinä. Myöhemmin tarjousvaiheessa tulee käännösten olla virallisen kielenkääntäjän laatimia ja ulkomaisten viranomaisten antamien todistusten asianmukaisesti legalisoituja. Ulkomaisten tarjoajan, jolla on sivuliike Suomessa, tulee toimittaa kaupparekisteriote ja kaikki lainsäädännön mukaisten verojen ja lakisääteisten sosiaaliturva- ja eläkemaksujen maksamista koskevat todistukset sekä tarjoajan kotimaasta, että Suomesta.	
TEKNISET VAATIMUKSET	
Tarjoajalla on oltava vähintään kaksi (2 kpl) referenssihanketta laajuudeltaan yli 1000 brm2 uudistoimitilarakennushankkeesta, jossa tarjoaja on toiminut suunnittelusta ja suunnittelun ohjauksesta vastanneena pääurakoitsijana ja, joka on vastaanotettu enintään 10 vuoden aikana tarjouksen määräajasta. Uudistoimitilahankkeeksi tässä kohdin luetaan päiväkotikoulukäyttöön rakennettu rakennus.	Lataus vaaditaan
Tarjoajan nimeämällä vastaavalla työnjohtajalla on oltava kaksi (2 kpl) referenssi-hanketta laajuudeltaan yli 1000 brm2 uudistoimitilarakennushankkeesta, jossa nimetty henkilö on toiminut vähintään 80 % ko hankkeen kestosta vastaavana työnjohtajana / aluevastaavana työnjohtajana ja, joka on vastaanotettu enintään kahdeksan vuoden aikana tarjouksen määräajasta. Nimetyn henkilön tulee täyttää vähintään vaativan rakennushankkeen viranomaisten edellyttämän pätevyysvaatimuksen	"Kyllä" vaaditaan
Vastaavalla arkkitehti-, rakenne-, lvi- ja sähkösuunnittelijalla on kullakin oltava kaksi (2 kpl) referenssihanketta uudispäiväkodin tai vastaavan toimitilarakennuksen suunnittelusta, joissa hän on toiminut vastaavan suunnittelijan tehtävissä ja, jonka urakka on vastaanotettu enintään viiden vuoden aikana tarjouksen määräajasta.	
TARJOUKSESSA ANNETTAVAT TIEDOT	
Tarjouslomake ladataan tähän kohtaan	Lataus vaaditaan
Tarjoussuunnitelmat (asema, pohjat, julkisivut, leikkaus) ladataan tähän kohtaan	Lataus vaaditaan

Muut vaaditut liitteet ladataan tarjouspalvelussa kohtaan
muut liitteet

Muut tiedot

Hankintayksikön esittely

Vantaan kaupungin tehtäviin kuuluu mm. palvelu- ja toimitilaverkoston uudisrakentaminen, rakennettujen kohteistojen omistaminen, hallinta, korjaaminen ja ylläpito sekä kaupungin käytössä olevan kiinteistöomaisuuden kehittäminen kaupungin toimialoille ja muille organisaatioille.

Hankinnan taustaa

Kts hankinnan kuvaus

Tarjouksen/hakemuksen lähettäminen

Huom. Osallistumishakemukset on lähetettävä sähköisesti Tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaalista osoitteessa <https://tarjouspalvelu.fi/vantaa>.

Ehdokkaan on huomioitava, että sähköisen osallistumishakemuksen yksittäisen liitetiedoston kokorajoitus on järjestelmässä max 100 Mt. Järjestelmän käyttöä koskevissa tiedusteluissa tulee ottaa yhteyttä Cloudia HelpDeskiin, sähköpostilla: tuki@cloudia.fi tai puhelimitse: +358 20 766 1075. Varmistatthan ennen yhteydenottoa, että olette lukeneet palvelun ohjeet ja järjestelmänne täyttää palvelun käyttämisen vaatimukset, niin käyttöjärjestelmän, selaimen, kuin muidenkin vaatimusten osalta. Ohjeet löytyvät osoitteesta: www.tarjouspalvelu.fi/vantaa

Hinta ja kaupalliset ehdot

Ks. mm. liitteet: urakkaohjelma ja hankinnan kuvaus.

Laskutus ja maksuehto

Ks. mm. liite: urakkaohjelma.

Hylkäämisperusteet

Hankinta voidaan keskeyttää hankintalain puitteissa todellisesta ja perustellusta syystä.

Tarjouskilpailusta suljetaan pois hankintalain 80 §:n ja 81 §:n mukaisesti sellainen ehdokas tai tarjoaja, joka on syyllistynyt vakaviin taloudellisiin rikoksiin ja sellaiset yritykset, joilla ei voida katsoa olevan hankintalain 85 §:n ja 86 §:n mukaisesti teknisiä, taloudellisia tai muita edellytyksiä hankinnan toteuttamiseksi tai joka on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten eläke- ja sosiaaliturvamaksujen suorittamisen.

Tarjouskilpailusta voidaan sulkea pois sellainen ehdokas tai tarjoaja, jota koskee hankintalain 81 §:n mukainen harkinnanvarainen poissulkemisperuste. Ehdokkaiden huomiota kiinnitetään erityisesti siihen, että harkinnanvaraisena poissulkemisperusteena hankintayksikkö voi muun ohella ottaa huomioon aikaisemmat huonot kokemukset ehdokkaasta. Hankintayksiköllä on harkintavaltaa sen suhteen, millaisia laiminlyöntejä ja virheellisyyksiä se pitää sellaisina tarjoajan ammattitoiminnassa tapahtuneina virheinä, jotka oikeuttavat sulkemaan tarjoajan pois tarjouskilpailusta.

Tarjous hylätään, mikäli se ei vastaa tarjouspyynnön vaatimuksia, sitä ei ole annettu määräajassa tai tarjoaja on antanut tarjouskilpailun yhteydessä vääriä tietoja.

Sopimusmenettely

Sopimuksen katsotaan syntyneen vasta, kun erillinen urakkasopimus on molemmin puolin allekirjoitettu.

Asiakirjojen julkisuus

Hankintaa koskevien asiakirjojen julkisuuden osalta noudatetaan viranomaisten julkisuudesta annettua lainsäädäntöä. Tarjousasiakirjat ja muut hankintaan liittyvät selvitykset ovat asianosaisille julkisia, kun sopimus on tehty. Asianosaisella, esimerkiksi tarjoajalla on oikeus saada tieto edellä mainituista asiakirjoista heti, kun päätös on tehty ja pöytäkirja tarkastettu. Tiedonsaantioikeus ei kuitenkaan koske liike- ja ammattisalaisuuksia.

Ehdokkaiden valinnasta tehtävä päätös ja sen liitteet ovat julkisia asianosaisille päätöksen allekirjoituksen jälkeen.

Päätöksenteon perusteet

Urakoitsijan valintaperusteena on kokonaisedullisuus (hinta-laaturisteytys). Vertailuperusteet on esitetty liitteessä hankinnan kuvaus.

Hankintapäätöksestä ilmoitetaan kaikille tarjoajille kirjallisesti. Kaupunki voi perustellusta syystä olla hyväksymättä mitään tarjousta tai jättää hankinnan toteuttamatta.

Hankintapäätös lähetetään hankintalain (348/2007) 75§:n mukaisesti tarjoajalle tiedoksi käyttäen tarjoajan ilmoittamaa sähköpostiosoitetta. Käytettäessä sähköistä yhteystietoa katsotaan tarjoajan saaneen hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon sinä päivänä, jolloin mainitut asiakirjat sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää.

Hankintasopimus ei synny hankintapäätöksen tiedoksiannolla, vaan vasta kirjallisen hankintasopimuksen allekirjoittamisella.

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

Mahdolliset erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti osapuolten välisissä neuvotteluissa. Mikäli neuvotteluissa ei päästä sopimukseen jätetään asia ensiasteessa Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Liitteet ja linkit

Liitteet

- 01. Hankinnan kuvaus.docx
- 02. KVR-Urakkaohjelma liitteineen Sammakkolammen päiväkotinäkökulma.docx
- 02.1 Urakkarajoja koskeva liite.pdf
- 02.2 Työnaikainen vesien hallinta_malli.pdf
- 02.3 Urakkaohjelman tietomallikirjaukset.docx
- 03. Tarveselvitys.docx
- 03.1 TS Liite 1 sijaintikartta.pdf
- 03.2. TS Liite asemakaavaote ja määräykset.pdf
- 03.3 TS Liite Tilaohjelma 6 ryhmäinen 1.pdf
- 03.5 TS Liite Havat-riskikartta V.pdf
- 04. Suunnitteluohje 10.10.2024.pdf
- 05. Päiväkotiesuunnitteluohje 15.2.2023 sis tilakortit.pdf
- 05.1 Päiväkotien sähkösuunnitteluohje.pdf
- 05.2 iLOQ_Online_tuotteiden_ohje_suunnitteluun_ja_rakentamiseen_Konsultit__20022025.pdf
- 05.3 OHJE, Valaistusohjaukset.pdf
- 05.4 OHJE_kameravalvonta_ja_murtohälytin_27012025.pdf
- 05.5 Ohje lattialämmityksen suunnitteluun ja toteutukseen.pdf
- 05.6 Rakennuksen käyttöönotto-ohje Vantaan kaupunki -22.pdf
- 05.6_Pelastustoimen määräystarkennukset.pdf
- 05.7 Keittiosuunnittelussa huomioitava_Ammattikeittion suunnitteluohje_31.10.23.pdf
- 05.8 Palvelukeittiot_Mallikeittiot_Laitekuvaukset_160 ja 120 tilapaikkaa2024 (1).xlsx
- 05.9 Palvelukeittiot_Mallikeittiot_Tekninenlaiteluettelo 120 160 tilapaikkaa_2024 (1).xlsx
- 05.10 Kylmalaitteiden yleiset vaatimukset_27.11.23.pdf
- 05.11 Rst-Kalusteiden ja vaunujen suunnittelun vaatimukset_27.11.23.pdf
- 05.12 Vantaa RAU-suunnitteluohje.pdf
- 05.13 Induktiosilmukkaopas_Vantaa_kaupunki_26052025.pdf
- 06.1 Purku_Haitta-ainetutkimusraportti Päiväkotinäkökulma 27.2.2025.pdf
- 06.2 Purku_Päiväkotinäkökulma purkukartoitusraportti 27.2.2025.pdf
- 06.3 Purku_Purkukartoituksen raportointilomake.xlsm
- 06.4 Purku_LVI_asemapiiirustus.pdf
- 06.5 Purku_sähkö_asemapiiirustus.pdf
- 06.6 Purku_salaojat.pdf
- 06.7 Purku_Pohja Osa A.pdf
- 06.8 Purku_Pohja Osa B.pdf
- 07.1 tietomallinnussuunnitelma + tietomallien sisältö, liite 1_25.6.2025.pdf
- 07_Lähtötietoaineisto ja luovutusdokumentointiohje (1).pdf



KVR urakkasopimus, luonnos.pdf
Tarjouslomake.docx
espd_570341.pdf

Allekirjoittajat

Nimi	Titteli
Jari Piiparinen	projektipäällikkö
Juha Vuorenmaa	rakennuttajapäällikkö

Tilaaja:

Vantaan kaupunki

Kaupunkiympäristö

Kiinteistöt ja tilat

Toimitilajohtaminen, rakennuttaminen

PL 1820

01030 Vantaan kaupunki

Sammakkolammen päiväkodin rakentaminen

KVR-Urakka

Sisällysluettelo

Sammaakolammen päiväkodin rakentaminen	6
1. Rakennuskohde ja osapuolet	6
1.1. Rakennuskohde	6
1.2. Rakennuttaja (tilaaja).....	6
1.3. Rakennuttajan (tilaajan) edustaja	6
1.4. Rakennuttaminen ja valvonta	6
2. Urakkamuoto ja maksuperuste	6
2.1. Urakkamuoto.....	6
2.2. Maksuperuste.....	7
3. Urakan laajuus.....	7
3.1. Yleistä	7
3.2. KVR-urakan sisältö	7
3.2.1. Yleistä	7
3.2.2. Luvat, viranomaisvalvonta ja liittymät.....	7
3.2.3. Suunnitelmat	8
3.3. Tilaajan hankinnat ja erillisurakat.....	9
3.4. Toteutuksen yleisjärjestelyt ja rajoitukset	9
4. Asiakirjat	10
4.1. Tarjouspyyntöasiakirjat.....	10
4.2. Urakkasopimusasiakirjat ja niiden pätevyysjärjestys	10
4.3. Rakennustyössä noudatettavat yleiset asiakirjat	11
5. Urakka-aika	11
5.1. Suunnittelun ja rakennustöiden aloitus.....	11
5.2. Rakennusaika.....	11
5.3. Urakkasuoritusten tai niiden osien valmistuminen ja välitavoitteet	11
5.4. Viivästyssakko ja vahingonkorvaus.....	12
5.5. Suunnittelu- ja työaikataulun tekeminen	12
6. Urakoitsijan vastuuvuoritteet	14
6.1. KVR-urakoitsijan erityiset vastuuvuoritteet.....	14
6.2. Takuuaika	14

6.3.	Vakuudet	15
6.4.	Vakuutukset.....	15
6.5.	Vartiointi.....	15
7.	Tilaaajan maksuvelvollisuus.....	16
7.1.	Urakkahinnan muodostuminen.....	16
7.2.	Hintasidonnaisuudet.....	16
7.3.	Muutostyöt.....	16
7.4.	Urakkasumman maksaminen	17
7.4.1.	Maksuerätaulukko	17
7.4.2.	Maksujen suoritus aika ja viivästyskorko.....	17
7.5.	Hintojen ja palkkojen muuttamisen vaikutus urakkahintaan	18
8.	Tilaaajan toimenpiteet.....	18
8.1.	Tilaaajan vakuudenantovelvollisuus.....	18
9.	Laatu	18
9.1.	Urakoitsijan laadunvalvonta.....	18
9.2.	Tilaaajan laadunvalvonta	19
9.3.	Kokeet ja mallit.....	20
9.3.1.	Yleistä	20
9.3.2.	Tarvike- ja värimallit, näytteet sekä mallikappaleet.....	21
9.3.3.	Työmallit.....	21
9.4.	Rakennustuotteiden kelpoisuuden varmistaminen	22
9.5.	Viranomaistarkastukset	22
9.6.	Kantavien rakenteiden laadunvarmistus	23
9.6.1.	Kantavien rakenteiden laatusuunnitelma ja sen toteutuksen valvonta.....	23
9.6.2.	Kantavien rakenteiden asiantuntijalausunto	23
9.6.3.	Laatusuunnitelman toteutumisen todentaminen	23
9.7.	Työmaan kosteuden ja puhtaudenhallinta	24
9.7.1.	Kosteudenhallinta.....	24
9.7.2.	Puhtaudenhallinta	26
10.	Hallinto ja toimitukset.....	29
10.1.	Tilaaajan organisaatio ja valtuudet	29
10.2.	Urakoitsijan organisaatio	29

10.3.	Kirjaukset.....	29
11.	Työmaan turvallisuus	30
11.1.	Yleistä	30
11.2.	Työsuojelun YSE 57 §:n vastuuhenkilöt	30
11.3.	Työmaan järjestys ja siisteys	30
12.	Yhteiskuntavelvoitteiden hoitaminen.....	31
12.1.	Tilaaavastuulain mukaiset selvitykset.....	31
12.2.	Aliurakoitsijoiden käyttäminen ja ketjuttaminen.....	33
12.3.	Henkilötunnisteet, kulkuluvat ja työntekijöiden perehdyttäminen.....	34
12.4.	Rakentamisen tiedonantovelvollisuus	35
13.	Vastaanotto	36
13.1.	Yleistä	36
13.2.	Vastaanoton dokumentointi	37
13.3.	Vastaanoton kuvaus.....	37
13.4.	Toimintakokeet.....	40
13.5.	Vastaanoton aikataulu	44
13.6.	Vastaanoton ennakkotarkastus.....	45
14.	Käyttöönotto	45
14.1.	Luovutusasiakirjat (huoltokirja ym.)	45
14.2.	Käytön opastus	47
15.	Tekijänoikeus, käyttöoikeus ja keksijänoikeus	47
16.	Erimielisyydet	48
16.1.	Riitaisuuksien ratkaiseminen.....	48
17.	Urakoitsijan valintaperusteet.....	48
17.1.	Ehdokkaan tai tarjoajan poissulkeminen	48
17.2.	Tarjouksen hylkääminen	50
17.3.	Tarjousten valintaperusteet.....	50
18.	Tarjous.....	50
18.1.	Tarjouksen muoto.....	50
18.2.	Tarjouksen liitteet ja tarjoussuunnitelmat.....	50
18.3.	Tarjouksen voimassaoloaika	50
18.4.	Lisätiedot.....	51

18.5.	Rakennuspaikkaan ja siihen tutustuminen	51
18.6.	Tarjouksen tekeminen	51
18.7.	Tarjousten avaus.....	51
Urakkaohjelman liitteet		52
Liite 1, turvallisuusasiakirja		53
	Vaaraa aiheuttavat rakennustyöt	56
	Rakennustyön suoritusvaatimuksia	58
	Rakennusalue ja sen olosuhteet	63
	Sähkötekniset turvamääräykset.....	63
	Ympäristön suojaus	63
	Suljettu ja ahdas tila	64
Liite 2, turvallisuussäännöt ja menettelyohjeet		65
	Käsitteitä.....	65
	Asiakirjan lähtökohdat.....	67
	Rakentamisvaiheen turvallisuussääntöjen merkitys.....	67
	Työmaan turvallisuusjohtaminen.....	68
	Turvallisuussuunnittelu	72
Liite 3, päästötön rakennustyömaa		75
	Taustaa	75
	Rakennustyömaalla noudatettavat ympäristökriteerit (pilottihanke)	75
Liite 4, työpaikalla oppimisen mahdollistaminen		78
	Oppiminen työpaikalla -lyhyesti	78
	Koulutussopimus.....	79
	Oppisopimus	79
Liite 5, Vallitsevan tilanteen aiheuttamat täsmennykset urakkasopimukseen		80
Liite 6, käyttöönottoasiivoukseen kuuluvat tehtävät ja laatukuvaukset.....		81
	Seinät, katot, ikkunat, ovet.....	81
	Lattiat	82
	Kalusteet.....	82
	LVIS-laitteet ja varusteet.....	82
	Puhtaustasokuvaus loppusiivouksen jälkeen	83

Sammakkolammen päiväkodin rakentaminen

KVR-urakka

1. Rakennuskohde ja osapuolet

1.1. Rakennuskohde

Rakentaminen käsittää Sammakkolammen päiväkodin uudishankkeen suunnittelun, lupien hakemisen ja rakentamisen oheisten urakkalaskenta-asiakirjojen mukaisesti. Rakennuspaikka sijaitsee osoitteessa Vaahtokuja 13, 01600 Vantaa.

Optiona on kohteessa olevan vanhan päiväkodin purkaminen. Tämä urakkaohjelma on voimassa myös optiokohteen osalta.

Option käyttämisestä (purkaminen) tehdään erillinen päätös.

1.2. Rakennuttaja (tilaaja)

Vantaan kaupunki, Kaupunkiympäristön toimiala, toimitilajohtaminen, rakennuttaminen
Postiosoite: PL 1820, 01030 Vantaan kaupunki. Käyntiosoite: Lauri Korpisenkatu 9 C, 01370 Vantaa.

Rakennuttajan edustajana toimii Juha Vuorenmaa (puh. 040 534 6960, juha.vuorenmaa@vantaa.fi) ja hankkeen projektipäällikkönä Jari Piiparinen (puh. 040 779 1255 jari.piiparinen@vantaa.fi).

1.3. Rakennuttajan (tilaajan) edustaja

Sopimusasiat: Rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa ja projektipäällikkö Jari Piiparinen
Työasiat: Projektipäällikkö Jari Piiparinen

1.4. Rakennuttaminen ja valvonta

Tilaajan asettamat kohteen rakennus- ja LVISA-töiden valvojat:
– kohteen valvojat nimetään myöhemmin.

2. Urakkamuoto ja maksuperuste

2.1. Urakkamuoto

Urakkamuotona on KVR-urakka, jossa KVR-urakoitsija huolehtii suunnittelusta, lupien hankkimisesta ja rakentamisesta.

Kohdassa 3.3 on lueteltu tilaajan hankinnat, sekä erilliset- ja sivu-urakat.

2.2. Maksuperuste

KVR-urakka suoritetaan kokonaishintaurakkana ilman indeksi- ja valuuttasidonnaisuutta.

3. Urakan laajuus

3.1. Yleistä

Rakennustyö käsittää jäljempänä mainitut urakat tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti.

3.2. KVR-urakan sisältö

3.2.1. Yleistä

KVR-urakkaan sisältyvät kaikki suunnittelu- ja rakennustyöt, sekä suunnittelu- ja rakennustyössä tarvittavat luvat siten, että kohde voidaan luovuttaa tilaajalle KVR-urakka-asiakirjojen mukaisessa laajuudessa, laatu- ja muiden vaatimuksien edellyttämässä tasossa, toimivuudessa ja täysin valmiina.

Rakennusautomaation ja turvajärjestelmien suunnittelu ja tarvittavat kaapeloinnit sisältyvät KVR-urakkaan, mutta RAU-järjestelmä on tilaajan erillishankinta (Fidelix Oy toteuttaa rakennusautomaation) ja turvajärjestelmät kilpailuttaa tilaaja erillishankintana suunnitelmien valmistuttua.

3.2.2. Luvat, viranomaisvalvonta ja liittymät

YSE-ehdoista poiketen KVR-urakoitsija laatii (tilaajan valtuutuksella, tai allekirjoittamalla lupahakemuksella) suunnitelmiensa mukaiseen rakentamiseen tarvittavan rakennusluvan siihen liittyvine toimenpiteineen. Tilaaja avustaa luvan hankkimisessa ja maksaa rakennuslupamaksun. Muiden työsuoritukseen liittyvien lupien hankkimisesta ja kustannuksista, sekä tarkastusmaksuista huolehtii KVR-urakoitsija.

KVR-urakoitsija huolehtii viranomaisvalvonnan hoitamisesta. Tarvittavien urakan suorittamista koskevien ilmoitusten tekemisestä viranomaisille ja tarvittavien katselmusten pitämisestä huolehtii KVR-urakoitsija.

KVR-urakoitsija huolehtii liittymäsopimuksien tekemisestä tilaajan nimiin, kuten kaukolämpö-, vesi-, viemäri- ja sähköliittymät. Tilaaja vastaa niiden liittymismaksuista.

3.2.3. Suunnitelmat

KVR-urakkaan kuuluu kaikkien suunnitelmien (arkkitehti-, rakenne-, LVISA-, pohja- ja muiden erikoissuunnitelmien) laatiminen täysin valmiiksi tarjouspyyntöasiakirjojen valmiustasosta eteenpäin työ-, luovutus- ja loppusuunnitelmiin sekä käyttöönottoon ja takuuaikaan liittyviin tehtäviin asti siten, että se laajuudeltaan, laatu- ja muilta vaatimuksiltaan, sekä toimivuudeltaan vastaa sille sopimusasiakirjoissa asetettuja vaatimuksia. Rakennusautomaatiikan ja turvajärjestelmien suunnittelussa ja toteutuksessa noudatetaan Vantaan kaupungin ohjeita.

KVR-urakoitsijan on käytettävä suunnittelijoina päteviä asiantuntijoita ja suunnittelijoita. KVR-urakoitsija nimeää vastuullisen pääsuunnittelijan ja muiden suunnittelualojen vastuulliset suunnittelijat. KVR-urakoitsijan on hyväksyttävä vastuulliset suunnittelijat ml. pääsuunnittelija, viranomaisten lisäksi myös tilaajalla.

KVR-urakoitsijan on haettava palo-, työsuojelu-, rakennusvalvonta- yms. viranomaisten hyväksyntä laadittamilleen suunnitelmille ja otettava huomioon rakennusluvan vaatima hakuaika.

KVR-urakoitsija huolehtii kaikkien suunnitelmien hankkimisesta ja toimittamisesta tilaajan tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi. KVR-urakoitsija toimittaa kaikki suunnitelmat tilaajan tarkastettavaksi riittävän ajoissa ennen, kuin niitä tarvitaan rakennusaineiden, -tarvikkeiden, rakennusosien hankinnassa ja rakennustyön toteuttamisessa. KVR-urakoitsija huolehtii tilaajan pitämisestä tietoisena suunnittelun edistymisestä.

KVR-urakoitsija luovuttaa korvauksetta tilaajalle työn valvonnassa tarvittavat suunnitelmat (2-sarjaa). Näiden lisäksi urakoitsija toimittaa kustannuksellaan tilaajalle erikseen sovittavassa sähköisessä muodossa lopulliset suunnitelmat (ns. loppukuvat).

KVR-urakoitsijan on laadittava suunnitelmat siten, että kaikki rakennustyöt voidaan toteuttaa turvallisesti vrt. laki rakennuttajan työturvallisuusvelvoitteista.

3.2.4. Rakentaminen

KVR-urakoitsijan rakentamisen pääsuoritusvelvoitteeseen kuuluvat rakennustöiden lisäksi pääurakoitsijan velvoitteet mukaan lukien työmaan johtovelvollisuudet, sekä pää toteuttajan velvoitteet ja työmaapalveluista vastaavan urakoitsijan velvoitteet. Sivovelvollisuuksina urakkaan kuuluvat kaikki valmiin työtuloksen edellyttämät YSE 2§:n mukaiset toimenpiteet, joita ei erikseen urakka-asiakirjoissa ole mainittu kuuluvaksi tilaajan velvoitteisiin. Lisäksi sivuvelvollisuuksiin kuuluvat muissa urakka-asiakirjoissa urakoitsijalle osoitetut sivuvelvollisuudet.

KVR-urakoitsija huolehtii siitä, että rakennussuoritus toteutetaan siten, että se sekä laajuudeltaan, laatu- ja muilta vaatimuksiltaan, että myös toimivuudeltaan vastaa sille sopimusasiakirjoissa asetettuja vaatimuksia.

3.3. Tilaajan hankinnat ja erillisurakat

Rakennusautomaatio-urakka (laitteet ja ohjelmointi Fidelix Oy) on Vantaan vuosisopimukseen perustuva KVR-urakkaan alistettu sivu-urakka. Kaapelointi sisältyy KVR-urakoitsijalle.

Rikosilmoitus- ja kameravalvontalaitteiden pääte-elimet, laitteet ja keskusyksiköt asentaa Vantaan nimeämä erillisurakoitsija. Kaapelointi johtimien päiden kuorimisineen yms. töineen kytkentävalmiiksi sisältyy KVR-urakkaan.

Hankkeessa ei lähtökohtaisesti ole muita tilaajan hankintoja.

Mikäli hankkeen aikana ilmenee tarvetta sellaiseen, on tilaajalla/vuokralaisella oikeus tehdä ko. hankinta ja alistaa se pääurakoitsijalle ilman lisäkorvausta. Näistä tilaajan hankinnoista ja erillisurakoista aiheutuvat työmaan johtovelvollisuudet ja työmaapalveluiden velvollisuudet apuvelvollisuuksineen kuuluvat urakoitsijalle. Näistä asennustöistä mahdollisesti aiheutuva haitta ei oikeuta urakoitsijaa lisäkorvauksiin.

Näistä tilaajan hankinnoista ja erillisurakoista aiheutuvat työmaan johtovelvollisuudet ja työmaapalveluiden velvollisuudet apuvelvollisuuksineen kuuluvat KVR-urakoitsijalle.

3.4. Toteutuksen yleisjärjestelyt ja rajoitukset

Tilaaja luovuttaa veloitusetta KVR-urakoitsijan käyttöön rakennusalueen, joka luovutetaan sopimushetkellä vallitsevassa tilassa. KVR-urakoitsija laatii työmaasuunnitelman, joka on hyväksyttävä tilaajalla. Mikäli urakoitsija tarvitsee käyttöönsä tontin ulkopuolisia alueita, on urakoitsijan vuokrattava alueet kustannuksellaan.

Tontilla olevan vanhan päiväkodin purkamisesta annetaan tarjouksessa erillishinta, joka sisältää tarvittavat purkukartoitukset, purkusuunnitelman sekä purkuluvan hakemisen.

Rakennusalueelta pääurakoitsija varaa tilat työmaarakennuksille ja aliurakoitsijoita sekä -hankkijoita samoin kuin erillisurakoitsijoita varten näiden töissä normaalisti tarvittavat riittävät työalueet materiaalin ja tarvikkeiden varastoimista, säilyttämistä ja tavanomaisia kokoonpanotöitä varten.

KVR-urakoitsija rakentaa työmaan ympärille siistin työmaa-aidan ja vastaa myös kaikkien työmaa-alueella tarvittavien teiden, työnaikaisten aitojen ja suojaseinien rakentamisesta ja kunnossapidosta.

KVR-urakoitsija teettää ja pystyttää kustannuksellaan tilaajan ohjeiden mukaisen työmaataulun, vastaa sen ylläpidosta ja kohteen valmistuttua myös sen poistamisesta. Tauluun merkitään rakennuttajan, rakennuttajakonsultin, suunnittelijoiden ja urakoitsijoiden liikenimet. Suunnitelma, tai malli on hyväksyttävä rakennuttajalla ennen pystytystä.

KVR-urakoitsija vastaa rakentamisen aikana sähkön, veden yms. energian kulutuksen kustannuksista.

4. Asiakirjat

4.1. Tarjouspyyntöasiakirjat

Tarjouspyyntöasiakirjat luovutetaan urakoitsijalle maksutta sähköisesti. Tarvitsemansa kopiot urakoitsija hankkii kustannuksellaan.

Urakan tarjouspyyntöasiakirjat on lueteltu tarjouspyynnössä.

4.2. Urakkasopimusasiakirjat ja niiden pätevyysjärjestys

Urakkasopimus laaditaan KVR-urakkasopimuslomakkeelle RT 80278 tai vastaavalle sopimus pohjalle.

Urakoissa noudatetaan "Rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja YSE 1998 RT 16-10660" sopimusasiakirjoista ilmenevien poikkeuksin.

Urakkasopimukseen liitetään alla luetellut asiakirjat. Asiakirjojen pätevyysjärjestys on rakennusurakan yleisten sopimusehtojen (RT 16-10660) 13 §:ään tehdyin poikkeuksin, lisäyksiin ja täsmennyksiin seuraava:

- A. Kaupalliset asiakirjat:
 - 1. Urakkasopimus
 - 2. Mahdollinen hankintaneuvottelupöytäkirja
 - 3. Mahdolliset tarjouspyynnön jälkeen lähetetyt lisäselvitykset
 - 4. Hankinnan kuvaus
 - 5. Tarjouspyyntökirje
 - 6. Urakkaohjelma
 - 7. Rakennusurakan yleiset sopimusehdot YSE 1998, RT 16-10660
 - 8. Yleisaikataulu
 - 9. Maksuerätaulukko
 - 10. Urakoitsijan tarjous
- B. Tekniset asiakirjat:
 - 11. Tarveselvitys liitteineen
 - 12. KVR-urakoitsijan laatimat sopimuspiirustukset
 - 13. Yleiset laatuvaatimukset ja työselostukset.

4.3. Rakennustyössä noudatettavat yleiset asiakirjat

Rakentamisessa noudatetaan lakeja, asetuksia, niihin rinnastettavia julkisoikeudellisia määräyksiä, RT-ohjeita sekä tarjouspyyntöasiakirjoissa mainittuja rakentamista koskevia yleisiä ohjeita. Asiakirjat katsotaan tulleen asianosaisten tietoon, kun ne on julkaistu, vaikkakin niiden voimaantulo olisi vasta rakennusaikana.

KVR-urakoitsija on velvollinen hankkimaan työmaan käyttöön omaan työsuoritukseensa vaikuttavat, rakentamisessa noudatettavat asiakirjat, kuten lait, asetukset, määräykset ja ohjeet sekä huolehtimaan siitä, että ne ovat myös tilaajan edustajien käytettävissä työmaalla.

5. Urakka-aika

5.1. Suunnittelun ja rakennustöiden aloitus

Sopimuksen mukainen suunnittelu on lupa aloittaa, kun KVR-urakkasopimus on allekirjoitettu.

Rakennusluvan käsittelyyn on varattava riittävä aika, arviolta käsittelyaika on noin 3 kk käsittelykelpoisen (kaikki tarpeelliset ja oikeelliset tiedot) rakennusluvan jättämisestä. Hankkeessa on varauduttava rakennusluvan osalta siihen, että työt aloitetaan ns. alustavien töiden luvalla.

Vanhan päiväkodin purkamisen lupa haetaan tarvittaessa erikseen, jotta purkaminen voidaan suorittaa tavoitellussa aikataulussa.

Rakennustyöt voidaan aloittaa sen jälkeen, kun urakkasopimus on allekirjoitettu ja aloittaminen on rakennuslupamenettelyn puolesta mahdollista.

5.2. Rakennusaika

Tilaajalla on tarve saada Sammakkolammen päiväkotikäyttöön heinäkuun alussa 2027. Tällöin tilaajan kalustusvalmius tulee olla viimeistään kaksi (2) viikkoa ennen vastaanottotarkastusta ja kohteen valmistuminen 26.6.2027.

Hankkeen tarkempi aikataulu sovitaan yhteisesti tilaajan ja urakoitsijan kesken KVR-sopimuksen valmisteluvaiheessa. Yhteisesti hyväksytty yleisaikataulu liitetään urakkasopimukseen.

5.3. Urakkasuoritusten tai niiden osien valmistuminen ja välitavoitteet

Tilaaja asettaa hankkeen etenemiselle seuraavat sakolliset välitavoitteet:

- Välitavoite 1: vesikatto on vedenpitävä
Välitavoite 2: kohteen lämmitys on päällä
Välitavoite 3: IV-konehuoneet ovat valmiit tekniikka-asennuksille
Välitavoite 4: toimintakokeet on hyväksytysti suoritettu

Välitavoitteiden päivämäärät sovitaan yhteisesti tilaajan ja urakoitsijan kesken KVR-sopimuksen valmisteluvaiheessa ja välitavoitteiden päivämäärät merkitään sopimukseen ja yhteisesti hyväksyttyyn yleisaikatauluun.

Kaupunkitilalautakunta hyväksyy vähintään ehdotuspiirustukset urakoitsijavalinnan yhteydessä.

Luonnos- ja pääpiirustukset hyväksyy tilakeskusjohtaja, minkä hyväksymisen jälkeen rakennuslupaa voi hakea.

Leppäkorven osalta KVR-urakoitsija laatii yhteistyössä tilaajan kanssa lisäksi hankkeesta tarveselvityksen pohjalta hankesuunnitelman, jonka hyväksyy kaupunkitila-lautakunta. Tälle päätöksenteolle tulee varata aikaa kaksi (2) kuukautta.

Rakennuslupahakemuksen käsittelyä nopeuttavissa ennakko- ym. lausunnoissa rakennuttaja pyrkii mahdollisuuksiensa mukaan myötävaikuttamaan.

5.4. Viivästyssakko ja vahingonkorvaus

Työn valmistumisen viivästyessä urakkasopimuksen mukaisista ajankohdista peritään kultakin työpäivältä viivästyssakkoa KVR-urakasta 0,05 % arvonlisäverottomasta urakkahinnasta, kuitenkin valmistumisen osalta enintään 50 työpäivältä ja välitavoitteineen enintään 75 työpäivältä.

YSE-ehdoista poiketen urakoitsija on lisäksi velvollinen korvaamaan tilaajalle kaikki ne urakoitsijan tahallisuudesta, tai tuottamuksellisesta viivästyksestä aiheutuneet vahingot, jotka tilaaja on velvollinen korvaamaan tilaajan sopijakumppaneille.

Työpäivällä tarkoitetaan arkipäiviä maanantaista perjantaihin.

5.5. Suunnittelu- ja työaikataulun tekeminen

KVR-urakoitsijan on laadittava suunnittelu- ja työaikataulu kahden (2) viikon kuluessa urakkasopimuksen allekirjoittamisesta. Aikatauluun on merkittävä suunnittelu- ja työvaiheet viikoittain. Näin laadittu aikataulu hyväksytään yhteisesti velvoittavaksi aikatauluksi. Aikataulun toteutumista seurataan suunnittelukokouksissa, työmaakokouksissa ja erillisissä aikataulukokouksissa.

Suunnitelma-aikataulussa tulee ilmetä ainakin seuraavat ajankohdat:

- Kaikkien suunnittelualojen suunnittelutehtävien suunnitteluvaiheittaiset (ehdotus-, yleis-/luonnos-, rakennuslupa- ja toteutussuunnittelu) ajankohdat tulee ilmetä yksityiskohtaisina nimikkeinä niin, että keskinäiset riippuvuussuhteet ovat selvästi todettavissa.
- viranomaiskäsittelyjen ajankohtien on ilmentävä yksityiskohtaisina nimikkeinä niin, että keskinäiset riippuvuussuhteet ovat selvästi todettavissa, kuten kaupunkilautakunnan asiantuntijatoimikunnan lausunnot, rakennusvalvonta-viranomaisten lausunnot ja muiden viranomaisten nimenomaisessa hankkeessa vaadittavat lausunnot, rakennuslupan vaatimat lausunnot, sekä rakennuslupakäsittely
- suunnitelmien hyväksyntäajat tilaajaa varten
- urakkasopimuksen edellyttämät välitavoitteet ja/tai rajoitukset.

KVR-urakoitsija esittää suunnitelma-aikataulun kaikkien suunnittelijoiden ja muiden konsulttien hyväksymänä ja allekirjoittamana tilaajalle hyväksyttäväksi.

Työaikataulussa on ilmentävä ainakin seuraavat ajankohdat:

- rakennus- ja muiden urakoitsijoiden työt, sekä tilaajan erillishankintojen ja -urakoiden ajankohdat on ilmentävä yksityiskohtaisina nimikkeinä niin, että keskinäiset riippuvuussuhteet ovat selvästi todettavissa. Esitettyjen välitavoitteiden valmistuminen tulee myös ilmetä aikataulusta.
- yhtä tai useampaa urakkaa koskevat osatarkastukset ja niiden sidonnaisuus vastaanottotarkastukseen nähden ja niiden vaikutus muiden urakoiden suoritusaikoihin (keskinäinen riippuvuus)
- teknisten tilojen valmistusajankohdat erikseen rakennus- ja erikseen LV-, IV- ja sähköurakan osalta
- LVIS-osatarkastukset / toimintakokeet ja niiden riippuvuus vastaanottotarkastuksesta
- säätöön, viretykseen, koekäyttöön ja tarkastusmittauksiin tarvittava aika
- koekäytöt, jotka estävät muiden töiden tekemisen samanaikaisesti ko. huonetiloissa
- toimintakoe ja sen sidonnaisuus vastaanottotarkastukseen. Hyväksytyn toimintakokeen jälkeen on voitava aloittaa rakennuksen LVIS-töiden virety- ja säätötyöt. Niiden suorittamisen edellytyksenä on myös rakennustöiden valmius
- eri töiden itselle luovutusten ajankohdat
- urakkasopimuksen edellyttämät välitavoitteet ja/tai rajoitukset
- malliasennusten ja -tilojen valmistuminen.

KVR-urakoitsijan on esitettävä lopullinen työaikataulu kaikkien tärkeimpien aliurakoitsijoiden (LVISA) ja hankkijoiden hyväksymänä ja allekirjoittamana tilaajan hyväksyttäväksi ennen rakennustöiden aloittamista.

6. Urakoitsijan vastuvelvoitteet

6.1. KVR-urakoitsijan erityiset vastuvelvoitteet

KVR-urakoitsijan edellytetään ennen tarjouksen antamista hankkineen kaikki sellaiset tiedot ja tutkineen kaikki seikat, joilla tarjouspyyntöasiakirjojen mukaan on merkitystä hänen velvollisuuksiensa kannalta. KVR-urakoitsijan on myös sopimusaikana hankittava kaikki tarvitsemansa tiedot ja tutkia sellaiset seikat, joilla sopimusasiakirjojen mukaan on merkitystä hänen velvollisuuksiensa kannalta. Edellinen koskee myös urakoitsijan tärkeimpiä suunnittelijoita.

KVR-urakoitsija vastaa siitä, että rakennussuoritus toteutetaan siten, että se myös toimivuudeltaan vastaa sille sopimusasiakirjoissa asetettuja vaatimuksia. KVR-urakoitsija on YSE98 29 ja 30 § mainitun vastuun lisäksi velvollinen kustannuksellaan korjaamaan tai poistamaan ne KVR-suorituksen toimivuudessa ilmenevät virheet, puutteet tai haitat, jotka ilmenevät ennen takuuajan loppua.

KVR-urakoitsija vastaa myös kolmannelle henkilölle aiheutuneista vahingoista, jotka johtuvat KVR-urakoitsijoiden suunnittelijoiden tekemistä virheistä ja laiminlyönneistä.

KVR-urakoitsija ei ole vastuussa virheistä, puutteellisuuksista ja haitoista, jotka aiheutuvat siitä, että tilaaja on jättänyt ilmoittamatta tietoja, joiden KVR-urakoitsija ei ole tiennyt vaikuttavan suoritukseensa, ja jotka lisäksi ovat sellaisia, ettei KVR-urakoitsijan voida katsoa pitäneenkään tietää niiden merkityksestä suoritukseensa kannalta.

6.2. Takuu aika

Takuu aika alkaa rakennuskohteen vastaanottotarkastuksesta ja kestää vähintään 24 kuukautta rakennuskohteen vastaanottotarkastuksesta lukien.

Seuraaville töille kvr-urakoitsijan on lisäksi toimitettava alla mainitun pituiset rakennuttajan nimiin asetetut nimitakuut. Takuutodistukset kvr-urakoitsijan on luovutettava rakennuttajalle vastaanottotarkastuksessa:

- umpiolasit (materiaali ja asennus) 5 vuotta
- elastiset saumaukset (materiaalit ja asennus) 5 vuotta
- muut rakennuksen vedeneristystyöt kuin vesikattotyöt (materiaalit ja asennus) 5 vuotta
- kuumasinkityt ja maalatut teräs- ja peltirakenteet (teräs- ja peltirakenteiden ruostumattomuus, sinkityksen ja maalauksen pysyvyys) 10 vuotta
- muovipinnoitetut pellit (peltien ruostumattomuus ja
- muovipinnoitteiden pysyvyys) 10 vuotta
- vesikaton vedeneristeille läpivienteineen ja työlle 10 vuotta

Mikäli osalle rakennusta, rakennusosalle, koneelle ja laitteelle valmistaja tai toimittaja antaa kahta vuotta pidemmän takuun ja tästä yksityisesti tai julkisesti ilmoittamalla, vaaditaan myös näistä rakennuttajalle kirjallinen rakennuttajan nimiin annettu todistus.

Takuutodistukset on luovutettava viimeistään vastaanottotarkastuksessa.

6.3. Vakuudet

Sopimuksen täyttämisen vakuudeksi urakoitsijan tulee luovuttaa tilaajalle suunnittelu- ja rakennusajan vakuudeksi pankin tai vakuutuslaitoksen antaman omavelkaisen takauksen, jonka suuruus on 10 % arvonlisäverottomasta urakkahinnasta ja takuuajan vakuudeksi pankin tai vakuutuslaitoksen antaman omavelkaisen takauksen, jonka suuruus on 2 % arvonlisäverottomasta urakkahinnasta.

Vakuus kattaa myös mahdolliset lisä- ja muutostyöt sekä vastuun KVR-suorituksen toimivuudesta.

Vakuuksien on oltava voimassa kolme (3) kk yli vastaanotto- ja takuuajan.

6.4. Vakuutukset

KVR-urakoitsija ottaa työtä varten tilaajan nimiin ns. rakennustyövakuutuksen, jonka kohteena on rakennuskohde, sekä työtä varten hankitut rakennusaineet, rakennustarvikkeet ja rakennusosat. Vakuutuksen on vastattava joka hetki vähintään urakan täyttä arvonlisäverotonta arvoa lisä- ja muutostöineen.

Vakuutuksen on katettava myös urakkaohjelman kohdassa 3.3 mainitut tilaajan hankinnat ja sivu-urakat, joiden arvioitu arvo on 200 000 euroa.

Vakuutuksen on oltava nimenomaan tätä kohdetta koskeva. Vakuutuksen omavastuu saa olla korkeintaan 10 000 euroa.

Urakoitsija vakuuttaa työväkinsä vähintään lain määräämällä tavalla. Urakoitsijalla ja kaikilla hänen alihankkijoillaan ja suunnittelijoillaan on oltava voimassa oleva toiminnan vastuuvakuutus. Lisäksi urakoitsija vastaa itse rakennusvälineidensä vakuuttamisesta. Rakennusvälineisiin katsotaan kuuluvan myös työmaan kopit ja vastaavat työmaarakennukset.

6.5. Vartiointi

KVR-urakoitsija vastaa työmaan vartioinnista.

7. Tilaajan maksuvelvollisuus

7.1. Urakkahinnan muodostuminen

Urakkahinta on urakkasopimuksen mukainen kokonaishinta.

Tilaaja kuuluu käännetyin arvonlisäverovelvollisuuden piiriin.

Vantaan kaupunki on Arvonlisäverolain 8 c §:n arvonlisäverovelvollinen ostaja.

7.2. Hintasidonnaisuudet

Urakkahinnat ovat kiinteät ilman indeksi- ja valuuttasidonnaisuutta.

7.3. Muutostyöt

Urakoitsijalle korvattavia lisä- ja muutostöitä ovat tilaajan haluamat muutokset ja lisäykset sopimusasiakirjojen mukaisiin laajuuteen, laatuvaatimukseen tai toiminnallisuuteen.

Urakoitsijalle korvattavissa muutos- ja lisätöissä noudatetaan YSE98 44 §:ää.

Lähtötietojen ja niiden vaatimusten muuttamisoikeus on ainoastaan tilaajan erikseen valtuuttamilla henkilöillä. Asiasta ilmoitetaan sopimuksessa.

KVR-urakoitsija on velvollinen toteuttamaan rakennuttajan hänelle kirjallisesti ilmoittamat lisä- ja muutostyöt.

Lisä- ja muutostöiden yhteydessä YSE 47 §:n mukaisena urakan yleiskustannuslisäprosenttina käytetään 12 % paitsi silloin, kun kyseessä on pelkkä määrämuutos tai aliurakkana/-hankintana tehtävä lisäys-/muutos, jolloin yleiskuluprosentti on 7 %.

Yleiskustannuslisäprosentti 12 % ja yleiskuluprosentti 7 % sisältävät kaikki tarpeelliset työmaan käyttö- ja yhteiskustannukset, kaikki yleiskulut, työnantajakustannukset, sekä työnjohtokustannukset.

Yksikköhintoihin tulee sisältyä arvonlisävero.

Lisä- ja muutostyötä ei saa ryhtyä toteuttamaan ennen kuin niiden sisällöstä ja vaikutuksesta on kirjallisesti sovittu. On muistettava, että ilman etukäteen tehtyä kirjallista sopimusta tapahtunut lisä- ja muutostyö on aina riski, josta taloudellisen vastuun kantaa työn suorittanut.

7.4. Urakkasumman maksaminen

7.4.1. Maksuerätaulukko

Urakkasopimukseen laaditaan ao. urakoitsijan kanssa yhteistoiminnassa suunnittelu- ja rakennustyön edistymisen mukainen maksuerätaulukko. Jokaiseen maksuerään on sisällytettävä, sekä tarvikkeiden hankinta, että asennus. Poikkeuksena on suurehko laitehankinta tai vastaava, josta maksu voidaan suorittaa, kun laitteet ovat asennuspaikalla ja ainakin alustavasti kiinnitetty paikoilleen. Maksuerätaulukon on sisällettävä myös seuraavat maksuerät:

Ensimmäinen maksuerä

Ensimmäisen maksuerän suuruus on enintään 50 % suunnittelu- ja rakennusaikaisen vakuuden määrästä. Maksuerä maksetaan urakoitsijalle, kun urakkasopimus on allekirjoitettu, työntekijävakuutus on otettu, urakkasopimuksen mukainen vakuus on luovutettu tilaajalle ja luonnospiirustukset hyväksytty.

Viimeinen maksuerä

Viimeinen maksuerä on vähintään 5 % urakkahinnasta. Maksuerä maksetaan, kun rakennustyö on hyväksytty vastaanotetuksi, vastaanottotarkastuspöytäkirja hyväksytty, vastaanottotarkastuksessa todetut virheet ja puutteet on poistettu, takuajan vakuudet luovutettu tilaajalle, taloudellinen loppuselvitys pidetty, sekä luovutusasiakirjat ja käyttö- ja huolto-ohjeet on luovutettu tilaajalle.

7.4.2. Maksujen suoritusaija ja viivästyskorko

Sopimukseen perustuvat laskut maksetaan viipymättä, kun lasku on esitetty tilaajalle ja vastaava sopimuksen mukainen työvaihe on todettu tehdyksi tai lasku muuten on todettu maksukelpoiseksi. Laskujen maksamisaika lasketaan alkamaan siitä, kun työmaan paikallisvalvoja on hyväksynyt laskun. Tilajalla on käytössään sähköinen laskutus.

Jos tilaaja ei YSE-ehdoista poiketen 21 vuorokauden kuluessa siitä, kun maksukelpoinen lasku on esitetty tilaajalle, täytä maksuvelvollisuuttaan, hän on velvollinen maksamaan urakoitsijalle sanotun määräjän ylittäneeltä ajalta maksamattomalle määrälle lasketun korkolain mukaisen viivästymiskoron maksun tapahtumiseen saakka.

Laskun virheellisyydestä aiheutuneesta maksun viivästymisestä on vastuussa urakoitsija.

7.5. Hintojen ja palkkojen muuttamisen vaikutus urakkahintaan

Valtiovallan lainsäädännöllisten toimenpiteiden katsotaan tulleen asianosaisten tietoon, kun ne on julkaistu Suomen säädöskokoelmassa. Palkkojen, sosiaali- tai muiden vastaavien kustannusten muutokset eivät vaikuta urakkahinnan suuruuteen.

8. Tilaajan toimenpiteet

8.1. Tilaajan vakuudenantovelvollisuus

YSE-ehdoista poiketen tilaaja ei anna vakuutta.

9. Laatu

9.1. Urakoitsijan laadunvalvonta

KVR-urakoitsijan on valvottava omaa ja kaikkien alihankintojensa, kuten suunnittelijoiden, konsulttien ja aliurakoitsijoiden, suoritusta, jotta sopimuksen mukainen laajuus, laatu, vaatimukset ja toimivuus kaikilta osin saavutetaan.

Suunnittelun alkaessa KVR-urakoitsija esittää tilaajalle kaikkien suunnittelijoiden hankekohtaisen laatusuunnitelman, jossa selvitetään yrityksen organisaatio, toimintatavat, vastuut toimenpiteistä, suunnitelmien dokumentointi, sovellettava tietotekniikka ja muutosten hallinta. Organisaatiokaaviossa on esitettävä henkilöt ja näiden valtuudet.

Rakennushankkeen työmaan alkaessa pidetään rakennuslain tarkoittama aloituskokous. Kokouksen kutsuu koolle KVR-urakoitsija.

Ennen rakennustöiden aloitusta KVR-urakoitsija esittää kirjallisesti tätä työtä koskevan oman, sekä aliurakoitsijoidensa laadunvarmistusjärjestelmän työmaan laatusuunnitelman.

KVR-urakoitsijan on valvottava oman ja aliurakoitsijoiden työnjohdon osaamista ja työsuoritusta. Työvaiheiden oikeaan ajoitukseen ja työsuoritusten laatuun on kiinnitettävä erityistä huomiota. KVR-urakoitsijan on myös valvottava hankintojen ja aliurakoitsijoiden rakennusvaiheiden kelpoisuutta ja työsuoritusta, jotta sopimuksen mukainen laatu kaikilta osin saavutetaan.

Urakoitsijan on huolehdittava siitä, että kaikki urakkaansa kuuluvat laadunvalvontakokeet tulevat pidetyksi. Tällä määräyksellä ei vähennetä YSE98 10 § 4 momentissa mainittua kokeidenottovelvollisuutta. Laadunvalvontakokeista on ennalta ilmoitettava tilaajalle, jotta tämän edustaja voi olla läsnä tarkastustoimituksessa.

9.2. Tilaajan laadunvalvonta

Tilaajalla on oikeus valvoa, sekä suunnittelua ja rakentamista. Valvontaa suorittavat tilaajan edustajat. Heillä on oikeus valvoa, että sopimuksen mukainen laatu kaikilta osin saavutetaan.

Suunnitelmien tarkastusta varten on tilaajalle varattava tarkastusaikaa riittävästi, kuitenkin lopullisten piirustusten ja työselitysten osalta vähintään kaksi (2) viikkoa. Suunnitelmat toimitetaan tilaajalle riittävän aikaisin huomioiden sen, että jos tilaaja haluaa tehdä korjauksia suunnitelmiin, niin urakoitsija on jo etukäteen varannut aikaa mahdollista suunnitelmien korjaamista varten kuitenkin niin, että rakennustyön aikataulu ei myöhästy. Vastuu suunnitelmien korjauttamisesta aiheutuneesta rakennustöiden viivästymisestä on KVR-urakoitsijalla. Mitään työvaihetta ei saa aloittaa ennen, kuin työvaihetta koskevat suunnitelmat on hyväksytty tilaajan taholta. **Kun tilaaja ilmoittaa urakoitsijalle, että tarkastettavaksi jätetyt suunnitelmat on hyväksytty, tilaaja hyväksyy suunnitelmien yleisratkaisun ja laatutason, kuten esimerkiksi tilojen päämitat ja sijoittelun, materiaalit ja näitä vastaavat seikat. Vastuu siitä, että kyseessä olevat ratkaisut täyttävät urakkasopimusasiakirjoissa määritellyt kaikki vaatimukset, on kuitenkin KVR-urakoitsijalla.** Kunkin työvaiheen osalta on sitä koskevat suunnitelmat hyväksyttävä tilaajalla ennen töiden aloittamista.

Suunnittelukokouksia pidetään vähintään kerran kuukaudessa tilaajan ja KVR-urakoitsijan yhdessä sopimina ajankohtina. Sopijapuolet ovat velvollisia ilmoittamaan ennakolta kokouksissa esille otettavat asiat niin hyvissä ajoin, että sopijapuolet ja asiantuntijat ovat niistä tietoisia vähintään kaksi (2) työpäivää ennen kokouksia. Em. tilaisuuksissa puheenjohtajana ja sihteerinä toimivat tilaajan edustajat. Kokouksessa pidetään pöytäkirjaa, jonka kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri sekä tilaajan ja KVR-urakoitsijan edustajat allekirjoittavat. Urakoitsijan on esitettävä pöytäkirjaan kohdistuvat perustellut korjauksensa kirjallisesti viimeistään 14 vuorokauden kuluessa pöytäkirjan saatuaan.

Rakennusaikana tilaaja suorittaa valvontaa ja tarkastuksia, joissa todetaan, että rakennustarvikkeet, rakennusosat, työmenetelmät, kojeet ja laitteet ovat asiakirjojen mukaiset. Tarkastukset koskevat erityisesti peittyviä rakenteita, esimerkiksi:

- viemäröintiä ja salaojitusta
- maanvaraiseen alapohjaan tulevia asennuksia eristysineen ja maarakenteiden tiivistystä.
- kosteuden ja vedeneristyksiä sekä sääsuojauksia
- lämmöneristyksiä, ääneneristyksiä ja paloteknisiä eristyksiä
- putkistoja ja putkikanavia ennen niiden peittämistä
- säiliöitä
- alakattojen yläpuolisia asennuksia ja rakenteiden läpäisyjä
- ruoste- ja muita syöpymissuojauksia.
- kaapelikanavia ja -ojia

- maadoituksia
- ulkoseinien liitoksia
- vesikattorakenteita

Rakenteita ei saa peittää ennen tarkastuksen suorittamista. Kojien ja laitteiden rakennetarkastuksissa edellytetään, että laiteryhmä on valmiina, säiliöt, tuntoelimet yms. varusteet kytkettynä. Tarkastuksessa havaitut virheet ja puutteet tulee korjata mahdollisimman pian, jotta rakennuskohde voidaan ottaa käyttöön vastaanotto-tarkastuksessa.

Tilaajan edustajalla on oikeus estää työmaalle toimitettujen rakennustarvikkeiden käyttäminen, jos ne ovat kastuneet tai homehtuneet kuljetuksen tai varastoinnin aikana tai niissä on sienikasvustoa, tai niissä on sisäpuolista likaa, vaseliinia tms. joka voi johtaa mm. homehtumiseen.

Tilaajan edustajalla on oikeus vaatia orgaanisten yhdisteiden päästöjen, mikrobipitoisuuden tai vastaavien mittaamista rakennustarvikkeesta, jos se voimakkaan tai poikkeuksellisen hajun vuoksi antaa aiheutta epäillä valmistus- tai varastointivirhettä. Jos mittaus osoittaa, että pitoisuudet ylittävät ohjearvot tai puhtausluokalle määritellyt raja-arvot, urakoitsijan on omalla kustannuksellaan vaihdettava ko. rakennustarvike ohje- tai raja-arvojen alle menevään rakennustarvikkeeseen.

Tilaajan edustajalla on oikeus puhdistuttaa putkistot tai kanavistot KVR-urakoitsijan kustannuksella, jos työnaikaiset suojaukset puuttuvat ja on aiheutta epäillä sisäpuolista likaantumista eikä KVR-urakoitsija suostu suorittamaan ko. puhdistusta.

Työmaakokouksia pidetään vähintään kerran kuukaudessa tilaajan ja KVR-urakoitsijan yhdessä sopimina ajankohtina. Sopijapuolet ovat velvollisia ilmoittamaan ennakolta kokouksissa esille otettavat asiat niin hyvissä ajoin, että sopijapuolet ja asiantuntijat ovat niistä tietoisia vähintään kaksi (2) työpäivää ennen kokouksia. Em. tilaisuuksissa puheenjohtajana ja pöytäkirjanpitäjänä toimivat tilaajan edustajat. Kokouksessa pidetään pöytäkirjaa, jonka kokouksen puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä sekä tilaajan ja KVR-urakoitsijan edustajat allekirjoittavat. Ura-koitsijan on esitettävä pöytäkirjaan kohdistuvat perustellut korjauksensa kirjallisesti viimeistään 14 vuorokauden kuluessa pöytäkirjan saatuaan.

Hankkeessa ja rakentamisessa noudatetaan kuivaketju 10-menettelyä. Tilaaja asettaa hankkeelle kosteudenhallintakoordinaattorin.

9.3. Kokeet ja mallit

9.3.1. Yleistä

KVR-urakoitsija huolehtii sopimusasiakirjoissa mainittujen rakennuskohteen ja sen osien toimivuuden kannalta tarpeellisten kokeiden ottamisesta. Tällä määräyksellä ei vähennetä YSE98 10 § 4 momentissa mainittua kokeidenottovelvollisuutta.

Kaikki kokeet ja mallit tehdään niin hyvissä ajoin, että mahdolliset muutokset ja korjaukset voidaan, sekä suunnittelussa, että hankinnassa toteuttaa ja tilaajan päätös lopullisesta hyväksyttävästä suoritustavasta saadaan ilman aikataulun muutosta. Kokeet ja mallit luovutetaan tuloksineen tilaajalle.

Mikäli kokeen asemasta halutaan käyttää aikaisemmin tehtyä tutkimustulosta, jatkuvaa valmistarkkailua tai työmalli tehdään osana lopullisesta suorituksesta, on tästä sovittava erikseen tilaajan kanssa.

Suoritettavaksi määräytyistä koestuksista, mittauksista, valmistustarkkailusta, tarvike- ja työtapaselvityksistä tms. tulee toimittaa tulokset suoraan tilaajalle.

9.3.2. Tarvike- ja värimallit, näytteet sekä mallikappaleet

KVR-urakoitsija hyväksyttää tilaajalla valmiin rakennuksen ulkonäköön vaikuttavat tarvikkeet ja värit pintakäsittelyineen niiltä osin, kuin niistä ei ole sopimusasiakirjoissa erikseen määrätty. Väreistä ja materiaaleista toimitetaan mallit siten, että ne ovat työmaalla verrattavissa toisiinsa. Värimallin koko sisätiloissa on noin 1 m² ja ulkotiloissa 4 m², alustavat värimallit 210 x 300 mm. Alustavia värimalleja tehdään kolme (3) kpl/väri, kiiltoaste ja pinta.

9.3.3. Työmallit

Suunnitelmissa mainituista osasuorituksista tekee KVR-urakoitsija työmallin osana lopullista työsuoritusta tilaajan hyväksymään paikkaan ennen lopullista työsuorituksen aloittamista. Työmallia muutetaan ja korjataan tarvittaessa, kunnes saavutetaan sopimusasiakirjojen puitteissa riittävän hyvä lopputulos.

KVR-urakkaan sisältyy mm. seuraavat mallit ja malliasennukset:

- mallihuone
- mallit lasiseinä-, ikkuna- ja oviaasennuksista listoituksineen ja pellityksineen
- malli julkisivun pintarakenteesta
- ikkuna ja ulko-ovi
- muuraus
- levyseinän ja yläpuolisen liitoksen malli
- mallit sisäpuolisista pintarakenteista
- kiinteät komerot
- valaisin asennukset
- rasiat ja katkaisimet, yms. kalusteet

- ryhmäkeskus
- iv-koneen johdotukset
- vesi- ja viemärijohtojen pinta-asennukset kalusteineen
- lämpöjohtojen pinta-asennukset pattereineen ja venttiileineen
- ilmanvaihtosäleiköt ja -venttiilit
- eristystyöt
- näkyvissä olevat vesi- ja lämpöjohdot sekä IV-kanavat katossa
- vesikaton räystääs

Malliasennukset, mallihuone mukaan luettuna, tehdään kaikkien niihin liittyvien yksityiskohtien osalta täysin valmiiksi tarvittaessa muuttaen ja korjaten niin, että ne voidaan kaikkien yksityiskohtien osalta, liittymät huomioon ottaen, hyväksyä sellaisenaan lopullisen suorituksen ohjeeksi.

9.4. Rakennustuotteiden kelpoisuuden varmistaminen

Rakennuttaja edellyttää, että urakoitsija huolehtii, että hänen käyttämänsä rakennustuotteet ovat joko Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) nro: 305/2011 (rakennustuoteasetuksen) mukaisesti CE- merkittyjä tai siltä osin, kuin tuotteiden ei tarvitse olla CE- merkittyjä, tuotteet ovat lain eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä 2012/954 (tuotehyväksyntälain) ja vastaavan asetuksen mukaisesti varmennettuja.

Urakoitsijan on varmistettava rakennustuotteen kelpoisuus eli tuotteen CE- merkintä ja kansallinen hyväksyntä ennen tuotteiden tilaamista/käyttämistä/kiinnittämistä rakennuskohteeseen.

Mikäli rakennustuote ei täytä edellä mainittuja vaatimuksia, urakoitsija vastaa tuotteen vaihtamisesta aiheutuvista kustannuksista.

9.5. Viranomaistarkastukset

Urakoitsijan on oma-aloitteisesti hoidettava yhteydet viranomaisiin ja palvelu- sekä energiatoimittajiin ja hyväksyttävä käyttämänsä laitteet, asennukset ja mittaustulokset.

Mikäli viranomaisen valvontatoimenpiteistä aiheutuu työn aikana suunnitelmiin muutoksia, on urakoitsijan ennen työn suorittamista ilmoitettava asiat tilaajalle käyttäen tarvittaessa muutostyötarjousmenettelyä.

Kukin urakoitsija vastaa omalta osaltaan viranomaisten suorittamien tai vaatimien tarkastusten kustannuksista lukuun ottamatta niitä tarkastuksia, jotka sisältyvät rakennusvalvontamaksuun.

9.6. Kantavien rakenteiden laadunvarmistus

9.6.1. Kantavien rakenteiden laatusuunnitelma ja sen toteutuksen valvonta

KVR-urakoitsijan on laadittava kantavien rakenteiden laatusuunnitelma ja sen toteutuksen valvontaan on nimettävä pätevä asiantuntija.

Kantavien rakenteiden laadunhallintaan nimetty asiantuntija

- a) arvioi kantavien rakenteiden laatusuunnitelman sisällön ja antaa sitä koskevan lausunnon (kohta 9.6.2) ja
- b) valvoo laatusuunnitelman toteutumista, sekä kirjaa laatusuunnitelman toteutumista koskevat tarkastusmerkinnät tarkastusasiakirjaan ja tarkastusasiakirjan yhteenvetolomakkeeseen (kohta 9.6.3).

Asiantuntijavalvonta ja siihen liittyvät lausunnot on mahdollista toteuttaa, joko maankäyttö- ja rakennuslain 150 §:n mukaisen ulkopuolisen tarkastuksen periaatteita noudattaen tai maankäyttö- ja rakennuslain 150 b §:n mukaisen asiantuntijatarkastuksen periaatteita noudattaen. Jos asiantuntijalausunnon tekijänä käytetään muuta, kuin rakennushankkeen ilmoitettua vastaavaa rakennesuunnittelijaa, on tekijä hyväksyttävä rakennusvalvonnassa ennen selvitystyöhön ryhtymistä. Laadunhallintaan nimettävä asiantuntija voi toimia myös tarkastusasiakirjamenettelyn mukaisena kantavia rakenteita koskevan rakennusvaiheen vastuuhenkilönä.

9.6.2. Kantavien rakenteiden asiantuntijalausunto

Asiantuntijan lausunto kantavien rakenteiden laatusuunnitelman sisällöstä on toimitettava rakennusvalvontaan ennen aloituskokouksen pitämistä. Lausunnossa on todettava täyttääkö rakennushankkeen kantavien rakenteiden laatusuunnitelma sille ympäristöministeriön asetuksessa, eurokoodien toteutusstandardeissa ja niitä koskevissa kansallisissa valinnoissa esitetyt vaatimukset ja ympäristöministeriön ohjeissa esitetyn vaatimustason. Lausunnossa on lisäksi todettava, voidaanko laatusuunnitelmassa esitetyillä tarkastuksilla ja laadunvalvonnan toimenpiteillä ja tallenteilla varmistaa olennaisten teknisten vaatimusten, suunnitelmissa esitettyjen vaatimusten ja hyvän rakentamistavan mukainen lopputulos.

9.6.3. Laatusuunnitelman toteutumisen todentaminen

Nimetyt asiantuntijat on valvottava laatusuunnitelman mukaisten laadunvarmistusmenettelyiden toteutumista. Asiantuntijan on todennettava rakennustyön tarkastusasiakirjaan ja tarkastusasiakirjan yhteenvetolomakkeeseen täyttävätkö toteutetut rakennushankkeen kantavien rakenteiden laadunvalvonnan toimenpiteet ja tallenteet niille kantavien rakenteiden laatusuunnitelmassa asetetut vaatimukset ja voidaanko toteutettujen laadunvarmistusmenettelyiden perusteella

todeta, että rakenteille ja rakennustuotteille asetetut vaatimukset täyttyvät (Tarkastusasiakirja-merkintänä: "Kantavien rakenteiden laadunvarmistusmenettelyt on toteutettu laatusuunnitelman mukaisesti ja rakenteille ja rakennusosille asetetut vaatimukset täyttyvät.") Todentaminen on tehtävä ennen kunkin kantaviin rakenteisiin liittyvän rakennekatselmuksen ja ennen kunkin loppukatselmuksen toimittamista.

9.7. Työmaan kosteuden ja puhtaudenhallinta

Urakoitsija tekee työmaan kosteuden- ja puhtaudenhallintasuunnitelmat. Asiakirjat ja toimenpiteiden suorittajat hyväksytetään valvojalla/rakennuttajalla.

Kaikki työmaan kosteuden- ja puhtaudenhallintaan liittyvät kustannukset kuuluvat urakoitsijan vastuulle.

KVR-urakoitsija hankkii valvomaan työmaan puhtaudenhallintaa erillisen puhtaudenhallintakoordinaattorin, joka on sopimussuhteessa KVR-urakoitsijaan.

Tilaaaja nimeää hankkeelle erillisen kosteudenhallintakoordinaattorin, jo rakennuslupavaiheeseen.

9.7.1. Kosteudenhallinta

Hankkeessa on noudatettava Kuivaketju10-toimintamallia. KVR-urakoitsija sitouttaa suunnittelijat ja aliurakotijat toimintamallin noudattamiseen.

Kosteudenhallintasuunnitelma

Pääurakoitsija laatii työmaan kosteudenhallintasuunnitelman, sekä vastaa työmaan kosteudenhallinnasta. Kosteudenhallinnasta vastuulliset henkilöt on nimettävä suunnitelmissa.

Rakennuttaja edellyttää kosteudenhallintasuunnitelman laatimisen hyvissä ajoin. Suunnitelma on toimitettava rakennuttajalle ennen rakentamisen aloitusta. Kosteudenhallintasuunnitelmaa on tarvittaessa täydennettävä hankkeen edetessä. Kosteudenhallintasuunnitelma sidotaan hankkeen työaikatauluun ja valmiusasteisiin.

Suunnitelmissa on huomioitava yleiset kosteudenhallintaa liittyvät asiakirjat (esim. Maankäyttö- ja rakennuslaki, RakMK, RIL 250, By:n ohjeet ja RYL), valmistajien ohjeet ja Kuivaketju10-toimintamalli.

Kosteudenhallinnan toteutuksen seuranta, dokumentointi ja toiminnanohjaus

KVR-urakoitsija määrittelee kosteudenhallintasuunnitelmassa kosteuden-hallintatoimenpiteiden toteutuksen seurannan, dokumentointiperiaatteet, sekä

toiminnanohjauksen. Kosteudenhallintasuunnitelman hyväksyy tilaaja ja kosteudenhallintakoordinaattori.

Kosteudenhallintatoimenpiteet dokumentoidaan niin, että tehdyt toimenpiteet ovat myöhemminkin selvitettävissä. KVR-urakoitsija kokoaa dokumentit ja luovuttaa ne vastaanotossa rakennuttajalle.

Rakennustuotteiden kuljetus, varastointi ja suojaus

Materiaalit on pakattava siten, että ne voidaan kuljettaa rakennuspaikalle ilman haitallista kastumista. Toimittajan on määriteltävä kirjallisesti kuljetusaikainen suojausvaatimus. Kuljetus on suoritettava aina toimittajan ja valmistajan ohjeiden mukaisesti. Mikäli edellytetään tiettyä kosteuspitoisuutta (esim. puuperäiset materiaalit), on tavoitetaso säilyttävä kuljetuksessa. Pakkaukset on tarkistettava vastaanotettaessa ja haitallisesti kastuneet materiaalit on korvattava uusilla.

Rakennusmateriaalit ja -tarvikkeet on varastoitava ja suojattava valmistajan/toimittajan ohjeiden mukaisesti. Varastointiohjeet pitää olla näkyvissä pakkauksissa tai työmaatoimistossa tarkoitukseen varatussa mapissa. Mappi on oltava työmaavalvojan käytettävissä.

Kaikessa suojaamisessa on erityisesti huolehdittava, että suojaus ei johda vettä paikkoihin, joissa siitä voi olla haittaa muille rakenteille. Suojaukset eivät myöskään saa heikentää tai estää suojattavan rakenteen kuivumismahdollisuuksia, mikäli suojattavan rakenteen on kuivuttava johonkin tiettyyn tavoitetasoon ennen seuraavaa työvaihetta.

Kosteudenhallinnan pääkohdat

Pääurakoitsijan laatimassa työaikataulussa on määriteltävä kosteudenhallinnan kannalta kriittiset ajankohdat. Kosteudenhallintatoimenpiteille (esim. suojaus, väliaikainen lämmitys jne.) on varattava riittävästi aikaa. Aikatauluun on varattava riittävästi aikaa rakenteiden (erityisesti kosteusherkillä päällysteillä päällystettävät betonirakenteet) kuivumiselle.

Kuivumista edellyttävät betonirakenteet pitää poimia kosteusteknisesti kriittisten tekijöiden listalle ja niille aikataulussa varattu kuivumisaika on huomioitava. Betonilaadun valinnassa on aina huomioitava kuivumistavoitteet. Eri rakenteissa ja eri rakennuksen osissa käytettävät betonilaadut on määriteltävä kosteudenhallintasuunnitelmassa.

Kosteudenhallintasuunnitelmassa on määriteltävä rakenteiden toimivuuden kannalta tärkeimmät tarkistuspisteet ja niihin liittyvät laadunvarmistustoimenpiteet.

Suojaaminen ja kastumisen minimointi

Suojaustarve määritellään rakenteiden, kosteusherkkyiden ja kuivumiskyvyn perusteella sekä oletettavien olosuhteiden ja rakentamisaikataulun perusteella. Rakennus on rakennettava sääsuojaan alla.

Kosteudenhallintasuunnitelmassa määritellään mitkä rakenteet eivät saa kastua ja mitkä ovat kuivatettavissa. Kastumisasteen määrittelylle annetaan kriteerit, kuten kastumisen laajuuden aistinvarainen arviointi ja kosteuden mittaaminen. Kastumisen perusteella tehtävät toimenpiteet täytyy ilmoittaa valvojalle ja dokumentoida. Toimenpiteiden riittävyys todetaan sopijapuolten välisellä katselmuksella.

Pääurakoitsijan on varmistettava, että sisäilman kosteuspitoisuus on aina riittävän alhainen vastaanottamaan rakenteista tulevan kosteuden. Sisäilman lämpötila ja suhteellinen kosteuspitoisuus määräytyvät ulkoilman kosteuspitoisuuden, sisäilman lämpötilan, rakenteiden ja työmaan kosteustuoton, sekä ilmanvaihtuvuuden perusteella. Kosteudenhallintasuunnitelmassa tulee määritellä ajankohdat, jolloin työmaalla on oltava oikeat olosuhteet eri työvaiheiden suorittamiselle sekä keinot olosuhteiden saavuttamiseksi.

Rakenteiden kuivatustarve määritellään rakennusosittain. Kriittisimmille rakenteille laaditaan kuivumisaika-arviot ja kuivumisajat huomioidaan aikataulussa.

9.7.2. Puhtaudenhallinta

Puhtaudenhallintasuunnitelma

Pääurakoitsija laatii työmaan puhtaudenhallintasuunnitelman, sekä vastaa työmaan puhtaustason (P1) organisoinnista.

Puhtaudenhallintasuunnitelmassa on kuvattava muun muassa:

- pölyn syntymisen ja leviämisen estämiseen tähtäävät toimenpiteet,
- työmaaliikenteen järjestäminen,
- pölynhallinnan toimenpiteet eri työvaiheiden aikana,
- työvaiheiden yhteensovittaminen, koordinointi ja aikataulutus,
- työnaikainen talotekniikan puhtaudenhallinta
- rakenteiden ja materiaalien suojaukset ja varastointi,
- henkilökohtaisten suojainten käyttötarpeet ja -ajankohdat,
- työmaan siivouksen toteutus ja laitteet,
- jätehuolto,
- tuotteiden puhtaana pysyminen tuotteen valmistuksesta rakennuksen luovuttamiseen sekä
- menettelytavat mahdollisen puhtaudenhallintavahingon sattuessa.

Puhtaudenhallinta tuotevalinnoissa

Tuloilmakanavat ja kanavaosat on tehtävä puhtausluokitelluista tuotteista tai työmaalla vastaavaan tasoon puhdistetuista tuotteista. Tiivistemateriaaleina on käytettävä rakennusmateriaalien päästöluokkaan M1 tai M2 luokiteltuja tai muuten emissioiltaan alhaisiksi tunnettuja materiaaleja.

Puhtaudenhallinnan dokumentointi, katselmoinnit, tarkastukset ja mittaukset
Rakennuttaja edellyttää, että pääurakoitsija vastaa työmaan olosuhteiden katselmointitilaisuuksien järjestämisestä ja dokumentoinnista seuraavissa työvaiheissa:

- ilmanvaihdon asennusalueiden työmaaolosuhteiden (P1) katselmus ennen ilmanvaihtoasennustöiden aloitusta,
- työmaan olosuhdekatselmuksia ennen puhtaita asennusolosuhteita vaati-vien asennustöiden aloitusta,
- työmaan puhtausluokan P1 olosuhteiden mukaisuuden jatkuva seuranta rakennustöiden aikana.

Rakennuttaja edellyttää, että KVR-urakoitsija järjestää työmaalla alla kuvatut tarkastukset ja/tai mittaukset ennen seuraavien työvaiheiden aloitusta:

- tilojen puhtauden visuaalinen arviointi ja pintapölymittaukset ennen ilmanvaihdon toimintakokeiden käynnistämistä
- ilmanvaihtolaitteiston puhtauden visuaalinen arviointi tai pintapölymäärän mittaus ennen ilmanvaihdon toimintakokeiden käynnistämistä,
- tilojen puhtauden visuaalinen arviointi ja pintapölymittaukset ennen rakennuksen vastaanottoa.

Ilmanvaihdon asennusalueen olosuhdevaatimukset ennen asennustöiden aloitusta ja asennuksen aikana

Ilmanvaihdon puhtaiden asennusolosuhteiden varmistaminen tehdään tahdistamalla IV-asennustyöt niin, että asennukset tehdään ennen pölyäviä työvaiheita tai niiden jälkeen. Ennen IV-asennusten aloitusta varmistetaan asennusalueiden puh-taus katselmuksin. Katselmuksessa on todettava, että asennusalueen olosuhteet täyttävät alla esitetyt vaatimukset;

- läpimenoireiät on tehty
- pölyävät työvaiheet on päätetty / keskeytetty
- jätteet on poistettu ja/tai lajiteltu jäteastioihin
- työmaaliikennettä ei ohjata IV-asennusalueen kautta
- lattiapinnalta on imuroitu irtolika

IV-asennusalueet eristetään osastoinnein, mikäli ympäröivissä tiloissa tehdään pölyä synnyttäviä työvaiheita. IV-asennusalueet merkitään työvaiheesta tiedottavin kyltein. Tarvittavasta osastoinnista ja IV-asennusalueen merkinnästä vastaa KVR-urakoitsija. IV-urakoitsija poistaa asennuksesta tiedottavat merkinnät asennuksen päätyttyä.

Pääurakoitsija vastaa ilmanvaihdon asennusolosuhteiden luomisesta ennen asennustöiden aloitusta ja olosuhteiden ylläpitämisestä asennustyön aikana. Tilaajalla on oikeus keskeyttää asennustyöt, mikäli asennusolosuhteet eivät ole kuvattujen vaatimusten mukaiset.

Ilmanvaihdon asennustöille asetetut vaatimukset

Asennusalueiden on täytettävä edellä mainitut puhtausvaatimukset koko työväiheen ajan. Ilmanvaihtojärjestelmän asennuksessa on otettava huomioon muun muassa seuraavat asiat:

- kannakointi suoritetaan ennen ilmanvaihdon asennustöitä tai siinä käytetään kohdepoistolaitteella varustettua työvälinettä
- tuotteiden suojaukset poistetaan vasta juuri ennen asentamista
- asennustyön aikana ei ilmanvaihtojärjestelmään saa päästä likaa
- kanavien ja kanavaosien sisäpintoihin ei saa jäädä jäysteitä, ruuveja eikä muita likaa kerääviä tai puhdistustyötä vaikeuttavia epätasaisuuksia
- kanaviston kaikki avonaiset päät on suljettava pölytiivisti aina asennustyön taukojen ja keskeytysten aikana aina käyttöönottoon asti

Ilmanvaihdon asennustyön puhtaudesta vastaa ko. urakoitsija. Ilmanvaihtourakoitsija on velvollinen ilmoittamaan pääurakoitsijalle heti asennusolosuhteissa olevista puutteista. Tilaajalla on oikeus keskeyttää asennustyöt, mikäli asennustavat eivät ole kuvattujen vaatimusten mukaiset.

Rakennuttajalla on oikeus puhdistuttaa kanavisto urakoitsijan kustannuksella, mikäli ilmanvaihdon asennustöille asetettuja vaatimuksia ei noudateta asennustyön aikana.

Loppusiivous

Loppusiivous suoritetaan kaksivaiheisena. Ensimmäisessä vaiheessa siivotaan tilat ns. pölypuhtaaksi, pestään ikkunat ja poistetaan suojukset.

Loppusiivouksen ensimmäisen vaiheen tarkoituksena on estää pölyn kulkeutuminen mm. ilmanvaihtokanaviin. Ensimmäinen vaihe suoritetaan ennen toimintakokeita. IV-järjestelmien riittävä puhtaus on todennettava mittauksin puhtaudenhallinta-konsultin tai muun puolueettoman osapuolen puolesta. Hyväksyttävä pölymäärä IV-järjestelmien sisäpinnalla puhtausluokituksen P1:n mukaan on 0,7 g/m² suodatinmenetelmällä mitattuja tai visuaalisesti arvioituna, mikä vastaa BM Dustdetector mittalaitteella kahdeksan (8) % tulosta. Mineraalivillaa ei saa sisältyä pölyyn. Mittaustulosten osoittaessa puutteita IV-järjestelmien puhtaudessa suoritetaan kaikkien IV-järjestelmien sisäpintojen perusteellinen puhdistus (nuohous). RT 07-10805 mukaisesti iv-kanavisto todetaan puhtaaksi, jos otetuista näytteistä vähintään 80 % alittaa edellä kuvattun P1- puhtausluokan rajat. Rajan ylittäneistä näytteistä vain viidelle (5) %:lle sallitaan 50 %:n ylitys raja-arvosta. Jos

yksikin näyte ylittää rajan kolminkertaisesti, ilmanvaihtokanavisto on puhdistettava. Suositeltavaa kuitenkin on suorittaa iv-kanavien nuohous loppusiivoukseen yhteydessä puhtauden varmistamiseksi.

Toinen vaihe on varsinainen loppusiivous, jossa pinnat siivotaan luovutuskuntoon.

IV-kanaviston puhdistaminen suositellaan tehtäväksi vasta tilojen pölysiivouksen jälkeen, kun tilat on todettu puhtaisiksi.

10. Hallinto ja toimitukset

10.1. Tilaajan organisaatio ja valtuudet

Urakkasopimuksesta ja siihen tehtävistä muutoksista päättää tilaaja. Tilaajan edustajat ja heidän valtuutensa osoitetaan urakkasopimuksessa.

Tilaaja asettaa työmaita valvomaan nimeämänsä paikallisvalvojan lisäksi LVIA-töiden ja sähkötöiden valvojan. Valvojat nimetään myöhemmin.

Työsuoritukseen liittyvien muiden lupien hankkimisesta ja kustannuksista huolehtii ao. urakoitsija.

10.2. Urakoitsijan organisaatio

Pääurakoitsijan on laadittava työmaan hallinnosta organisaatiokaavio, jossa on esitetty työmaalla toimivat tilaajan ja eri urakoitsijoiden henkilöt, sekä näiden valtuudet.

KVR-urakoitsijan nimeää urakkasopimukseen työmaalle vastuullisen työnjohtajan, jolta vaaditaan riittävä pätevyys ja kokemus, sekä muut rakennusluvan edellyttämät vastuulliset työnjohtajat. Työnjohtajalla on oltava kohdekohtainen viranomaisen hyväksyntä. Lisäksi työmaalla on oltava vastaavan työnjohtajan lisäksi oikea määrä ammattitaitoista työnjohtoa/työmaahenkilöstöä.

Kunkin aliurakoitsija nimeää työmaasta vastuussa olevan työnjohtajansa.

10.3. Kirjaukset

KVR-urakoitsija pitää asianmukaisesti numeroiduin sivuin varustettua työmaapäiväkirjaa yleisten sopimusehtojen 75 §:n mukaisesti. Päiväkirjaan merkitään säätila, tärkeimpien työsuoritusten aloittamis- ja lopettamisajankohdat, sellaisten vaati-muksien, mittauksien ja havaintojen tulokset, joita ei voida myöhemmässä vaiheessa tarkistaa. Päiväkirjaan merkitään myös tarkastukset, katselmukset, suoritettut kokeet ja niiden tulokset, vahingonluonteiset tapahtumat, työn aikana annetut muistutukset, huomautukset, sekä saadut ohjeet.

Työmaapäiväkirja on esitettävä työmaan valvojalle, joka kuittauksellaan osoittaa saaneensa sen tiedoksi.

Työmaapäiväkirja pyrittävä laatimaan sähköisesti.

11. Työmaan turvallisuus

11.1. Yleistä

Rakennuskohteen turvallisuuskoordinaattorin nimeää ja työturvallisuusasiakirjan laatii KVR-urakoitsija.

Urakoitsijan on huolehdittava siitä, että kaikki urakoitsijan tähän työmaahan liittyvät työturvallisuusvelvoitteet ja erityisesti voimassa olevan Valtioneuvoston päätöksen mukaiset rakennustyön turvallisuutta koskevat määräykset tulevat noudatetuiksi. KVR-urakoitsijoiden suunnittelijat vastaavat omalta osaltaan ko. päätöksen velvoitteista.

KVR-urakoitsija vastaa lisäksi kaikista em. päätöksen mukaisista päätoteuttajan velvoitteista.

11.2. Työsuojelun YSE 57 §:n vastuuhenkilöt

KVR-urakoitsija nimeää työmaalle työsuojelun vastuuhenkilön ja hänelle tarvittaessa sijaisen, jotka huolehtivat työmaan turvallisuuden ja terveyden kannalta tarpeellisesta osapuolten välisestä yhteistoiminnasta, tiedonkulun järjestämisestä, toimintojen yhteensovittamisesta ja työmaa-alueen järjestyksestä ja siisteydestä.

11.3. Työmaan järjestys ja siisteys

KVR-urakoitsija laatii työmaata varten työmaasuunnitelman. Ko. suunnitelmassa osoitetaan työmaan kaluston, koneiden ja laitteiden sijainti, materiaalien varasto- ja vastaanottoalueet, jätteiden keräyspaikat ja muut rakennustyömaan järjestykseen, siisteyteen ja työturvallisuuteen oleellisesti vaikuttavat seikat.

Urakoitsijoiden on noudatettava työmaasuunnitelmaa. Kunkin urakoitsijan on huolehdittava siitä, että urakoitsijan omat materiaalit ovat varastoituna niille osoitetuissa paikoissa ja työstä jäävät jätteet on toimitettu niitä varten oleviin keräyspisteisiin. KVR-urakoitsijalla on oikeus poistaa urakoitsijan tavarat tai jätteet niille kuulumattomilta paikoilta urakoitsijan kustannuksella, jos urakoitsija kehotuksesta huolimatta ei siirrä niitä osoitettuihin paikkoihin.

12. Yhteiskuntavelvoitteiden hoitaminen

12.1. Tilaajavastuulain mukaiset selvitykset

Tarjouksen liitteenä on toimitettava seuraavat todistukset työnantajavelvoitteista ja rekisteri-ilmoituksista, selvitys voi olla myös esim. tilaajavastuu.fi tai muun luotettavan tahon varmistama selvitys tilaajavastuulain mukaisten velvoitteiden hoitamisesta:

- kaupparekisteriote
 - otteesta on selvittävä yrityksen rekisteriin merkitsemisaika, toimiala, hallitus, muu johto, nimenkirjoittajat, tilintarkastajat, vastuuhenkilöiden henkilötiedot, sekä onko viimeisimmät tilinpäätösasiakirjat toimitettu lainmukaisesti rekisteriviranomaisille, sekä merkintä tai selvitys ettei yritystä tai sen toimihenkilöitä ole määrätty liiketoimintakieltoon.
- verotiedot
 - todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus tai selvitys siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty.
- arvonlisäverovelvollisuus
 - selvitys, siitä että yritys on merkitty arvonlisävelvollisten rekisteriin.
- ennakoperintärekisteri
 - selvitys, siitä että yritys on merkitty ennakoperintälain mukaiseen ennakoperintärekisteriin.
- työnantajarekisteri
 - selvitys, siitä että yritys on merkitty työnantajarekisteriin.
- eläkevakuutusmaksut
 - todistukset eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkemaksuja koskeva maksusopimus on tehty.
- työehtosopimus
 - selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta, tai keskeisistä työehdoista. Soveltuva työehtosopimus voi olla joko työnantajaa sitova työehtosopimus tai yleissitova työehtosopimus tai sellainen muu työehtosopimus, jota työnantaja käytännössä soveltaa. Selvitys keskeisistä työehdoista kattaa tiedot työntekijöiden pääasiallisista työtehtävistä, palkanmaksukausista, säännöllisestä työajasta, vuosiloman määräytymisestä, irtisanomisajasta ja selvityksen miten palkka ja sen osat määräytyvät – ei henkilökohtaisia palkkatietoja
- tapaturmavakuutus
 - todistus tapaturmavakuutuksesta
- työterveyshuolto
 - -selvitys työterveyshuollon järjestämisestä.

Urakoitsijan on vaadittava suunnittelijoiltaan ja aliurakoitsijoilta vastaava selvitys verojäämistä ja edellä mainittujen työnantajamaksujen suorittamisesta, kuin siltä itseltään vaaditaan. Määräys tästä on sisällytettävä aliurakoita koskeviin tarjouspyyntöihin.

Pääurakoitsijan varmistauduttava ja varmistettava, että jokaisella työmaalla toimivalla työlupavelvollisella työntekijällä on voimassa oleva työn mukainen työntekijän oleskelulupa ja työnteko-oikeus Suomessa. Varmistuksesta urakoitsija antaa erillisen ilmoituksen jokaisessa työmaakokouksessa. Urakoitsijan varmistusvelvollisuus kattaa kaikkien työmaalla toimivien urakoitsijoiden, aliurakoitsijoiden, alihankkijoiden ja työvoimaa vuokraavien yritysten työntekijät.

Urakoitsijan on pyydettäessä osoitettava, että työmaalla työskentelevillä henkilöillä on työnteko-oikeus Suomessa. Tämä osoitetaan ylläpitämällä ajantasaista luetteloa työmaalla työskentelevistä henkilöistä, sekä näyttämällä pyydettäessä rakennuttajalle kopiot työntekijöiden passeista tai EU/ETA-maiden kansalaisilta vaihtoehtoisesti kopiot virallisesta henkilötodistuksesta.

Rakennuttajalla ja urakan tilaajalla on oikeus kieltäytyä hyväksymästä sellaista urakoitsijaa tai aliurakoitsijaa, joka ei ole toimittanut vaadittuja selvityksiä. Urakoitsija vastaa em. menettelystä mahdollisesti aiheutuvista kustannuksista.

Tilaaja ilmoittaa veroviranomaisille tiedot sovitusta urakoista sähköisesti veronumero.fi palvelun kautta.

Sopijapuolen on toimitettava tilaajalle sopimussuhteen aikana kolmen kuukauden välein seuraavat selvitykset:

- todistus verojen maksamisesta tai vero-velkatodistus taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva veronsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty sekä
- todistus eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksunsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty.

Todistukset ja selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia niiden tilaajalle jättämispäivästä laskettuna.

Mikäli sopijapuoli on liittynyt Tilaajavastuu.fi / Luotettava Kumppani-palveluun, edellä mainittuja selvityksiä ei erikseen tarvitse toimittaa tilaajalle riittää, että tarjouksen liitteenä on Tilaajavastuu.fi -raportti.

Ulkomaisen toimittajan on toimitettava suomenkieliset vastaavat tiedot sijoittumismaansa lainsäädännön mukaisella rekisterinotteella tai vastaavalla todistuksella tai muulla yleisesti hyväksytyllä tavalla.

Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus verojen ja sosiaalimaksujen maksamisen laiminlyönnin johdosta, ellei laiminlyöntiä voida pitää vähäisenä tai ellei tilaajalle toimiteta viranomaisen hyväksymää maksusuunnitelmaa.

12.2. Aliurakoitsijoiden käyttäminen ja ketjuttaminen

Rakennuttajaan sopimussuhteessa oleva urakoitsija voi luovuttaa osan urakasta edelleen toiselle urakoitsijalle aliurakkana. Aliurakoitsijaksi valittu voi luovuttaa osan omasta urakastaan edelleen aliurakkana kolmannelle urakoitsijalle. **Urakoiden ketjuttaminen tätä pidemmälle ei ole sallittua ilman rakennuttajan hyväksymää erityistä syytä.**

Kaikki aliurakoitsijat koko urakoitsijaketjun osalta tulee aina hyväksyttää rakennuttajalla.

Rakennuttaja vaatii, että ennen kunkin yksittäisen aliurakointisopimuksen solmimista urakoitsija esittää rakennuttajalle aliurakoitsijasta tilaajavastuulain mukaiset selvitykset sekä kirjallisen vakuutuksen siitä, ettei aliurakoitsijaa edusta työmaalla tai muutoin liiketoimintakiellossa oleva henkilö.

Rakennuttajalla on oikeus olla hyväksymättä niitä aliurakoitsijoita, joiden tilaajavastuutiedoissa on puutteita, todistusten aitoudesta ei voida saada varmuutta ja/tai todistuksia ei olennaisilta osin ole käännetty suomeksi tai on muuten aihetta epäillä, ettei aliurakoitsija pysty huolehtimaan tai aio huolehtia yhteiskunnallisista velvoitteistaan kuten veroista tai sopimuspalkoista.

Aliurakoitsijan tulee sitoutua yksilöimään ennen työn aloittamista työmaalla työskentelevät palveluksessaan olevat henkilöt. Pääurakoitsijan tulee ylläpitää ajantasaista luetteloa myös aliurakoitsijoista ja näiden työntekijöistä työmaalla.

Rakennuttajalla on oikeus keskeyttää työt, mikäli urakkasuorituksia on ketjutettu ilman rakennuttajan nimenomaista hyväksyntää. Urakoitsijan tulee purkaa ketjutettu aliurakkasopimus välittömästi ja vastata rikkomuksestaan aiheutuvasta haitasta.

Tilaaja katsoo, että luvaton ketjuttaminen on vakava sopimusrikkomus, mikä tilaajalla on oikeus huomioida myös arvioitaessa urakoitsijan kelpoisuutta myöhemmissä rakennushankkeissa. Rakennuttaja myös tiedottaa sopimusrikkomuksesta Rakennusteollisuus RT ry:lle ja Rakentamisen laatu RALA ry:lle.

Tilaaja ei hyväksy alihankkijaa/aliurakoitsijaa (YSE 7 §:n 3 momentin mukaisten pätevien syiden lisäksi), jos

- tämä on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen. Tilaaja/rakennuttaja voi hyväksyä alihankkijan / aliurakoitsijan, jos maksujen laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä tai jos alihankkija / aliura-koitsija on toimittanut maksunsaajan hyväksymän maksusuunnitelman,

- tämä ei ole rekisteröitynyt kaupparekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin tai arvonnäisäverovelvollisten rekisteriin, jos laki tällaista merkitsemistä edellyttää,
- tämä ei ole toimittanut selvitystä työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista tai
- tämä on elinkeinonharjoittaja, joka on määrätty liiketoimintakieltoon tai yritys, jonka yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa asemassa oleva henkilö on määrätty liiketoimintakieltoon.

12.3. Henkilötunnisteet, kulkuluvat ja työntekijöiden perehdyttäminen

Rakennuttaja edellyttää lakisääteisten kuvallisten henkilötunnisteiden ehdotonta käyttöä työmaalla. Rakennuttaja velvoittaa pääurakoitsijan huolehtimaan hankekohtaisten kulkulupien aliurakoitsija- sekä henkilötunnistehallinnoinnista sekä kulkulupien myöntämisestä ja käytön valvonnasta työmaalla.

Urakoitsijan on ilmoitettava omien ja alihankkijoidensa työmaalla työskentelevien työntekijöiden nimet, sosiaaliturvatunnukset ja veronumero työmaan vastaavalle työnjohtajalle ja rakennustyön valvojalle. Ilman kulkulupaa olevat työntekijät poistetaan työmaalta. Luettelo työmaalla työskentelevistä henkilöistä toimitetaan verottajalle.

Pääurakoitsijan on huolehdittava siitä, että rakennustyömaalla työskentelevillä urakoitsijan kaikilla omilla työntekijöillä ja aliurakoitsijoidensa työntekijöillä on työmaalla liikkueessaan näkyvillä henkilön yksilöivä kuvallinen tunniste. Tunnisteesta on käytävä ilmi, onko työmaalla työskentelevä työsuhteessa oleva työntekijä vai itsenäinen työnsuorittaja, sekä mainittava henkilön nimi, veronumero ja, mikäli kyse ei ole itsenäisestä työnsuorittajasta, työnantajan nimi.

Pääurakoitsija myöntää työmaalle kulkulupia, valvoo niiden käyttöä ja palauttamista sekä ylläpitää työntekijöiden kulkulupaluetteloja. Kulkuluvan myöntäminen edellyttää henkilöllisyyden todistamista viranomaisen myöntämällä henkilökortilla tai passilla. Kulkulupaluetteluun merkitään vähintään työntekijän nimi, syntymäaika ja veronumero sekä työnantaja, työnantajan yritystunnus, luvan voimassaoloaika ja päättyneen kulkuluvan palautuspäivä. Ulkomaisen työntekijän osalta merkitään lisäksi työntekijän työnteko-oikeuden peruste ja liitetään luetteloon kopio henkilökortista tai passista, Työmaan kulkulupaluettelo tulee olla sähköisessä muodossa. Työmaalla tulee olla esillä vertailu aliurakoitsija- ja kulkulupaluetteloista sekä urakoitsijoiden välisiä sopimussuhteita kuvaava kaavio.

Pääurakoitsija perehdyttää työmaalla työskentelevät ja tarvittaessa myös työmaakäynnillä olevat henkilöt ennen kulkuluvan myöntämistä. Perehdytyksessä on huomioitava myös työturvallisuus- ja laaturiskit sekä kielitaitorajoitteet. Perehdyttäminen ja sen sisältö on

dokumentoitava. Pääurakoitsijan tulee luovuttaa jokaiselle työntekijälle työntekijän turvaohje, jonka kukin työntekijä kuittaa perehdytyksen ohessa saaduksi erilliseen työntekijäluetteloon.

12.4. Rakentamisen tiedonantovelvollisuus ja työnteko-oikeudet

Jokainen urakoitsija toimittaa työmaan päätoteuttajalle kuukausittain ennalta sovitussa määräajassa Verohallinnon edellyttämät tiedot omista yhteisellä työmaalla työskennelleistä työntekijöistä ja aliurakoitsijoidensa työntekijöistä. Yhteisen rakennustyömaan päätoteuttajalla on velvollisuus koota ja lähettää tiedot kaikista työmaalla työskennelleistä henkilöistä Verohallinnon määrittelemässä määräajassa Verohallinnolle, kun rakennushankkeen koko ylittää 15 000 euroa.

Kukin tilaaja rakennuttajasta alkaen ilmoittaa kuukausittain tiedot ostamistaan urakoista ja vuokratyövoiman käytöstä Verohallinnolle. Urakkatietojen tiedonantovelvollisuus koskee arvonlisäverolaissa tarkoitettuja rakentamispalveluja, rakennustelineiden pystytys- ja purkutöitä sekä työvoiman vuokrausta. Tiedonantovelvollisuus syntyy, kun sopimuksen arvo ilman arvonlisäveroa ylittää 15 000 euroa. Tilaajilla on kuitenkin oikeus ilmoittaa tietoja myös alle 15 000 euron arvoisista sopimuksista.

Päätoteuttajan ja muiden urakoitsijoiden tiedonantovelvollisuutta koskevat vastuut ja velvoitteet jatkuvat urakan vastaanoton ja koko kohteen luovutuksen jälkeen mahdollisten virheiden ja puutteiden korjausten sekä jälki-, lisä- ja muutostöiden osalta, kunnes myös nämä työt on tehty. Päätoteuttajan tiedonantovelvollisuutta koskevien vastuiden päättymisestä todetaan yhteisesti jälkitarkastuksessa ja kirjataan jälkitarkastuspöytäkirjaan.

Työteko-oikeudet

Kaikissa tämän hankkeen urakasopimuksiin liittyvissä työsuhteissa on noudatettava vähintään niitä työsuhteen vähimmäisehtoja, joita Suomen lain ja työehtosopimusmääräysten mukaan on noudatettava samanlaatuisessa työssä (Hankintalaki 49 §).

Rakennuttaja edellyttää, että kaikki urakoitsijat liittyvät Vastuugroup.fi -palveluun, josta veronumerolain edellyttämät tiedot ovat keskitetysti saatavilla ja niissä tapahtuvat muutokset automaattisesti valvottavissa. Henkilö, jota ei ole merkitty veronumerorekisteriin, ei voi saada kulkulupaa, eikä voi näin ollen työskennellä työmaalla.

Suomessa työskentelevillä ulkomaalaisilla on oltava suomalainen eläkevakuutus tai voimassa oleva A1-todistus (aikaisemmin E101) tai A2-todistus (A1:n jatkohakemus) ennen kuin kulkulupa voidaan myöntää. EU:n ulkopuolisilta kansalaisilta edellytetään lisäksi voimassa olevaa oleskelulupa, joka oikeuttaa työntekoon Suomessa. Pääurakoitsijan on siis

varmistuttava siitä, että kaikilla alueella työskentelevillä ulkomaalaisilla on työnteko-oikeus ja ao. tietoja on säilytettävä kaksi vuotta työskentelyn päättymisen jälkeen.

Pää- ja sivu-urakoitsijan on huolehdittava, että mikäli ulkomaalainen yritys käyttää lähetettyjä työntekijöitä, lähetettyjen työntekijän yrityksellä on oltava nimettynä edustaja, joka toimii yhteyshenkilönä lähettävän yrityksen ja viranomaisen välillä. Edustaja nimetään urakkasopimusasiakirjoihin. Edustajan tulee tehdä lähetetyistä työntekijöistä ennakoilmoitukset aluehallintovirastolle ennen työnteon aloittamista ja toimittaa se pääurakoitsijalle ja tilaajalle tiedoksi.

Tilaajalla/pääurakoitsijalla on oikeus tarkistaa työntekijän työaikoihin, palkkatiedot ja työsopimukseen liittyviä asioita ja työnantajan on ne pyydettäessä annettava. Työnantajan on pyydettävä tähän työntekijän suostumus. Tilaaja/pääurakoitsijalla on oikeus verrata palkkatietoja työmaalla työssä oloaikaan. Suostumus tähän kysytään tähän työntekijältä pääurakoitsijan perehdyttämisen yhteydessä. Vastaava vaatimus on sisällytettävä pää- ja sivu-urakoitsijoiden laatimiin aliurakkasopimuksiin ja koko alihankintaketjuun.

Tilaajalla/pääurakoitsijalla on oikeus tarkistaa laskutussopimus, jos työmaalle tulee töihin ns. kevytyrittäjä, jotta varmistetaan, että kevytyrittäjä laskuttaa riittävän summan kattaakseen verot, vakuutukset ja muut kulut.

Kevytyrittäjää käytettäessä pääurakoitsijan on siis perehdytyksessä varmistettava, että kevytyrittäjä on rekisteröitynyt asianmukaisesti ja että hänellä on tarvittavat luvat ja vakuutukset.

Jokaisen urakoitsijan tulee varmistaa omien yhteiskunnallisten velvoitteidensa lisäksi myös alihankkijoidensa työntekijöiden oleskeluluvat. Vastuu laittomasti maassa oleskelevien työntekijöiden palauttamisesta, palkoista aiheutuvista kustannuksista sekä mahdollisista seuraamusmaksuista on viimekätisesti rakennuttajan sopimuskumppanina toimivalla urakoitsijalla.

13. Vastaanotto

13.1. Yleistä

Vastaanottomenettelyn tarkoituksena on varmistaa suunnitelman mukainen toteutus, laatutaso, tavoitteet täyttävä lopputulos sekä tarvittavat käyttö- ja ylläpitovalmiudet.

Tavoitteen saavuttamiseksi rakennuttaja, suunnittelijat ja urakoitsijat suorittavat yhteistyössä rakentamis- ja käyttöönottovaiheessa jatkuvaa, systemaattista ja ennakoivaa laadunvarmistusta.

Vastaanotto- ja osatarkastustilaisuuksissa on eri urakoitsijoiden edustajien oltava kojeiden ja laitteiden täysin tuntevia henkilöitä.

Vastaanottomenettely nojaa työmaan laatusuunnitelman mukaan tehtyyn tilaajan ja urakoitsijan suorittamaan valvontaan ja asennustapatarkastuksiin. Vastaanotto-menettely on vaiheittainen. Vaiheet, niiden aikavaraukset ja riippuvuus muista tehtävistä ilmenevät kohdassa 13.5 olevasta taulukosta. Ne esitetään lopullisessa työaikataulussa, jonka KVR-urakoitsija laatii yhteistyössä muiden urakoitsijoiden kanssa ja hyväksyttää aikataulun rakennuttajalla.

Seuraavassa esitetään vastaanottomenettelyn yleiskuvaus.

KVR-urakoitsija toimii vastaanottomenettelyn koordinoijana. Urakoitsijat vastaavat tarkastuksien ja kokeiden suorittamisesta ja dokumentoinnista. Rakennuttajan edustaja valvoo vastaanottoa ja osallistuu siihen liittyviin tehtäviin alla esitetyssä laajuudessa.

Urakoitsijat ovat velvollisia osallistumaan myös muita urakoita koskeviin tarkastuksiin ja kokeisiin, jotka sivuavat urakoitsijan hankintoja (esim. automatiikan, ohjauksien ja hälytysten kokeilu). KVR-urakoitsijan on tarvittaessa osallistuttava kaikkiin tarkastuksiin ja kokeisiin.

Rakennuttajalle ja KVR-urakoitsijalle on varattava mahdollisuus osallistua kaikkiin tarkastuksiin ja kokeisiin.

13.2. Vastaanoton dokumentointi

Urakoitsijoiden on laadittava viivytyksettä kaikista vastaanottomenettelyyn sisältyvistä tarkastuksistaan, mittauksistaan, koestuksistaan ja kokeistaan pöytäkirjat ja toimittaa niistä kopiot muille urakoitsijoille ja rakennuttajalle.

13.3. Vastaanoton kuvaus

Laitteiden ja materiaalien ennakkohyväksyntä

Urakoitsijoiden on hyväksyttävä rakennuttajalla kaikki laitteet, materiaalit ja asennustavat, joita ei ole yksilöity tuotteina suunnitelma-asiakirjoissa. Materiaalien hyväksyttäminen esitetään suunnitelma-aikataulussa.

Ennakkohyväksymisellä varmistetaan, että toimitettavat laitteet ja materiaalit täyttävät suunnitelma-asiakirjojen laatuvaatimukset.

Hyväksymismenettelyt on selostettu yksityiskohtaisesti ao. suunnitelma-asiakirjoissa.

Rakenne-, laite- ja asennustapatarkastukset

Rakennuttaja valvoo työn aikana, että rakennustarvikkeet, rakennusosat, laitteet, materiaalit, työmenetelmät yms. ovat suunnitelma-asiakirjojen ja ennakkohyväksyntöjen mukaisia.

Asennusvirheitä ehkäistään ennakolta asennuspiirustusten ja malliasennusten avulla. Niistä urakoitsijoille aiheutuvat velvoitteet on esitetty suunnitelma-asiakirjoissa ja tässä asiakirjassa.

Tarkastukset koskevat erityisesti peittyviä rakenteita kuten:

- viemärointiä, salaojitusta
- kosteuden- ja vedeneristyksiä sekä sääsuojauksia
- lämmöneristyksiä, ääneneristyksiä ja paloteknisiä eristyksiä
- putkistoja ja putkikanavia ennen niiden peittämistä
- säiliöitä
- kaapelihyllyjä
- alakattojen yläpuolisia asennuksia ja rakenteiden läpäisyjä
- ruoste- ja muita syöpymissuojauksia
- maakaapeli-asennuksia
- maadoituksia
- lattiaan asennettavia putkia
- lattiaan ja piha-alueelle tulevia sähköputkituksia
- alakattojen kiinnityksiä

Rakenteita ei saa peittää ennen tarkastuksen suorittamista. Kojoiden ja laitteiden rakennetarkastuksissa edellytetään, että kukin laiteryhmä on valmiina, säiliöt, tuntoelimet yms. varusteet kytkettyinä ja merkitty sekä todetaan tarvikkeiden ja perusrakenteiden ohjelmanmukaisuus ja varustelu.

Viranomaistarkastukset

Työn suorittajan on oma-aloitteisesti hoidettava yhteys viranomaisiin ja hyväksyttävä käyttämänsä laitteet. Urakoitsijoiden tulee ilmoittaa niistä ajoissa rakennuttajalle. Mikäli viranomaisten valvontatoimenpiteistä aiheutuu työn aikana suunnitelmiin muutoksia, on urakoitsijan ennen työn suorittamista ilmoitettava asiasta rakennuttajalle käyttäen muutos- tai lisätöiden tarjousmenettelyä.

Urakoitsija vastaa niistä työsuoritukseensa liittyvistä tarkastusmaksuista, jotka eivät sisälly rakennusvalvontamaksuun.

Urakoitsijoiden keskinäinen toimintakoe

Urakoitsijoiden toimintatarkastukset ovat osa urakoitsijoiden laadunvarmistusta. Niissä tarkastetaan systemaattisen menettelyn avulla, että taloteknisiin järjestelmiin ja laitteisiin liittyvät toiminnot ovat suunnitelmien mukaiset kaikissa käyttö- ja poikkeustilanteissa.

Toimintakoevalmius

Toimintakokeiden edellytyksenä on, että seuraavat toimenpiteet on tehty:

Rakennustyöt

- ennakkovastaanotto on suoritettu
- konehuoneet ja sähkökeskukset ovat valmiit ja alustavasti siivotut sekä pölyävät rakennustyöt on tehty ja kaikki muut tilat alustavasti siivottu pölyttömiksi
- rakennuskohteen muut tilat sellaisessa kunnossa, että toimintakoe ja sen jälkeen säätö- ja viritystyöt voidaan aloittaa; ts. seinät, ovet, ikkunat laseineen, pinnat ja kiintokalusteet on asennettu, pölyävät työvaiheet on päätetty ja tilat ja ilmanvaihtokanaviston sisäpinnat täyttävät puhtausluokan P1 puh-tausvaatimukset
- ennen talotekniikan toimintatarkastusten aloittamista tilaaja suorittaa rakennusurakan töiden tarkastuksen. Tässä tarkastuksessa rakennusurakan töiden tulee olla niin valmiit, että toimintakokeiden kanssa samanaikaisesti suoritettavassa vastaanottotarkastuksen ennakkotarkastuksessa töiden valmiuden tulee vastata vastaanottotarkastuksen valmiutta (LVIAS-töiden valmiudesta johtuvia viranomaistarkastuksia lukuun ottamatta)

Putkityöt

- verkosto ja laitteet on asennettu lopullisesti
- eristystyöt on pääosin tehty
- mittarit, hälytykset, varolaitteet ja ohjauskeskukset on asennettu
- urakoitsijalle kuuluvat toimintatarkastukset on tehty
- pyörimissuunnat on tarkastettu

Ilmanvaihtolaitteet

- kaikki koneet ja laitteet on asennettu
- puhaltimet ja kanavat on puhdistettu sekä huoltoluukut on
- asennettu paikoilleen
- venttiilit, säleiköt ja suodattimet on asennettu
- urakoitsijalle kuuluvat toimintatarkastukset mm. painekokeet on tehty
- pyörimissuunnat on tarkastettu

Sähkötyöt

- kaikki sähkökeskukset ja johdotukset on asennettu siten, että virta tulee koneelle ja säätölaitteille lopullista kytkentää myöten ja lopullista nousujohtoa myöten
- konehuoneiden valaistus toimii
- moottoreiden lämpösuojat on viritetty
- hälytykset on kokeiltu
- pyörimissuunnat on tarkastettu
- pakkokytkennät on tarkastettu
- turvakytkimet ja ohjaukset on asennettu
- keskukset ja ohjauskytkimet on merkitty ainakin alustavasti

Rakennusautomaatiotyöt

- säätö ja valvontalaitteet on lopullisesti asennettu

- perusviritys on tehty siten, että toimintakokeen jälkeen laitteet voidaan jättää toimimaan automaattisesti
- ohjaukset ja pakkokytkennät on tarkastettu
- valvontalaitteiden ohjelmointi on tehty ja testattu
- käyttöohjeet ovat valmiit ja toimitetut asianomaisille
- hälytykset on kokeiltu ja alustavasti merkitty
- hälytysten jatkolähtämisen toimiminen on testattu ja toimivuus varmistettu

Sprinklerityöt

- sprinkleriputkisto asennettu
- sprinkleripumput ja sprinklerikeskus asennettu
- sprinkleriputkiston tiiveyskokeet ja huuhtelu on suoritettu ja dokumentoitu
- sprinklerilaitteiden kiinteistöhälytykset kytketty kiinteistöautomaatioon
- sprinklerin palohälytykset kytketty paloilmottimelle
- pumppujen sähkösyötöt kytketty
- pumpun pakoputki paloeristetty
- sprinklerivesisäiliö asennettu ja täytetty sammutusvedellä

Rakennusautomaatioon liittyvien toimintojen tarkastukset käsittävät kenttälaitteiden ja valvomolaitteiden (grafiikkakuvat) muodostaman kokonaisuuden. Toimintatarkastukset dokumentoidaan käyttäen apuna tarkastuslistoja, joihin tehdään tarkastusmerkinnät järjestelmä- ja laitekohtaisesti kaikista kokeiluista toiminnoista. Listoihin merkitään myös tarkastuksissa todetut puutteet.

13.4. Toimintakokeet

Yleistä

Toimintakokeet ovat osa rakennuttajan ja urakoitsijoiden yhteistä laadunvarmistusta. Urakoitsijat osoittavat toimintakokeissa, että järjestelmät ja laitteet toimivat suunnitellulla tavalla kaikissa käyttö- ja poikkeustilanteissa. Toimintakokeet suoritetaan urakoitsijoiden toimintatarkastusten jälkeen urakoitsijoiden yhteisesti ehdottamana ajankohtana, kun urakoitsijat ovat todenneet, että kaikkien urakoiden osalta on valmius toimintakokeiden aloittamiseen.

Toimintakokeet voidaan urakoitsijoiden laatu järjestelmistä riippuen, tehdä pisto-koeluontoisesti siten, että niissä tarkastetaan vain osa urakoitsijoiden toimintatarkastuksiin sisältyvistä toiminnoista.

Toimintakoevalmius edellyttää, että urakoitsijat ovat suorittaneet edellä esitetyt keskinäiset toimintatarkastuksensa ja todenneet niissä järjestelmien ja laitteiden olevan toimintakuntoisia. Lisäksi edellytetään, että edellä luetellut toimintatarkastusvalmiuteen liittyvät velvoitteet on suoritettu kaikkien urakoitsijoiden osalta.

Toimintakokeita ei aloiteta, tai ne keskeytetään, mikäli velvoitteiden suorittaminen todetaan puutteelliseksi.

KVR-urakoitsija toimittaa kirjallisen esityksen rakennuttajalle toimintakokeiden aloittamisesta. Esityksen liitteenä on oltava urakoitsijoiden toimintatarkastuksien tarkastuslistat edellä kuvattuine merkintöineen.

Niille sähkökäyttöisille laitteille ja eri järjestelmille, jotka eivät liity LVI-tekniisiin laitteisiin tai -järjestelmiin, suoritetaan myös toimintakokeet. Urakoitsijat suorittavat ensin keskenään oman toimintakokeensa ja saatuaan sen suoritettua ja korjattua siinä havaitut puutteet, pyytää rakennuttajaa pitämään omat toimintakokeensa.

Näitä laitteita ja järjestelmiä ovat mm.:

- rikosilmoitusjärjestelmä
- kulunvalvontajärjestelmä
- videovalvontajärjestelmä
- merkki- ja turvavalojärjestelmä
- paloilmoitus- ja sammutusjärjestelmät
- savunpoistojärjestelmän ohjaukset
- kylmälaitejärjestelmät
- sähkötoimiset ovet yms.
- valaistusjärjestelmät ja -ohjaukset
- sisäverkot
- langattomat verkot

Kokeet järjestää se urakoitsija tai erillishankkija, jonka urakkalaajuuteen toimitus sisältyy yhdessä ao. alueesta vastaavan rakennuttajan edustajan kanssa. Näiden toimintakokeiden aikatarpeen ja urakkarajojen suhteen noudatetaan soveltuvin osin samaa, mitä edellä on sanottu LVI-tekniisten laitteiden toimintakokeista.

Säätö, mittaukset ja viritykset

Hyväksytyjen toimintakokeiden jälkeen urakoitsijat tekevät asentamiinsa järjestelmiin ja laitteisiin liittyvät säädöt ja mittaukset (esim. vesi- ja ilmapirrat).

Säätö- ja mittaustöiden sekä viritysten suorittaminen asianmukaisesti edellyttää, että rakennustöiden valmius ko. tiloissa vastaa toimintatarkastusvalmiutta (ks. edellä).

Osa mittauksista ja säädöistä voidaan erikseen sopia suunniteltaviksi takuuajana (esimerkiksi lämmitysverkoston säätö).

Mittaustulokset dokumentoidaan käyttäen apuna järjestelmä- ja laitekohtaisia, sisäilmastomittausten osalta huonekohtaisia, tarkastuslistoja.

Urakoitsija laatii pöytäkirjan ainakin seuraavista säädöistä, mittauksista ja virityksistä:

- nestevirtojen säätö
- huonelämpötilojen mittaus ja säätö (talviaikaan)
- ilmamäärien säätö
- äänitasojen mittaus
- rakennusautomaationjärjestelmän antureiden kalibrointi
- sähkö- ja telejärjestelmien mittaukset mukaan lukien kaapeliverkot sähkösuunnitelmissa esitetyn mukaisesti
- valaistusmittaus
- jäähdytyskoneiden käyttöönotto pöytäkirjat
- LTO-laitteiden hyötysuhdemittaukset
- Kompressorijäähdytyslaitteiden konekohtaiset ja järjestelmäkohtaiset COP arvot
- IV-koneiden konekohtaiset ja koko laitoksen SFP-luvut

Kapasiteettikokeet

Kapasiteettikokeet aloitetaan hyväksytyjen toimintakokeiden, säätöjen ja mittausten sekä automatiikan virityksen jälkeen urakoitsijoiden yhteisesti ehdottamana ajankohtana.

Rakennusautomaatiojärjestelmän ohjelmistojen toimivuustarkastus

Ohjelmistojen testaus on osa rakennusautomaatiojärjestelmän vastaanottomenettelyä ja tehdään suunnittelijan ohjeistuksen mukaan.

Järjestelmän koekäyttö

Osalle järjestelmistä voidaan pitää toimintakokeiden lisäksi myös erillinen koekäyttö. Erillisessä koekäytössä tutkitaan laitteiden kokonaistoimintaa eri olosuhteissa erilaisten käyttöjaksojen aikana sekä varmistetaan järjestelmän riittävä kapasiteetti. Suoritustavan tulee olla sellainen, että sekä urakoitsija ja rakennuttaja vakuuttuvat laitteiden oikeasta toiminnasta.

Koekäyttö suoritetaan seuraaville järjestelmille:

- sprinkleripumppaamo
- savunpoistojärjestelmä kokonaisuutena
- lämpöpumppu- ja vedenjäähdytinjärjestelmä
- ilmastointikojeet lämmityksineen ja jäähdytyksineen
- säätö- ja valvontalaitteet
- hälytysjärjestelmät

Urakoitsijat pyytävät koekäytön suorittamista saatuaan laitteiden asennustyöt valmiiksi, sekä toimintakokeen jälkeiset säätö- ja viritystoimenpiteet suoritetuiksi. Koekäytöt suoritetaan erikseen laaditun koekäyttöohjelman mukaisesti. Urakoitsija hyväksyttää koekäyttöohjelman tilaajalla viimeistään kaksi viikkoa ennen koekäyttöä.

Mittaukset suorittaa ja dokumentoinnista vastaa ao. järjestelmän toimittanut ura-koitsija. Koekäytöt suorittavat urakoitsija ja rakennuttaja yhdessä. Osa em. toimenpiteistä voidaan erikseen sopia suoritettavaksi takuuaikana, jolloin ainakin suoritetaan koekäytöt vaihtuvissa olosuhteissa (kesä/talvikäyttö).

Talotekniikkajärjestelmien yhteiskoekäyttö

Kun kaikki järjestelmäkohtaiset rakennuttajan toimintakokeet on hyväksytysti suoritettu, pidetään kaikkien taloteknisten järjestelmien yhteiskoekäyttö. Taloteknisten järjestelmien yhteiskoekäytön suorittavat urakoitsijat, KVR-urakoitsijan ja rakennuttajan kanssa. Dokumentoinnista vastaa KVR-urakoitsija.

Yhteiskoekäytössä testataan kaikkien järjestelmien samanaikainen toiminta normaalia käyttötilannetta ja mitoitustilannetta vastaavissa olosuhteissa sekä poikkeustilanteissa kuten sähkökatkon aikana ja sen jälkeen, palohälytystilanteessa jne. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota siihen miten eri yksittäin testatut järjestelmät toimivat yhteen ja kokonaisuutena. Urakoitsijoiden pitää varata riittävä määrä henkilöstöä yhteiskoekäyttöä varten, jotta eri osissa rakennusta voidaan todeta järjestelmien samanaikainen toiminta. Rakennusautomaatiojärjestelmästä seurataan koko laitoksen toimintaa.

Tarkistusmittaukset

Rakennuttaja suorittaa rakennusaikana urakoitsijoiden mittausten tarkistusmittauksia sekä omilla että urakoitsijoiden mittalaitteilla. Tulokset dokumentoidaan urakoitsijoiden mittauspöytäkirjoihin urakoitsijoiden mittausarvojen rinnalle.

Vaipan tiiveyskokeet ja lämpökamerakuvaukset

Uudisrakennuksen maanpäälliselle osalle suoritetaan lämpökamerakuvaus sekä vaipan tiiveyskoe ja paine-eromittaukset. Lämpökamerakuvaus ja paine-eromittaukset suoritetaan rakennuttajan hyväksymän ulkopuolisen asiantuntijan toimesta, jonka hankinta kuuluu KVR-urakkaan. Lämpökamerakuvauksen ja paine-eromittauksista pääurakoitsija toimittaa mittaussuunnitelman, joka tulee hyväksyttävä rakennuttajalla,

Lämpökamerakuvaukset tehdään tarvittaessa takuuaikana, ellei urakka-aikana voida sääolosuhteista johtuen suorittaa mittauksia. Mittauksia tehdessä saa ulkoilman lämpötilan olla enintään 0 C. Lämpökamerakuvaukset suoritetaan ja raportoidaan RT 14-10850 RAKENNUKSEN LÄMPÖKUVAUS ohjeiden mukaisesti.

Tiiveyskoe suoritetaan ylipaineistamalla koealue rakennuksen omilla tuloilmakoneilla. Urakoitsijat huolehtivat siitä, että koneet ovat käytettävissä mittauksia varten ja vastaavat koneiden käytöstä kokeiden aikana. Koe suoritetaan tarvittaessa osissa jakamalla rakennus tarvittaviin koealueisiin. Rakennusurakkaan kuuluu koealueen erottaminen rakennuksen muista osista tarvittavin rakentein ja tiivistyksin.

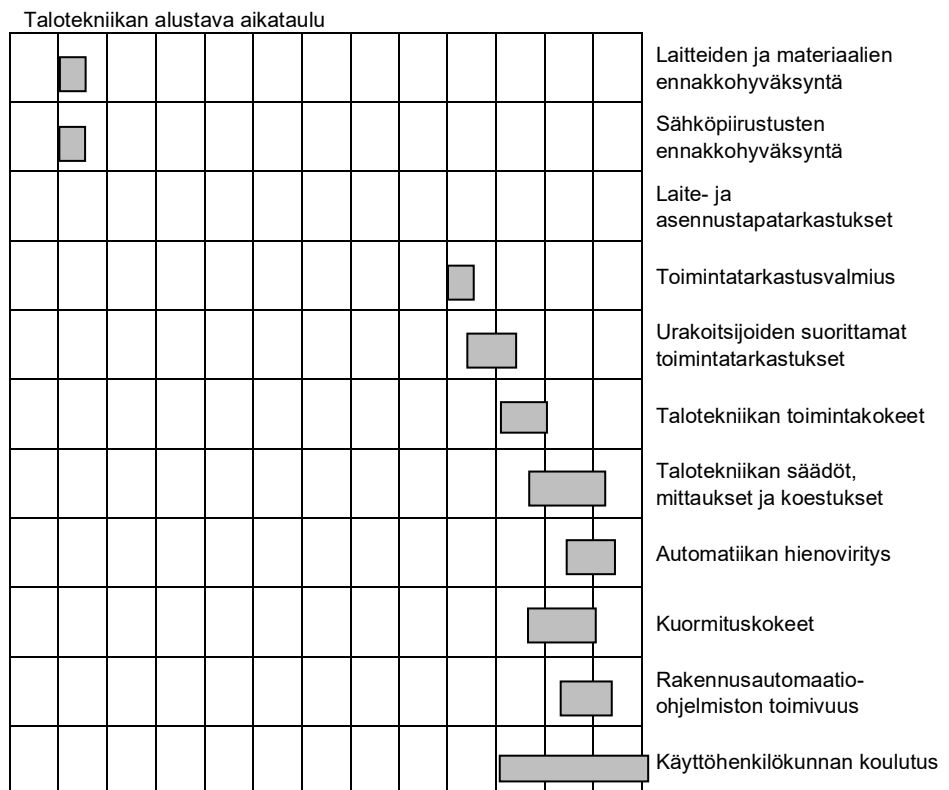
Mahdolliset havaitut vuotokohdat tiivistetään rakennusurakoitsijan toimesta. Korjattujen vuotokohtien tiiveyskoe ja lämpökamerakuvaus uusitaan tarkastusta varten. Edellä kuvatut toimenpiteet uusitaan urakoihin kuuluvina, kunnes asetettu vaipan tiiveys on saavutettu ja vuotokohdat korjattu.

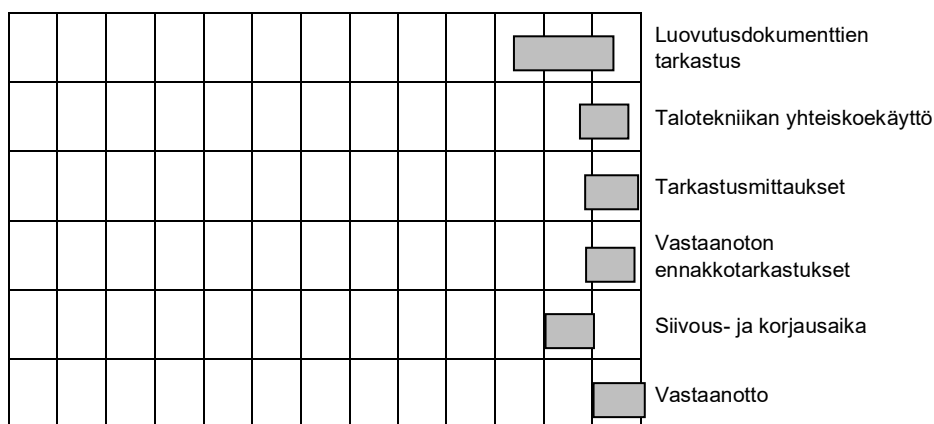
13.5. Vastaanoton aikataulu

KVR-urakoitsija laatii kiinteässä yhteistyössä muiden urakoitsijoiden ja rakennuttajan kanssa, viimeistään neljä kuukautta ennen ensimmäisiä toimintakokeita, tarkastus- ja vastaanottosuunnitelman ja -aikataulun.

Eri urakoiden töiden osalta pitävät rakennuttajan edustajat ennakkotarkastuksen. Rakennusteknisten töiden osalta pidetään ennen vastaanottotarkastusta ennakkotarkastuksia, joiden ajankohdat esitetään vastaanottoaikataulussa. Tarkastuksessa havaitut virheet ja puutteet korjataan mahdollisimman pian, jotta rakennuskohde voidaan ottaa käyttöön rakennuskohteen vastaanottotarkastuksessa.

Vastaanottotarkastuksen edellytyksenä on, että edellä luetellut vastaanottomenettelyyn sisältyvät tarkastukset ja muut velvoitteet on suoritettu ja että niissä havaitut puutteet on korjattu.





Viikkoa ennen vastaanottoa

13.6. Vastaanoton ennakkotarkastus

Vastaanoton ennakkotarkastus pidetään viimeistään viikkoa ennen vastaanottotarkastusta, jossa todetaan ovatko:

- urakkasuoritukset vastaanottosuunnitelman edellyttämässä kunnossa
- urakkasopimuksien ja työmaan laatusuunnitelman mukaiset tarkastukset tehty
- tarkastuksissa todetut viat ja puutteet poistettu
- koekäytöt ja taloteknisten järjestelmien yhteiskoeikäyttö hyväksytysti suoritettu
- käyttökoulutus annettu tai sen antaminen on sovittu ja aikataulutettu
- luovutusasiakirjat ja huoltokirjadokumentit koottu ja toimitettu tarkastettavaksi

Jos vastaanottotarkastuksessa todetaan niin paljon puutteita, ettei rakennuttaja ota vastaan urakkasuorituksia tai järjestelmää, suoritetaan uusi vastaanottotarkastus vikojen poistamisen jälkeen urakoitsijan kustannuksella erikseen sovittavana ajankohtana.

Takuuajan alkamisen edellytyksenä on, että rakennuksen järjestelmät ovat toimin-takuntoiset, säädetyt, mitatut ja hyväksytysti koekäytetyt niin, että suunnitellut toiminta-arvot on saavutettu.

14. Käyttöönotto

14.1. Luovutusasiakirjat (huoltokirja ym.)

Urakoitsijat luovuttavat ennen vastaanottotarkastusta rakennuttajalle seuraavat asiakirjat:

- urakoitsijoiden yhteystiedot
- tiedot käytetyistä materiaaleista, kalusteista ja laitteista sekä niiden tyyppihyväksynät
- valvojan merkinnällä varustetut tarkepiirustukset ja lopullisia asennuksia vastaavat asennuspiirustukset
- viranomaisten leimoilla varustetut lupapiirustukset ja niihin liittyvät luvat
- viranomaisen tarkastuspöytäkirjat

- muovipäälysteiset ja kehystetyt kytkentäkaaviot ja toimintaselosteet lämmönjako- ja konehuoneiden sekä sähköpääkeskushuoneen seinille
- kohteesta laaditut tarkastuspöytäkirjat
- huoltokirja-aineisto rakennuttajan ohjeen mukaan
- käyttö- ja huolto-ohjeet sekä käyttöturvallisuustiedot
- takuutodistukset
- kaikki koestus- ja mittauspöytäkirjat

Luovutusasiakirjat luovutetaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- luovutusasiakirjat toimitetaan sähköisessä muodossa tilaajan projektipankkiin / tilaajan ilmoittamaan osoitteeseen
- kohteelle 2 sarjaa piirustuksia valvomoon, luovutus kuittausta vastaan rakennustyövalvojalle
- kunkin urakoitsijan velvollisuus on hankkia ja toimittaa suunnittelijoille aineisto, tiedot ja paikkansa pitävät ns. punakynäpiirustukset asennuksistaan ja kojeistaan yms. mikäli niitä ei ole mallipäivityksissä huomioitu
- kun urakoitsija on koonnut aineiston, urakoitsija, suunnittelija ja rakennuttajakonsultin ko. alan valvoja tarkastavat aineiston ennen luovutusasiakirjojen tekemistä.
- tarkastuskokouksia pidetään tarpeen mukaan asennustyön aikana ko. alan valvojan kutsusta. Jos aineisto on puutteellinen, urakoitsija täydentää sen annettuna määräaikana. Jos urakoitsijan täydennys on edelleen puutteellinen, urakoitsija huolehtii luovutusasiakirjojen tekemisestä ja siitä aiheutuvista kustannuksista.
- kaikki suunnittelijoiden laatimat ja urakoitsijoiden tarkastamat tarkepiirustukset ja lopullisia asennuksia vastaavat asennuspiirustukset ja piirustusluettelot varustetaan päiväyksellä ja urakoitsijan allekirjoituksella sekä tekstillä LUOVUTUSPIIRUSTUS.
- Viranomaisasiakirjat luovutetaan yhtenä alkuperäisenä kopiosarjana
- Loppupiirustukset toimitetaan tietomallina erillisen tietomalliohjeistuksen mukaan

Käyttö- ja huoltosuunnitelma

Rakennuttaja laadituttaa rakennuksesta käyttö- ja huoltosuunnitelman (huoltokirja). Huoltokirja tehdään sähköisessä muodossa tilaajan huoltokirjajärjestelmään.

Rakennuttaja nimeää erillisen huoltokirjakoordinaattorin. Huoltokirjan laatimisessa noudatetaan huoltokirjakoordinaattorin ohjeistusta.

Urakoitsijat luovuttavat omalla kustannuksellaan vastaanoton ennakkotarkastukseen mennessä huoltokirjakoordinaattorille seuraavat asiakirjat paperikopioina ja sähköisessä muodossa:

- tuotetiedot
- kohteesta laaditut tarkastuspöytäkirjat
- käyttö-, hoito-, huolto- ja kunnossapito-ohjeet ja suositukset huoltoväleistä ja laitteiden kalibroinneista

- takuutodistukset
- alihankkija- ja tavarantoimittajaluettelot yhteystietoineen
- konekortit, laitteiden mitoitusajot ja laitteiden teknilliset tiedot sisältävät dokumentit
- järjestelmien asetusarvot ja aikaohjelmat erillisinä omina dokumentteinaan
- muut RT 18-10713:n (Toimitilakiinteistön huoltokirjan laadinta) mukaiset tiedot
- muut huoltokirjakoordinaattorin, ohjelmistokonsultin ja suunnittelijoiden antamien huoltokirjaohjeiden mukaiset tiedot

Huoltokirja on voitava ottaa käyttöön rakennuksen vastaanottovaiheessa.

14.2. Käytön opastus

Urakoitsijat ja laitetoimittajat järjestävät käyttäjän kanssa sovittavina ajankohtina käyttöhenkilökunnalle eri järjestelmien ja laitteiden käyttöä koskevia koulutustilaisuuksia. Koulutus pidetään vähintään kahdessa osassa, joista toinen vastaanoton jälkeen järjestelmien ollessa käytössä. Käytön opastuksesta on huomioitava myös lisäohjeet kunkin alan työselostuksesta.

Koulutussuunnitelma laaditaan pääurakoitsijan johdolla ja koordinoimana. Koulutussuunnitelma on hyväksyttävä rakennuttajalla vähintään yksi (1) kk ennen vastaanottotarkastusta. Urakoitsijoiden ja laitetoimittajien tulee pääurakoitsijan johdolla yhteisesti sopia koulutustilaisuuksien ajankohdista, jotta päällekkäisyyksiltä vältetään.

Koulutus annetaan järjestelmäkohtaisesti siten, että kaikista urakoihin kuuluneista järjestelmistä pidetään koulutustilaisuus. Lisäksi rakennuksen yleisistä rakenteista ja niiden käytöstä ja huollosta järjestetään koulutustilaisuus.

Opastustilaisuudessa pidettävän suullisen esityksen lisäksi on käsiteltävästä aiheesta oltava lyhyt kirjallinen selostus, joka jaetaan monistettuna tilaisuuteen osallistuville. Sama materiaali liitetään myös luovutusaineistoon.

15. Tekijänoikeus, käyttöoikeus ja keksijänoikeus

YSE98 54 §:n määräyksien asemasta sovelletaan tässä hankkeessa seuraavia määräyksiä:

1. Tilaajalla on oikeus tekijänoikeuslain ja sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa säädetyn lain määräysten mukaisesti käyttää omiin tarkoituksiinsa urakoitsijan urakkaa koskevia piirustuksia, työtapaselostuksia, laskelmia ja vastaavia alla mainituin poikkeuksin:

- a) Tilaajalla ei ole oikeutta luovuttaa urakoitsijan laatimia asiapapereita kolmannen osapuolen käyttöön lukuun ottamatta tässä hankkeessa yhteistyössä ti-laajan kanssa tehtyjä päiväkodin kotialueeseen kohdistuvaa päiväkotikonseptin kehittämistä.

b) Jos tilaaja aikoo toteuttaa saaduilla suunnitelmilla jonkin uuden kohteen rakentamisen, on hänen tästä sovittava urakoitsijan kanssa, lukuun ottamatta edellä mainittua kotialueen tässä hankkeessa kehittyntä ratkaisua.

2. Jos toiselle sopijapuolelle on luovutettu sellaisia tietokoneohjelmia, piirustuksia tai vastaavia, jotka toinen on laatinut urakan ulkopuolella, mutta joita on käytetty urakkaa toteutettaessa, on toisen sopijapuolen käyttöoikeudesta näihin nähden urakan ulkopuolella sovittava erikseen.

3. Jos keksintö on syntynyt pääasiallisesti sellaisen tarjoustyön tai urakan suorittamisen tuloksena, joka sisältää tutkimus- tai kehitystyötä tai jos keksintö sisältää tarjouspyyntöasiakirjoissa lähemmin mainitun tehtävän ratkaisun, on tilaajalla oikeus päästä kokonaan tai osittain työn saajan, muiden tarjoajien heidän työntekijänsä, suunnittelijansa tai asiantuntijansa oikeudenomistajaksi keksintöön nähden. Hankkiakseen tällaisen oikeuden tilaajan on ilmoitettava siitä työnsaajalle viimeistään vuoden kuluessa tarjouskilpailun ratkaisusta. Muuta keksintöä, joka on syntynyt urakan yhteydessä, on tilaajalla oikeus käyttää vain urakan puitteissa.

4. Mikäli sen keksintöön kohdistuvan oikeuden arvo, jonka tilaaja on saanut 3-kohdan mukaisesti, on selvästi suurempi kuin mitä työnsaaja tai muiden tarjoajien saama korvaus ja muut olosuhteet edellyttävät, tulee keksinnön suorittajan saada kohtuullinen hyvitys aikaisemmin saamansa korvauksen lisäksi. Tällaista hyvitystä koskeva vaatimus on työnsaajan esitettävä viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa saatuaan tiedon 3-kohdassa mainitusta tilaajan ilmoituksesta ja muiden tarjoajien kahden vuoden kuluttua tarjouskilpailun ratkaisusta.

16. Erimielisyydet

16.1. Riitaisuuksien ratkaiseminen

Mahdolliset erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti osapuolten keskinäisten neuvottelujen avulla. Ellei erimielisyyttä voida näin sopia, riitaisuuksien esiaste käsitellään Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

17. Urakoitsijan valintaperusteet

17.1. Ehdokkaan tai tarjoajan poissulkeminen

Rakennuttajan tulee tai tämä voi päätöksellään sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle ehdokkaan tai tarjoajan julkisia hankintoja koskevan lain mukaisesti.

Tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos

- tarjoajana on elinkeinonharjoittaja tai yritys, jonka yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa asemassa oleva henkilö on määrätty liiketoimintakieltoon,

- tarjoajaa ei ole merkitty kaupparekisteriin, ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisävelvollisten rekisteriin, jos laki edellyttää tällaista rekisteröitymistä,
- tarjoaja ei toimita kohdan 12.1 tilaajavastuulain mukaisia suomenkielisiä selvityksiä pyynnössä esitetystä määräajassa tai
- tarjoaja ei täytä alle kirjattuja taloudellisia ja teknisiä vähimmäisvaatimuksia

Tarjoajan on täytettävä seuraavat soveltuvuusehdot:

Tarjoajalla on oltava riittävä vakavaraisuus, taloudellinen kantokyky, sekä maksukyky hankinnan kohteena olevien palvelujen tuottamiseen.

Tämän arvioimiseksi tarjoajan taloudellisen tilanteen on oltava sellainen, että se Suomen Asiakastieto Oy:n ratingluokituksessa on vähintään A (tyytyttävä) taikka tilinpäätöstietojen tai muun vastaavan selvityksen perusteella vastaavaa tasoa. Tarjoaja, jonka luokitus ratingluokituksessa on B tai C taikka jonka taloudellisen tilanteen arvioidaan vastaavan em. tasoa, voidaan sulkea tarjouskilpailusta, jos se ei kykene esittämään luotettavaa selvitystä toimenpiteistä, joihin se ryhtyy tai on ryhtynyt taloudellisen tilanteensa parantamiseksi.

Tarjoaja toimittaa hankintayksikölle erikseen pyydettyä Suomen Asiakastieto Oy:n Rating alfa raportin tai, jos tietoja ei ole Suomen Asiakastieto Oy:n rekisterissä, tilinpäätöstiedot kolmelta (3) viime vuodelta tai muun vastaavan selvityksen.

Vastaavana selvityksenä voidaan pitää esimerkiksi Bisnode Rating-luokituksen mukaista raporttia tai muun riippumattoman ja luotettavan luottoluokittajan raporttia.

Tarkemmat soveltuvuus/kelpoisuusehdot ovat esitetty hankintajärjestelmän (Cloudia) tarjouspyynnössä.

Lisäksi tarjoajan vuotuinen liikevaihto on kohteena olevalta toimialalta vähintään viiden (5) miljoonaa euroa kahdelta edelliseltä tilikaudelta.

KVR-urakoitsijalla on oltava kaksi (2 kpl) referenssihanketta laajuudeltaan yli 1000 brm² uudistoimitilarakennushankkeesta, jossa KVR-urakoitsija on toiminut suunnittelusta ja suunnittelun ohjauksesta vastanneena pääurakoitsijana ja, joka on vastaanotettu enintään 10 vuoden aikana tarjouksen määräajasta. Uudistoimitilahankkeeksi tässä kohdin luetaan päiväkot- koulutustarpeeseen rakennettu rakennus.

Tarjoajan nimeämällä vastaavalla työnjohtajalla on oltava kaksi (2 kpl) referenssi-hanketta laajuudeltaan yli 1000 brm² uudistoimitilarakennushankkeesta, jossa nimetty henkilö on toiminut vastaavana työnjohtajana ja, joka on vastaanotettu enintään viiden vuoden aikana tarjouksen määräajasta. Lisäksi nimetyllä henkilöllä on oltava kokemusta vastaavan työnjohtajan tehtävistä vähintään kaksi vuotta tai vähintään kuusi vuotta

työnjohtokokemusta uudistoimitilahankkeista. Lisäksi vastaava työnjohtaja on suorassa työsuhteessa tarjouksen antajaan tai yrityksen omistajataho.

Vastaavalla arkkitehti-, rakenne-, lvi- ja sähkösuunnittelijalla on kullakin oltava kaksi (2 kpl) referenssihanketta uudispäiväkodin tai vastaavan toimitilarakennuksen suunnittelusta, joissa hän on toiminut vastaavan suunnittelijan tehtävissä ja, jonka urakka on vastaanotettu enintään viiden vuoden aikana tarjouksen määräajasta.

17.2. Tarjouksen hylkääminen

Tarjous hylätään, jos se ei ole tarjouspyyntöasiakirjojen mukainen tai sisältää omia ehtoja.

Tarjous voidaan hylätä, jos tarjoushinta tarjotun urakan laatuun ja laajuuteen nähden on poikkeuksellisen alhainen.

Tarjous voidaan hylätä muillakin perusteilla, jotka on lueteltu esimerkiksi julkisia hankintoja koskevassa laissa tai asetuksissa.

Rakennuttaja pidättää itsellään oikeuden hylätä kaikki tarjoukset.

17.3. Tarjousten valintaperusteet

Tarjoukset vertaillaan Hankinnan kuvaus -asiakirjaan kirjatun mukaisesti.

.

18. Tarjous

18.1. Tarjouksen muoto

Urakkatarjous on annettava käyttämällä tarjouspyynnön liitteenä olevaa tarjouslomaketta. Tarjoukseen on liitettävä pyydetyt erittelyt.

18.2. Tarjouksen liitteet ja tarjoussuunnitelmat

Tarjoukseen on liitettävä Hankinnan kuvaus -asiakirjassa, tarjouspyynnössä ja tarjouslomakkeessa pyydetyt todistukset, selvitykset ja suunnitelmat.

18.3. Tarjouksen voimassaoloaika

Tarjouksen on oltava sitovana voimassa, kunnes tarjouksen tehneen kanssa on allekirjoitettu KVR-sopimus työn suorittamisesta, kuitenkin enintään 90 vuorokautta tarjouspyyntökirjeessä määrätystä tarjouksen jättöpäivästä ja se mukaan lukien.

18.4. Lisätiedot

Tarjouspyyntöä koskevien lisätietojen osalta menetellään tarjouspyynnössä kirjatun mukaisesti.

18.5. Rakennuspaikkaan ja siihen tutustuminen

Rakennuttaja edellyttää, että tarjoaja on tutustunut rakennuspaikkaan ennen tarjouksen antamista.

Rakennuttaja ei järjestä rakennuspaikan näyttötilaisuutta.

18.6. Tarjouksen tekeminen

Tarjous on laadittava ja jätettävä tarjouspyyntöön kirjatulla tavalla.

18.7. Tarjousten avaus

Tarjoukset avataan tarjouspyynnössä mainitun mukaisesti.

Vantaalla 15.7.2025

Jari Piiparinen

Projektipäällikkö

Kiinteistöt ja tilat, toimitilajohtaminen, rakennuttaminen

URAKKAOHJELMAN LIITTEET

Sisällys

Urakkaohjelman liitteet	52
Liite 1, turvallisuusasiakirja	53
Liite 2, turvallisuussäännöt ja menettelyohjeet	65
Liite 3, päästötön rakennustyömaa	75
Liite 4, työpaikalla oppimisen mahdollistaminen	78
Liite 5, Vallitsevan tilanteen aiheuttamat täsmennykset urakkasopimukseen	80
Liite 6, käyttöönottoosiivoukseen kuuluvat tehtävät ja laatukuvaukset.....	81

LIITE 1, TURVALLISUUSASIAKIRJA

Turvallisuusasiakirjan tarkoitus

Tämä turvallisuusasiakirja on rakennustyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen mukainen rakennustyön suunnittelua ja valmistelua varten laadittava asiakirja.

Tämä asiakirja kertoo hankkeen erityisiä työturvallisuusriskejä ja vaaroja aiheuttavista olosuhteista ja työvaiheista niin, että urakoitsijat voivat varautua niihin asianmukaisesti. Tämä asiakirja täydentää rakennus- ja erikoistyyöselityksiä sekä urakkasisältö-, osapuolten yhteiset työmaapalvelut- ja työmaan toiminta ja hallinto - asiakirjoja.

Viittauslyhennykset:

- UO = Urakkaohjelma
- URL = Urakkarajaliite
- RTS = Rakennusselitys

Päätoteuttaja

Rakennuskohteen päätoteuttajana toimii pää-/ rakennusurakoitsija, joka nimeää työmaalle vastaavan työnjohtajan. Päätoteuttaja huolehtii työmaan perehdyttämisestä.

Päätoteuttaja laatii työmaalle yhteiset turvallisuusohjeet.

Päätoteuttaja vastaa rakennustyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston päätöksen mukaisista päätoteuttajan ja työmaan johtovelvollisen velvollisuuksista sekä nimeää työmaalle vastaavan työnjohtajan. LVIS-urakoitsijat (sivu-urakoitsijat) huolehtivat omien rakennusluvassa edellytettyjen vastuullisten työnjohtajien nimeämisestä.

Päätoteuttaja vastaa kaikkien töiden yhteensovittamisesta.

Rakennuttajalle ei siirry tämän asiakirjan tai muiden urakka-asiakirjojen kautta mitään päätoteuttajan työmaata koskevia velvoitteita.

Päätoteuttaja laatii työmaalle kaikkia työmaalla työskenteleviä koskevan turvallisuussuunnitelman osaksi laatusuunnitelmaansa ja esittelee sen tilaajalle ja suunnittelijoille. Päätoteuttaja vastaa, että jokainen oman, ali- tai sivu-urakoitsijan tai rakennuttajan erillishankintojen suorittavaan henkilöstöön kuuluva on perehdytetty työmaan turvallisuussuunnitelmaan ja -ohjeistuksiin ennen heidän tuloaan työmaalle.

Ali- ja sivu-urakoitsijat sekä erillishankintoja tekevät urakoitsijat ovat velvollisia noudattamaan päätoteuttajan antamia ja turvallisuussuunnitelman määrittämiä ohjeita töiden järjestelyistä.

Päätoteuttajan on huolehdittava siitä, että jokaisella rakennustyömaalla työskentelevällä on työmaalla liikkeudessaan näkyvillä henkilön yksilöivä kuvallinen tunniste (työturvallisuuslaki).

Päätoteuttaja laatii työmaasuunnitelman, joka osaltaan täydentää työturvallisuussuunnitelmaa.

Työmaalla pidetään työturvallisuuden aloituskokous ennen töiden aloittamista, jossa käsitellään mm. rakennushankkeen työturvallisuutta koskevat suunnitelmat ja asiakirjat osapuolten kesken (työturvallisuuslaki).

Rakennuttajan on huolehdittava, että tarkoitettujen kirjallisten asiakirjojen tiedot ja niiden muutokset välitetään suunnittelijoille sekä päätoteuttajalle. Tiedot, suunnitelmat ja niistä johtuvat turvallisuustoimenpiteet käsitellään yhteistyössä näiden kanssa ennen rakennustyön alkua ja tarvittaessa rakennustyön aikana.

Päätoteuttajan on huolehdittava perehdyttämällä ja opastamalla siitä, että kaikilla yhteisen rakennustyömaan työntekijöillä on riittävät tiedot turvallisesta työskentelystä ja että he tuntevat kyseessä olevan rakennustyömaan vaara- sekä haittatekijät sekä niiden poistamiseen tarvittavat toimenpiteet. Päätoteuttajan on varmistuttava, että sillä on tieto työmaalla työskentelevistä työntekijöistä ja itsenäisistä työnsuorittajista ja että heidän perehdyttämistään varten on tarpeelliset tiedot. Päätoteuttajan on jatkuvasti tarkkailtava toimintojen toteuttamista ja yhteensovittamista, velvoitteiden täytäntöönpanoa, työturvallisuuden tilaa sekä työtapojen turvallisuutta (työturvallisuuslaki sekä Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta).

Työsuojeluorganisaatio ja katselmukset

Työsuojelun piiriin kuuluvassa lakisääteisessä yhteistoiminnassa työnantajien ja työntekijöiden sekä eri urakoitsijoiden kesken noudatetaan lakia työsuojelun valvonnasta ja asetusta työsuojelun valvonnasta muutoksineen. Lisäksi noudatetaan, mitä työehtosopimuksessa (TES) on sanottu.

Päätoteuttaja vastaa työmaan hallintojärjestelyistä. Päätoteuttaja vastaa myös työmaan turvallisuusseurannasta (ns. viikkotarkastus tai TR-Mittaus) ja raportoi niistä tilaajalle työmaakokousasiana.

Päätoteuttaja huolehtii ja laatii tarvittavat erikoistöiden ennakkoilmoitukset viranomaisille ennen töiden aloittamista.

Rakennuttajan johtamissa työmaakokouksissa käsitellään työsuojeluasiat erillisenä kohtana.

Töiden yhteensovitus ja työsuojelu

Päätoteuttajan on valtioneuvoston asetuksen VNa 205/2009 mukaan huolehdittava turvallisuuden ja terveyden kannalta tarpeellisesta työmaan yleisjohdosta ja osapuolten välisen yhteistoiminnan ja tiedonkulun järjestämisestä, toimintojen yhteensovittamisesta sekä työmaan yleisestä siisteydestä ja turvallisuudesta.

UR Osapuolten yhteiset työmaapalvelu ja Työmaan johtovelvollisuudet sekä Työmaapalvelut

Ks. UO Toteutuksen yleisjärjestelyt ja rajoitukset
UR Osapuolten yhteiset työmaapalvelu ja Työmaan johtovelvollisuudet sekä Työmaapalvelut

Työsuojelusäädökset

Rakennuskohteessa noudatetaan työsuojelua koskevia lakeja, asetuksia, säädöksiä ja määräyksiä, jotka ovat näkyvillä työmaalla. Rakennustyön turvallisuusmääräykset selityksineen tulee olla esillä työmaalla.

Ennakkoilmoitus työsuojelupiiriin

Päätoteuttajan tulee ennen rakennustyön alkua tehdä työsuojeluviranomaiselle Valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukainen ennakkoilmoitus. Päätoteuttajan on annettava ennakkoilmoitus tiedoksi myös rakennuttajalle sekä pantava ennakkoilmoitus selvästi näkyville rakennustyömaalla ja pidettävä se tarpeellisilta osin ajan tasalla.

Luvat ja luvanvaraiset työt

Kunkin urakoitsijan on huolehdittava, että työmaalla toimivilla henkilöillä on asianmukaiset luvat ja käytännön kokemus esim. sähkö-, hitsaus- ja tuli- yms. töissä.

Päätoteuttajan on huolehdittava, että työmaalla toimivilla henkilöillä on asianmukaiset luvat ja käytännön kokemus sähkö-, hitsaus-, tuli-, yms. -töissä. Samoin päätoteuttaja huolehtii, että em. töiden ennakoiva työsuunnittelu samoin kuin niihin liittyvät ennakkoilmoitukset on tehty ennen töiden aloittamista. Päätoteuttaja myöntää työmaalle tulityöluvat.

Yhdyshenkilöt ja yhteystiedot

Työmaan turvallisuudesta vastaavista henkilöistä pidetään ajan tasalla olevaa listaa, joka päivitetään työmaakokousten yhteydessä. Jokaisen urakoitsijan tulee ilmoittaa turvallisuudesta vastaavat henkilönsä tähän listaan.

Urakoitsijoiden on hyväksyttävä tilaajalla työturvallisuudesta vastaavat henkilöt.

Rakennuttajan turvallisuuskoordinaattori on ulkopuolinen konsultti, nimi ilmoitetaan myöhemmin. Turvallisuuskoordinaattorille ilmoitetaan kaikki työturvallisuuteen liittyvät asiat ja muutokset, myös tähän asiakirjaan liittyvät.

Vaaraa aiheuttavat rakennustyöt**Lyhyt yhteenveto työkohteesta ja tehtävistä töistä**

Kyseessä on Sammakkolammen päiväkodin rakentaminen.

Rakentamisessa tulee huomioida alueen asukkaiden turvallinen liikkuminen työmaan lähistöllä.

Työmaa-alue on vanhan päiväkodin tilalla rajoittuen ympärillä oleviin kerrostalotontteihin.

Tontti aidataan päätoteuttajan toimesta.

Rakennuskohteen tyypilliset työturvallisuusriskit

Rakennushanke on uudisrakennuskohde, jolle tyypillisiä työturvallisuusriskejä ja riskejä sisältäviä työvaiheita ovat:

- työmaan järjestelyt sekä hyvän järjestyksen ylläpito työpisteissä ja materiaalin käsittelyssä eri rakennusvaiheissa
- kaivutyöt
- maapohjan kantavuus ja kaivantojen tuenta
- rakennustyön aikainen sähköistys ja valaistus
- nostotyöt ja siirrot
- putoamissuojauksen toteuttaminen
- tuki- ja telinetyöt
- telineiltä suoritettavat työt
- liuotinhenteisten maalien, liimojen sekä pohjustusaineiden käyttö
- purkutyöt/liitokset vanhaan rakennukseen
- töiden ja työvaiheiden tosiasiallinen ajoitus ja kesto sekä niiden yhteensovittamisen järjestäminen rakennustöiden edistymisen mukaan
- varaa aiheuttavat sähkökaapelit
- henkilönsuojainten käyttötarpeet ja -ajankohdat
- toiminta tapaturmissa ja onnettomuustilanteissa
- ympäristö lähiasutuksineen
- pohja- sekä muut maanrakennustyöt sekä niihin liittyvä liikenne
- kaivutyöt, -tuennat ja muut kaivuvaarat (erityisesti perustustyöt)
- elementtiasennustyöt
- liuotinhenteisten maalien, liimojen sekä pohjustusaineiden käyttö
- nosto ja hallinta kaivuvaiheessa
- rakennustarvikkeiden, -materiaalien, -jätteiden ja laitteiden siirrot
- työskentely ahtaissa ja vaikeissa olosuhteissa
- rakenteiden tuentatyöt
- kuormien siirrot
- tulityöt ja palovaara
- piikkaus, roilotus ja reikien teko
- pöly, melu, värinä
- lämpöolot, vetoisuus ja kosteus
- valaistuksen riittävyys

- useiden erilaisten töiden yhteensovittaminen
- työskentely telineillä ja korokkeilla ja siitä johtuva putoamisvaara sekä telineiltä putoilevat esineet
- työskentely vesikatolla ja siitä johtuva putoamisvaara
- työmaata ympäröivä ja työmaatoimintojen /-liikenteen keskinäinen risteäminen
- sähköjärjestelmiin liittyvät vaarat (mm jännitteiset johdot)
- LVI-järjestelmiin liittyvät vaarat
- erilaisten työkalujen ja työkalujen käyttö (mm moottoroidut työkalut ja hitsaus)
- terveydelle vaarallisten tai haitallisten aineiden käyttö (mm voimakkaat puhdistusaineet)
- räjähdystyö

Purkutyöt

Uudisrakennus, joten varsinaisia purkutöitä ei ole, lukuun ottamatta työvaiheiden välillä tehtäviä paikallisia purkuja esim. valumuotit.

Purku- ja raivausjätteet kuljetetaan kaatopaikalle tai viranomaisten määräämään muuhun paikkaan. Urakoitsija säilyttää siirtoasiakirjat 3 vuotta päivämäärästä. Jätteet on lajiteltava viranomaisten vaatimalla tavalla ja erityistä huomiota on kiinnitettävä ympäristölle haitallisten jätteiden käsittelyyn.

Isommat (yli 100 mm) putkien ja kanavien läpiviennit (jos joudutaan jälkiasennuksiin) kantaviin seiniin tehdään timanttikoralla.

Maanrakennustyöt

Maanrakennustyöt (perustaminen, ulkopuoliset TATE-asennukset) ovat kohteessa lähinnä kaivantoihin liittyviä ja niistä on oltava tilaajan ja rakennesuunnittelijan hyväksymät suunnitelmat ennen töiden aloitusta. (huomioitava urakkaohjelmassa määritellyt aikarajoitteet). Maarakennustöissä on huomioitava kvartsiöllyn leviämisen estäminen ja hallinta.

Väliaikaiset tuennat

Holveihin tehtävien läpivientien mahdollisesti aiheuttaman tukemistarpeen määrittelee rakennesuunnittelija työmaakäynneillä.

Reikien teko, timanttisaha

Putkien ja kanavien läpiviennit kantaviin seiniin tehdään tarvittaessa timanttikoralla.

Läpimenot välipohjaholviin tarvittaessa kuivaporauksena.

Kvartsiöllyn leviäminen on estettävä (työn suunnittelu, oikea työtapa, kohdepoisto ja pölyhallinta).

Katolla tehtävät työt

Vesikatolla tehtäviä töitä ovat varsinaisen vesikaton rakentamiseen liittyvät työt,

vesikaton puutyöt sekä TATEen liittyvät asennustyöt. Työn toteutuksessa on ao. urakoitsijan kiinnitettävä erityistä huomiota putoamissuojauksen järjestämiseen ja kulkureittiin katolle. Sääsuojan osalta päätoteuttajan ja sääsuojan toteutuksesta vastaavan tulee laatia suunnitelma sääsuoja turvallisesta asentamisesta ja purkamisesta. Lisäksi sääsuojan käytön ajalle tehdään suunnitelma/ohjeistus siitä, miten käytössä huomioidaan voimakkaiden tuulien, lumikuormien ja mahdollisten lumenpuodotusten toteuttaminen turvallisesti.

Lisäksi sääsuojasta edellytetään toimittajan laatima rakennesuunnitelma, jossa huomioituna suojaan kohdistuvat tuuli-, lumi yms kuormitukset erilaisine kuormitusyhdistelmineen.

Rakennustyön suoritusvaatimuksia

Töiden ajoitus

Päätoteuttajan on huolehdittava siitä, että töiden ajoitus on järjestetty niin, ettei ao. työstä aiheudu vaaraa muille työntekijöille, muille osapuolille tai sivullisille. Päätoteuttaja huolehtii siitä, että muille vaaraa aiheuttavista työvaiheista joko ilmoitetaan asianmukaisesti, haetaan lupa tai ajoitetaan työt ajankohtaan, jolloin muut osapuolet eivät työskentele, ao. työvaiheen turvallisuussuunnitelmien tai -ohjeiden mukaisesti.

Aliurakointi

Kukin urakoitsija tulee perehtyä turvallisuussuunnitelmiin ja perehdyttää henkilökuntansa niihin. Päätoteuttaja valvoo, että näin menetellään.

Työhygieeniset mittaukset

Työhygieenisillä mittauksilla selvitetään työoloja mittaamalla kemiallisia, fysikaalisia ja biologisia tekijöitä.

Työhygienisissä mittauksissa huomioidaan hengittyvän (ilmassa olevan) kvartsipölyn määrä työmaa-alueella ja muut lainsäädännön valvottavaksi edellyttämät terveydelle haitalliset sisäilman epäpuhtaudet. Mittausmenetelmänä tulee käyttää alalla yleisesti hyväksyttyjä mittausmenetelmiä ja näytteet tulee analysoida akkreditoidun laboratorion toimesta. Hengittyvän kvartsipölyn pitoisuutta tulee verrata em. kvartsipölylle annettuihin HTP-arvoihin.

Mikäli mittauksissa kvartsipölylle annettu HTP-arvo ylittyy, tulee päätoteuttajan ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin, jotta kvartsipölyn määrä saadaan minimoitua ja se ei ylitä sallittuja raja-arvoja. Päätoteuttaja vastaa tarvittavista uusintamittauksista, kunnes työmaa-alueella kvartsipölyn HTP-arvo alittaa annetun raja-arvon.

Työnaikaiset rakenteet ja asennukset

Jos esim. tuentojen, telineiden ankkurointien, kaiteiden asentamisen tms. takia joudutaan poraamaan ja asentamaan kiinnityksiä pinnoille, jotka voivat vaurioitua (kuten julkisivut), suoritetaan katselmus.

Kaasu- ja nestekaasupullojen varastointi sisätiloihin on kielletty ja niiden varastoinnista ja säilytyksestä samoin kuin palavien nesteiden varastoinnista on sovittava etukäteen työmaan vastaavan työnjohtajan kanssa. Kaasupullojen säilytys pystyasennossa ja kiinnitettynä.

Räjähdysaineita ei saa varastoida työmaa-alueella. Tupakointi on kielletty rakennuksen sisätiloissa palovaaran takia. Runkovaiheen jälkeen tupakointi on kielletty sisätiloissa.

Rakennusvälineet

Kukin urakoitsija vastaa käyttämiensä teline- ja tukirakenteiden suunnittelusta ja rakentamisesta. Viranomaisten niin vaatiessa ao. urakoitsija laadituttaa telineistä ja tukirakenteista rakennepiirustukset ja hyväksyttää ne tarkastavilla viranomaisilla.

Kukin urakoitsija vastaa, että työ- ja suojatelineet toteutetaan työmaalla Valtioneuvoston asetuksen VNa 205/2009 mukaisesti rakennustöiden turvallisuusmääräyksiä noudattaen. Telineistöissä käytetään telineeseen kiinnitettävää telinekorttia.

Työvälineiden, koneiden sekä muiden rakennusvälineiden tulee olla tarkoituksenmukaisia ja niiden tulee täyttää työturvallisuudelle asetetut vaatimukset. Ne on varustettava tarvittaessa sellaisilla apulaitteilla, ettei käsiteltäville tarvikkeille, rakennusosille tai ympäristölle aiheuteta vahinkoa.

Liutinhenteisten maalien, pohjustusaineiden, liimojen yms. käyttö

Kukin urakoitsija vastaa siitä, että työmaalla noudatetaan voimassa olevia työntekijöiden suojaamista koskevia asetuksia ja määräyksiä.

Kukin urakoitsija toimittaa kaikista työmaalla käytettävistä liutinpohjaisista tuotteista käyttöturvallisuustiedotteen työmaalle.

Työnsuunnittelussa pyritään työjärjestelyin minimoimaan liuottimille altistuvien työntekijöiden määrä läheisissä työkohteissa.

Palosuojelu

Kaasu- ja nestekaasupullojen varastointi sisätiloihin on kielletty ja niiden varastoinnista ja säilytyksestä samoin kuin palavien nesteiden varastoinnista on sovittava etukäteen valvojan kanssa. Varastointiin tulee käyttää erillistä lukittavaa ja tarpeellisin merkinnöin varustettua tilaa.

Räjähdysaineita ei saa varastoida työmaa-alueella.

Tupakointi on kielletty rakennuksen sisällä palovaaran takia.

Jokainen urakoitsija on velvollinen kiinnittämään erityistä huomiota paloturvallisuuteen ja toimimaan vastuualueellaan niin, että tulipalon vaaraa ei synny ja noudattamaan yleisiä kuten vakuutusyhtiöiden yms. sekä viranomaisten antamia suojeluohjeita.

Tulitöitä ovat työt, joissa esiintyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä, ja joista aiheutuu palovaaraa. Tulitöitä ovat mm. kaasu- ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta.

Tulitöitä tekeillä työntekijöillä on oltava tulityökoulutus ja sen osoittamiseksi tulityökortti. Kukin urakoitsija ilmoittaa tulityökortin omaavat henkilöt työmaan vastaavalle työnjohtajalle, joka laatii luettelon kaikista tulityökortin omaavista henkilöistä ja luovuttaa listan rakennuttajan valvojalle. Päättoteuttaja myöntää työmaan tulityöluvat. Palovaaraa aiheuttavaa työtä tekevä urakoitsija vastaa rakennuttajalle ja tai kolmannelle henkilölle mahdollisesti aiheuttamastaan vahingosta.

Tällä työmaalla avotulen käyttö on kielletty. Mm. maalien poistotyössä ei saa käyttää kaasupolttokaavintaa.

Päättoteuttaja huolehtii työnaikaisesta palosuojauksesta, paloturvallisuudesta ja työmaan yleispalovartiointista.

Jokainen urakoitsija on velvollinen kiinnittämään erityistä huomiota paloturvallisuuteen ja toimimaan vastuualueellaan niin, että tulipalon vaaraa ei synny ja noudattamaan kohdassa 1.5 mainittuja yleisiä ohjeita ja myöhemmin työmaalle laadittavia sekä viranomaisten antamia suojeluohjeita.

Kukin urakoitsija ilmoittaa tulityökortin omaavat henkilöt työmaan vastaavalle työnjohtajalle, joka laatii luettelon kaikista tulityökortin omaavista henkilöistä.

Tällä työmaalla avotulen käyttö on kielletty. Mm. maalien poistotyössä ei saa käyttää kaasupolttokaavintaa

Päättoteuttaja huolehtii työnaikaisesta palonsuojelusta, paloturvallisuudesta ja työmaan yleispalovartiointista. Työkohdekohtaisen tulityöpalovartiointin ja vähintään 2 tuntia työskentelyn päättymisestä jatkuvan jälkivartiointin hoitaa kukin urakoitsija.

Pölyn leviämisen estäminen

Työmaan yleissiivouksesta vastaa päättoteuttaja.

Pölyt ovat hiukasmaiset ilman epäpuhtaudet. Pölyt voivat olla peräisin epäorgaanisesta aineksesta, kuten kivipöly, tai orgaanisesta eli eloperäisestä aineksesta. Pölyn leviämisen tulee estää mahdollisimman tehokkaasti. Estämiseen käytetään tarvittavia alipaineistajia.

Työmaa on pidettävä järjestyksessä ja siistinä. Työalueelle kertyneet jätteet ja muu tarpeeton tavara on välittömästi siirrettävä niille osoitettuihin paikkoihin.

Päätoteuttaja vastaa, että puhtaanapito on säännöllistä, työkohteet pidetty siisteinä ja järjestyksessä sekä työvälineet ja -menetelmät ovat asianmukaisia.

Harjasiivous on työmaalla sisävaiheessa kielletty. Siivouksessa on käytettävä hienopölysuodattimella varustettua korkeapaineimuria.

Rakentamisessa syntyy runsaasti pölyä ja erinäisiä palokaasuja. Pölyä synnyttäviä tai runsaasti pölyäviä työvaiheita ovat piikkaus ja poraus sekä betoni- ja tasoitepintojen hionta ja siivous. Hitsaukset yms. aiheuttavat vastaavasti palokaasuja. Em. työvaiheissa tulee käyttää kohdepoistolla varustettuja laitteita tai tilojen alipaineistusta.

Pölyn ja hitsauskaasujen tms. kulkeutuminen työalueiden viereisiin sisätiloihin sekä työmaa-alueen ulkopuolelle on tehokkaasti estettävä.

Purkujätteen käsittelyssä, pölyn leviämisen estämisessä, pölynpoistossa työkohteesta ja siivouksessa noudatetaan Rak VNP:n määräyksiä.

Kvartsipitoisen pölyn leviämisen estäminen on huomioitava suunnittelussa, pölynhallinta/torjuntasuunnitelmassa ja työtavassa. Kvartsipitoista pölyä syntyy esim. betonipintojen hiontatyössä, maarakennustöissä ja levyjen asennustöissä. Em. työvaihetta tehtäessä työskentelyalue on osastoitava, alipaineistettava asianmukaisilla suodattimilla tai käytettävä muuta riittävällä suodatuskyvyllä varustettua kohdepoistolaitteistoa. Kvartsipitoista pölyä tuottavissa työvaiheissa tulee käyttää aina vähintään M/H-luokan suodatuskyvyn omaavaa pölynhallintalaitteistoa yhdessä P3-luokan hengityssuojaimen kanssa. Lisäksi työalueelle pääsyä on rajoitettava ja ohjeita annettava työntekijöille kvartsipitoisen pölyn altistumisen estämisestä. Työmaaliikenteestä syntyvän pölyn leviäminen estettävä tarvittavin toimenpitein esim. suolaamalla ja kastelemalla liikennöintialueita.

Päätoteuttajan tulee laatia erillinen pölynhallintasuunnitelma tilaajan hyväksyttäväksi ennen pölyvien työvaiheiden aloittamista. Päätoteuttajan laatimassa pölynhallintasuunnitelmassa on oltava: erikseen mainittuna työvaiheet, joissa kvartsipitoisen pölyn muodostuminen on mahdollista ja millä toimenpiteillä kvartsipitoisen pölyn leviäminen estetään tai hallitaan, millaisia pölynpoistomenetelmiä koneissa ja työvälineissä käytetään, osastoinnin tarve ja toteutus, miten kertyneet pölyt poistetaan pinnoilta, siivousmenetelmät (välineet ja kuinka usein siivotaan), henkilönsuojaimet, kuinka työvaatteiden ja työvälineiden puhdistaminen tapahtuu työntekijän poistuttaessa alueelta, jossa on ollut haitallista pölyä.

Ohjeita kiteistä piidioksidia sisältävien tuotteiden turvallisesta käytöstä työpaikoilla:

[NEPSI | Good Practice Guide](#)

Putoamissuojaus

Urakoitsijan on hoidettava portaat, kulkusillat, käytävät, kulkureitit ja lattiat siten, että niissä ei ole putoamis-, liukastumis- tai kompastumisvaaraa. Ne on mitoitettava siten, että ne ovat työn tekemisen kannalta riittävät ja turvalliset.

Kaikki rakentamisen yhteydessä esiintyvät kuilut ja muut aukot, joihin henkilöt tai tavarat saattavat pudota, on joko suojattava kansin tai kaitein. Suojauksen tekee aukon tehnyt urakoitsija välittömästi aukon tekemisen jälkeen. Aukkoa asennustyöhönsä käyttävä urakoitsija saa poistaa suojauksen vain asennustyön ajaksi ja vain tarvittavalta osin ja vastaa siitä, että suojaukset asennetaan takaisin paikoilleen asennustyön päätyttyä tai keskeytyessä.

Päätoteuttaja vastaa siitä, että putoamissuojaus toteutetaan RakVNp:n:n mukaisesti rakennustöiden turvallisuusmääräyksiä noudattaen, sekä sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti.

Päätoteuttaja vastaa teline- ja tukirakenteiden suunnittelusta, asianmukaisuudesta ja kestävyydestä myös muille urakoitsijoille tekemiensä teline- ja tukirakenteiden osalta. Viranomaisten niin vaatiessa päätoteuttaja laadituttaa telineistä ja tukirakenteista rakennepiirustukset ja hyväksyttää ne tarkastavilla viranomaisilla.

Päätoteuttaja vastaa, että työskentelytasot, kulkutiet ja telineet sekä putoamissuojaus toteutetaan työmaalla RakVNA:n 27–32 §:n, 51–68 §:n mukaisesti rakennustöiden turvallisuusmääräyksiä noudattaen. Työn toteutuksessa on urakoitsijan kiinnitettävä erityistä huomiota putoamissuojauksen järjestämiseen.

Valaistus

Työmaa-alueen sekä työkohteiden yleisvalaistuksesta normaalina työaikana ja erikseen sovittuna myös muina aikoina järjestää päätoteuttaja. Varsinaisen työkohdevalaistuksen hoitaa valaistusta tarvitseva urakoitsija.

Ks. UO:n kohta Työmaapalvelut

Rakennusalue ja sen olosuhteet

Rakennusalueen rajoitukset

Työmaan ilmoitustaululla on nähtävillä työmaa-alueen järjestelypiirros sekä työmaan sähköistys- ja valaistussuunnitelma. Muista kuin järjestelypiirroksen esittämistä järjestelyistä urakoitsijan on sovittava vastaavan työnjohtajan kanssa. Työmaa-alueen järjestelypiirrosta sekä työmaan sähköistys- ja valaistussuunnitelmaa tulee päivittää kaikissa rakentamisen vaiheissa.

Sähkötekniset turvamääräykset

Sähkökytkennät

Sähköurakoitsija vastaa siitä, että purettavat sähköasennukset ovat jännitteettömiä.

Ympäristön suojaus

Työmaa-aitaus ja kulkutiet

Urakoitsijan käytössä olevan alueen ympärille katu- ja piha-alueella on pystytettävä rakennuttajan ja viranomaisten ohjeiden mukaisesti työmaa-aita.

Työmaajärjestelyt eivät missään yhteydessä saa tukkia tai rajata rakennuksen poistumis- ja pelastusreittejä. Urakoitsijan on huolehdittava, että käynnissä olevan työmaan työntekijöiden poistumisreitit ovat esteettömät. Työmaan sisäiset poistumistiet on pidettävä vapaana.

Ympäristöturvallisuus

Koneiden käyttämisen ja niiden huollon yhteydessä on estettävä jäteöljyn pääsy maaperään. Mahdollisten öljyvahinkojen torjumiseksi työmaalla on oltava palaturvetta ensitorjuntaan. Alueella oleva puusto on suojattava (esim. laudoituksella rungon ympärille). Myös juurien suojaus raskaan kaluston yliajolta.

Säilyvät metsäalueet suojataan aitaamalla työmaan ajaksi.

Maaperään ei saa sijoittaa ylijäämämassoja ja purku- tai rakennusjätteitä, kuten puuta, betonia, maaleja, kemikaaleja tai lasia.

Ympäristön kiinteistöjen ja laitteiden suojaus

Lähikiinteistöjen värinäherkät laitteet on suojattava asianmukaisesti ennen riskialttiiden töiden aloittamista.

Urakoitsija on vastuussa kaikista rakennustyön aikaisista vaurioista, joita aiheutuu työmaan ja ympäristön rakenteille ja laitteille.

Suljettu ja ahdas tila

Suljetun tilan työksi luetaan kaikki työt, joissa työskentely tapahtuu sellaisessa suljetussa tai osittain suljetussa tilassa, johon liittyy vakavan vahingon riski. Vakavan vahingon riski voi liittyä suljetun tilan sijaintiin, rakenteeseen, ilmastoon, tilassa oleviin aineisiin tai materiaaleihin, haitta-aineisiin, vesiolosuhteisiin, tilassa suoritettaviin työtehtäviin tai tilassa oleviin mekaanisiin tai prosessiin liittyviin turvallisuusvaaroihin.

Urakoitsija tekee aina paikka- ja työkohtaisen turvallisuussuunnitelman. Ennen työn alkua työntekijöille on tiedotettava työhön liittyvistä vaaroista ja turvallisuustoimenpiteistä. Työnteossa käytetään työparimenetelmää.

Työn valvojan on huolehdittava siitä, että turvallisuustoimenpiteet tulevat ymmärretyksi ja niitä noudatetaan.

Työtä ei saa aloittaa ennen kuin kaikki suljetun tilan työstä laaditusta työn turvallisuussuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet on tehty.

Suljetussa tilassa työskentelevien turvallisuutta valvomaan on järjestettävä tarvittaessa varmistushenkilö (ns. luukkumies). Tällöin työn aikana tilan/säiliön ulkopuolella on jatkuvasti varmistushenkilö, joka valvoo ja pitää yhteyttä työskenteleviin henkilöihin, sekä hälyttää apua tarvittaessa.

Vantaalla 6.6.2023

Britta Jäppinen
Projektipäällikkö

Liite 2, turvallisuussäännöt ja menettelyohjeet

Käsitteitä

Päätoteuttaja

Päätoteuttajalla tarkoitetaan rakennuttajan nimeämää pääurakoitsijaa tai pääasiallista määräysvaltaa käyttävää työnantajaa, taikka sellaisen puuttuessa rakennuttajaa itseään. Päätoteuttaja vastaa rakennustyömaan yleisestä ja yhteisestä turvallisuudesta. Päätoteuttajalla on päävastuu työmaan turvallisuusjohtamisesta, -suunnittelusta ja -seurannasta.

Rakennuttaja (työturvallisuusmielessä)

Rakennuttajalla tarkoitetaan henkilöä tai organisaatiota, joka ryhtyy rakennushankkeeseen taikka muuta, joka ohjaa tai valvoo rakennushanketta tai näiden puuttuessa tilaajaa. Rakennuttaja vastaa rakennushankkeen suunnittelu- ja valmisteluvaiheesta siitä, että näissä vaiheissa otetaan huomioon rakennustyön toteuttaminen siten, että työt ja työvaiheet voidaan tehdä turvallisesti ja aiheuttamatta haittaa työntekijöiden terveydelle. Rakennuttaja laatii myös turvallisuusasiakirjan.

Suunnittelija

Kustakin erityissuunnitelmasta vastaava henkilö, joka huolehtii siitä, että suunnitelma täyttää sille asetetut vaatimukset. Jos erityissuunnitelman on laatinut useampi henkilö, yhden tulee olla nimetty tämän erikoisalan kokonaisuudesta vastaavaksi suunnittelijaksi. Suunnittelija vastaa, että suunnitelmassa on kohteen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla otettu huomioon työturvallisuuslain säännökset.

Turvallisuusasiakirja

Rakennustyön suunnittelua ja valmistelua varten laadittu asiakirja, joka sisältää rakennushankkeen ominaisuuksista, olosuhteista ja luonteesta aiheutuvat erityiset vaara- ja häirttekijät sekä rakennushankkeen toteuttamiseen liittyvät tarpeelliset turvallisuustiedot huomioon ottaen työmaahan liittyvä teollinen tai muu siihen rinnastettava toiminta.

Turvallisuusohje

Turvallisuusohjeella annetaan käytännön ratkaisumalleja tai neuvoja velvoittavien turvallisuusmääräysten vaatimusten toteuttamiseksi. Turvallisuusohjeita voidaan laatia yhteiselle rakennustyömaalle koskien koko työmaata niistä asioista, joihin voi liittyä merkittäviä vaaroja työskenneltäessä ja liikuttaessa työkohteissa. Yksittäisiä työvaiheita tai työkohteita varten voidaan lisäksi laatia tarkempia turvallisuusohjeita, joita noudattaen työskentely on turvallisesta. Rakennuttajan laatimat menettelyohjeet kuuluvat työmaalla noudatettaviin turvallisuusohjeisiin.

Turvallisuusseuranta

Työmaalla tehtävät turvallisuuteen liittyvät tarkastukset, kuten työmaan viikoittaiset kunnossapitotarkastukset, kaluston vastaanotto-tarkastukset, telineiden ja nostokaluston käyttöönottotarkastukset ovat turvallisuus-seuranta. Pää toteuttajan vastuuhenkilö vastaa tarkastustoiminnan organisoinnista työmaalla. Turvallisuusseurantaan liittyy työmaan turvallisuusvalvonta.

Turvallisuussuunnitelma (työturvallisuussuunnitelma)

Pää toteuttajan laatima kirjallinen työturvallisuutta koskeva suunnitelma ennen rakennustöiden aloittamista, jossa on mm. huomioitu rakennuttajan antaman turvallisuusasiakirjan tiedot ja turvallisuussäännöt. Turvallisuus-suunnitelman avulla varmistetaan eri töiden ja työvaiheiden tekeminen ja ajoitus niin, että ne voidaan tehdä aiheuttamatta vaaraa työmaalla työskenteleville tai työn vaikutuspiirissä oleville. Turvallisuussuunnitelma voi olla osa muita suunnitteluasiakirjoja. Turvallisuus-suunnitelma perustuu vaara- ja haittatekijöiden tunnistamiseen. Turvallisuussuunnitelmia ovat myös muut työmaan turvallisuuteen liittyvät erityiset suunnitelmat, kuten pölyntorjunta-suunnitelma, putoamissuojaussuunnitelma, työmaan liikenne-järjestelysuunnitelma tai toimintasuunnitelmat onnettomuuksien varalta.

Turvallisuussuunnittelu

Turvallisuussuunnitteluun kuuluvat mm. työmaa-alueen käytön suunnittelu, vaarallisten töiden ja työvaiheiden suunnittelu, ennen rakennustyön alkua tapahtuva turvallisuuden varmistamiseksi tehty suunnittelu ja mahdollinen vaara- ja haittatekijöiden arviointi sekä niiden poistamiseen liittyvien suunnitelmien ja muiden toimenpiteiden laatiminen.

Pää toteuttajan on tehtävä ennen rakennustöiden alkua kirjallisesti työturvallisuutta koskevat suunnitelmat. Turvallisuussuunnittelulla varmistetaan myös rakennuttajan turvallisuusvaatimusten toteuttaminen.

Turvallisuussäännöt (yhteensovittamisen säännöt)

Kun valmistellaan rakentamisen toteutusta erillisinä urakoina, on rakennuttajan töiden ja työvaiheiden yhteensovittamiseksi laadittava kirjalliset turvallisuussäännöt työntekijöiden ja muiden työmaalla työskentelevien turvallisuuden varmistamiseksi.

Turvallisuusvalvonta

Yhteisellä rakennustyömaalla tarvitaan turvallisuusvalvontaa, jotta turvallisuustoimintaa voidaan ohjata ja tehdä ajoissa tarvittavat korjaukset. Turvallisuusvalvonnan tehtävänä on varmistaa, että työmaalla toimitaan tehtyjen turvallisuussuunnitelmien, -ohjeiden ja -sääntöjen mukaan.

Työmaan vastuuhenkilö

Pää toteuttajan nimeämä vastuuhenkilö, joka huolehtii pää toteuttajan turvallisuustehtävistä, vastuuhenkilö pitää kaikissa tapauksissa nimetä.

Työmaan viikoittainen kunnossapitotarkastus

Työmaan viikoittaisessa kunnossapitotarkastuksessa tarkastetaan työmaan ja työympäristön yleinen turvallisuus sekä seurataan muiden tarkastusten toteuttamista. Usein työmaan viikoittaisessa kunnossapitotarkastuksessa käytetään apuna MVR -mittaria.

Vastaanottotarkastus (rakennustyömaan koneille ja laitteille)

Jokaiselle työmaalle tuotavalle koneelle ja tekniselle laitteelle on tehtävä ennen sen käyttöönottoa tarkastus, jossa erityisesti tarkistetaan, että konetta ja laitetta on turvallista käyttää ja se sopii käyttötarkoitukseensa. Rakennushankkeessa on myös muitakin vastaanottotarkastuksia, mutta ne eivät liity rakennustyön turvallisuuteen.

Käyttöönottotarkastus

Rakennustyömaalla on työ- ja suojatelineiden sekä niille johtavien kulkusiltojen rakenne ennen käyttöönottoa tarkastettava. Tällöin on kiinnitettävä erityistä huomiota tuki- ja suojarakenteisiin. Nostolaitteet on tarkastettava ennen niiden käyttöönottoa ja nosturien tarkastuksista säädetään valtioneuvoston päätöksellä.

Yhteinen rakennustyömaa

Yhteistä rakennustyömaata koskevat työturvallisuuslain velvoitteet eivät kohdistu yksinomaan päätyönantajaan, vaan ne koskevat eri toimijoita riippumatta siitä, ovatko he työnantaja-asemassa. Rakennustyön turvallisuusmääräyksillä on tarkemmin säädetty näistä velvoitteista sekä niiden kohdentumisesta ja jakaantumisesta yhteisellä rakennustyömaalla.

Asiakirjan lähtökohdat

Tässä asiakirjassa annetaan turvallisuussäännöt ja yleisten turvallisuuskäytäntöjen toimintaohjeet, jotka täydentävät turvallisuusasiakirjaa ja työturvallisuuslainsäädännön määräyksiä ja hyviä turvallisuuskäytäntöjä (VNa 205/2009).

Asiakirjassa annetaan omia vaatimuksia urakoitsijalle, joka toimii hankkeen päätoteuttajana suhteessa tilaajaan ja urakoitsijalle, joka toimii hankkeessa ali- tai sivu-urakoitsijana suhteessa tilaajaan. Asiakirjan vaatimukset velvoittavat myös tilaajalle töitä tekeviä itsenäisiä työnsuorittajia.

Nämä turvallisuussäännöt kattavat rakennuttajan menettelytapaohjeet, joiden mukaista toimintaa rakennuttaja edellyttää rakennushankkeen eri osapuolilta työturvallisuutta ja työterveyttä koskevissa asioissa. Turvallisuussäännöt ovat myös osa yhteensovittamisen sääntöjä, kun rakentaminen toteutetaan erillisinä urakoina.

Rakentamisvaiheen turvallisuussääntöjen merkitys

Rakentamisen turvallisuusmääräykset

Tällä työmaalla sovelletaan valtioneuvoston asetusta rakennustyön turvallisuudesta (VNa 205/2009).

Päätoteuttajalta edellytetään kirjallista turvallisuussuunnitelmaa ja työmaasuunnitelmaa sekä suunnitelmia työnaikaisista liikennejärjestelyistä. Edellä mainittujen suunnitelmien pitää perustua riittävän kattavaan kirjalliseen riskienarviointiin. Laaditut suunnitelmat on esitettävä ennen töiden aloittamista tilaajan nimeämälle edustajalle, jolla on oikeus antaa laadituihin suunnitelmiin korjaus- ja muutoskehoituksia.

Töissä noudatetaan päätoteuttajan ja rakennuttajan antamia määräyksiä ja ohjeita työnaikaisen turvallisuuden varmistamisesta. Nämä turvallisuussäännöt koskevat sekä ali- ja sivu-urakoitsijoita sekä soveltuvien osin työmaalla työskenteleviä itsenäisiä työsuorittajia.

Päätoteuttajalla on mahdollisuus antaa myöhemmin muita töitä ja rakennustyömaata koskevia turvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita sekä järjestää urakoitsijoille (toimittajille) ja heidän työntekijöilleen työhön ja työkohteisiin liittyviä perehdyttämistilaisuuksia.

Päätoteuttajalla on oikeus järjestää tai vaatia urakoitsijoita omalla kustannuksellaan toteuttamaan turvallisuuskoulutusta, mikäli työkohteissa on ollut turvallisuuden kannalta merkittäviä puutteita tai työssä on sattunut vakavia tapaturmia, muita onnettomuuksia tai vaaratilanteita.

Sivu- ja aliurakoitsijoiden on osallistuttava omalla kustannuksellaan päätoteuttajan tai rakennuttajan antamaan perehdyttämiseen ja turvallisuuskoulutukseen

Päätoteuttajan nimeämät työnjohtajat ja rakennuttajan valvojat

Päätoteuttajan työnjohdolla ja muilla päätoteuttajan tai rakennuttajan nimeämällä työn valvojilla on oikeus puuttua työmaalla ja työssä oleviin vaaratilanteisiin, vaarapaikkoihin sekä puutteisiin työturvallisuudessa.

Edellä mainitut edustajat voivat antaa suoraan määräyksiä eri urakoitsijoille vaaratilanteiden ja muiden puutteiden korjaamisesta. Heillä on oikeus myös keskeyttää työt, mikäli on ilmeistä, että kysymyksessä voi olla tilanne, josta voi aiheutua välitöntä vaaraa työkohteessa työskenteleville, työmaan ulkopuolisille henkilöille tai toiminnoille.

Työmaan turvallisuusjohtaminen

Työmaan turvallisuustavoitteet

TR -mittausindeksin tavoitetaso on putoamissuojauksen osalta 100 % ja kaikilla muilla osa-alueilla 95 %.

Turvallisuuden suhteen asetetaan tavoitteeksi, ettei vakavia tapaturmia tapahdu. Kaikki tapaturmat tutkitaan ja raportoidaan myös rakennuttajalle 0-tapaturmaa-ajattelun periaatteiden mukaisesti.

Työnjohto turvallisuuden kannalta

Kaikkien urakoitsijoiden on oman työnsä osalta huolehdittava turvallisuuden ja terveyden kannalta tarpeellisesta työnjohdosta ja osapuolten välisen yhteistoiminnan ja tiedonkulun järjestämisestä, toimintojen yhteensovittamisesta sekä urakkakohteensa yleisestä siisteydestä ja järjestyksestä. Edellä mainittuja tehtäviä johtamaan on kunkin urakoitsijan nimettävä pätevä vastuunalainen henkilö ja hänelle tarvittaessa sijainen. Päättoteuttaja nimeää koko kohteen vastuunalaiset henkilöt.

Urakoitsijoiden turvallisuustehtävät

Päättoteuttaja vastaa hankkeen toteutuksen ja työmaan osalta työturvallisuussuunnitelman tietojen päivittämisestä ja informoinnista hankkeen aikana.

Päättoteuttaja vastaa kaikkien turvallisuuteen, yhteistoimintaan tai töiden ajoitukseen liittyvien kysymysten kirjallisesta esittämisestä säännöllisesti pidettävissä työmaakokouksissa.

Päättoteuttaja toimittaa tilaajan nimeämälle edustajalle luettelon hankkeen vastuuhenkilöistä yhteystietoineen ennen töiden aloittamista ja täydentää luetteloa tarvittaessa hankkeen aikana. Luettelossa tulee ilmetä henkilöiden voimassa olevat turvallisuuspätevydet.

Työmaalla on käytettävä henkilötunnistetta ja kulkulupaa. Päättoteuttajalla ja tilaajan nimeämällä henkilöllä on oikeus poistaa ilman asianmukaista tunnistetta liikkuva henkilö kohteesta.

Urakoitsijan tulee nimetä ennen töiden aloittamista vastuunalainen henkilö.

Jokainen urakoitsija vastaa teettämänsä työn ja työntekijöidensä turvallisuudesta. Rakennuttajan asettama työnjohto ei vastaa urakoitsijoiden työntekijöiden työnjohdollisista velvoitteista tai tehtävistä.

Tilaajan nimeämällä edustajalla ja työnjohdolla on oikeus keskeyttää työ, jos siinä ilmenee tekijöitä, jotka voivat vaarantaa työkohteessa työskentelevien turvallisuuden. Työtä voidaan jatkaa, kun tilaajan nimeämä edustaja antaa siihen luvan.

Kukin urakoitsija vastaa ensisijaisesti omien työntekijöidensä turvallisuudesta sekä perehdyttämisestä työmaahan ja sen olosuhteisiin. Työnjohto ja valvonta sekä siihen liittyvät työnantajan velvollisuudet kuuluvat kunkin työntekijän omalle työnantajalle.

Lisäksi kunkin urakoitsijan on huolehdittava siitä, ettei hänen toiminnastaan ole vaaraa muille työmaalla työskenteleville tai työmaan ulkopuolisille henkilöille.

Kukin urakoitsija vastaa omien työntekijöidensä käyttämien koneiden, laitteiden ja aineiden sekä työmenetelmien turvallisuudesta. Käytössä on lisäksi noudatettava päättoteuttajan

antamia ohjeita. Urakoitsijan käyttämästä, terveydelle vaarallisesta aineesta, annetaan käyttöturvallisuustiedote kopio päätoteuttajalle ennen aineen käyttöä.

Jokaisen urakoitsijan on huolehdittava työssään tarpeellisista varoitusmerkinnöistä ja suojaustoimenpiteistä. Urakoitsijan tulee huolehtia turvallisuusmääräyksien ja -ohjeiden tiedottamisesta edelleen aliurakoitsijoilleen ja työntekijöilleen sekä valvoa osaltaan niiden noudattamista.

Töihin tulee käyttää vain sellaisia työntekijöitä, jotka täyttävät työn ja päätoteuttajan sekä rakennuttajan edellyttämät ammattitaito- ja pätevyysvaatimukset. Urakoitsija vastaa myös käyttämänsä tilapäisen työvoiman ja aliurakoitsijoiden osalta ammattitaitovaatimuksen toteutumisesta ja riittävien turvallisuusohjeiden antamisesta.

Urakoitsijan tulee huolehtia, että sen henkilöstöllä on asianmukaiset henkilötunnisteet. Urakoitsijan tulee ilmoittaa päätoteuttajalle hyvissä ajoin työmaalle tulevat uudet työntekijät ja aliurakoitsijat.

Työmaan järjestys ja siisteys

Päätoteuttaja vastaa siitä, että työkohteet luovutetaan järjestyksessä ja siivottuna sekä sopimuksen mukaisessa kunnossa. Sama määräys koskee kaikkia työmaalla työskenteleviä urakotusiojoita. Samassa yhteydessä päätoteuttaja varmistaa, että työmaa-alue- ja liikennejärjestelyt ovat asianmukaisessa kunnossa.

Päätoteuttaja järjestää jätehuollon mukaan lukien ongelmajätteiden asianmukaisen käsittelyn. Tilaajan erikseen vaatiessa päätoteuttajan pitää laatia hankkeelle jätehuolto-suunnitelma.

Päätoteuttajan edustajat tarkastavat työkohteen kunnon ennen sen luovuttamista.

Perehdyttäminen

Ennen urakan alkua päätoteuttaja perehdyttää urakoitsijoiden vastuunalaiset henkilöt ja varmistaa, että he ovat saaneet tarpeelliset tiedot ja ohjeet työhön kohdistuvista vaara- ja haittatekijöistä.

Urakoitsijan on huolehdittava, että työmaalla toimivat aliurakoitsijat ja itsenäiset työnsuorittajat ovat saaneet mahdollisuuden tutustua näihin turvallisuussääntöihin.

Urakoitsija huolehtii myös siitä, että päätoteuttajan antamat muutkin turvallisuuteen liittyvät määräykset ja ohjeet välitetään työmaalla työskenteleville urakoitsijan aliurakoitsijoille ja itsenäisille työnsuorittajille.

Urakoitsija vastaa omien työntekijöiden perehdyttämisestä työmaahan ja sen olosuhteisiin sekä työtehtäviin ja työolosuhteisiin. Annettu perehdyttäminen on myös dokumentoitava.

Kulkuluvan saannin ehtona on, että työntekijä on perehdytetty työmaan olosuhteisiin ja turvallisuusäntöihin.

Urakoitsijan on huolehdittava, että hänen työntekijänsä ovat selvillä seuraavista seikoista ja noudattavat niistä annettuja määräyksiä ja ohjeita:

- yhteisen rakennustyömaan järjestystä, liikennettä, tupakointia ja avotulen käyttöä koskevista määräyksistä,
- sähkövirran / energian saannista (kytkennät, kaapelit, jatkojohdot, vaaralliset aineet ja paineita sisältävät putkistot),
- työmaalla tai siihen liittyvällä alueella tapahtuvaan toimintaan sisältyvistä muista erityisistä vaaratekijöistä (esim. kaasua- tai räjähdysvaara),
- menettelystä hätä- ja onnettomuustilanteissa (avun hälyttäminen, suojautuminen, palovartiointi, vara- ja hätäuloskäytävät),
- esiintulleista vaaroista, vioista ja puutteista ilmoittamisesta,
- töiden tekemisjärjestyksestä ja toiminnasta muutostilanteissa.

Työmaan työsuojeluorganisaatio

Päätoteuttaja nimeää hankkeelle työsuojelupäällikön ja varmistaa, että hankkeelle on valittu määräysten ja sopimusten mukaisesti työsuojeluvaltuutettu.

Päätoteuttaja perustaa tarvittaessa työsuojelutoimikunnan. Urakoitsijan on osallistuttava tarvittaessa työsuojelutoimikunnan tai vastaavan elimen kokouksiin.

Urakoitsija vastaa siitä, että heidän työntekijöilleen sattuneet tapaturmat tutkitaan. Tapaturmasta tehdystä tutkintaraportista toimitetaan kopio päätoteuttajalle. Urakoitsija huolehtii siitä, että vakavissa tapaturmissa ilmoitus tehdään myös työsuojelupiirille ja poliisille.

Päätoteuttajan pitää ilmoittaa hankkeessa sattuneet työtapaturmat ja liikennevahingot työkohteessa sekä vakavat läheltä piti tapaukset tilaajan nimeämälle edustajalle.

Samoin pitää informoida tilaajan nimeämää edustajaa edellä mainittuihin tapauksiin liittyvistä torjuntatoimenpiteistä.

Urakoitsija huolehtii siitä, että sattuneet tapaturmat käsitellään työmaakokouksissa ja tarvittaessa työsuojelutoimikunnassa.

Kaluston laatu- ja turvallisuusvaatimukset

Koneiden ja laitteiden on täytettävä niitä koskevat turvallisuusmääräykset. Työssä käytettävät koneet ja laitteet tulee olla turvallisia ja käyttötarkoitukseen sopivia. Urakoitsija vastaa käyttämiensä koneiden ja laitteiden turvallisuudesta.

Tiealueilla ja muilla liikenteeseen käytetyillä paikoilla on koneiden erotuttava muusta liikenteestä. Työkoneiden ja liikenteen välissä on tarvittaessa oltava riittävät suojavyöhykkeet. Työssä käytettävissä kuorma- ja kuljetusajoneuvoissa tulee olla määräysten mukaiset peruutushälyttimet. Koneille ja laitteille tehdään päivittäiset toimintakokeilut niiden käyttäjien toimesta.

Urakoitsijan on huolehdittava, että sen käyttämät sähkölaitteet ja sähkökäyttöiset koneet on tarkastettu asianmukaisesti ja ovat niitä koskevien turvallisuusmääräysten mukaisessa kunnossa.

Ensiapuvalmius

Urakoitsijan tulee määritellä työnsä osalta riittävä ensiapuvalmius ja huolehtia siitä, että työmaalla on tältä osin riittävästi ensiaputaitoisia. Ensiaputaitoiset henkilöt ilmoitetaan päätoteuttajalle kulkuluvan myöntämisen yhteydessä.

Henkilönsuojaimien käyttö

Mikäli tapaturman tai sairastumisen vaaraa ei voida välttää tai rajoittaa riittävästi teknisillä suojelutoimenpiteillä tai työn organisoinnilla, on urakoitsijan hankittava työntekijöiden käyttöön vaatimusten mukaiset henkilönsuojaimet.

Päätoteuttaja huolehtii hankkeessa yleisistä henkilösuojainten käyttöä koskevista riskienarvioinneista ja ohjeiden antamisesta. Urakoitsijan on myös valvottava, että annettuja suojaimia käytetään turvallisuusmääräysten ja -ohjeiden mukaisesti.

Urakoitsija vastaa henkilöstönsä osalta suojaintarpeen arvioinnista ja suojaimien hankinnasta sekä käyttöohjeista. Urakoitsija valvoo oman henkilöstönsä osalta suojaimien käyttöä.

Lakisääteiset henkilökohtaiset suojavälineet kaikissa töissä vähintään mm:

Rakennustyömaalla on käytettävä suojakypärää

- Rakennustyömaalla on käytettävä suojakypärää
- Rakennustyössä on käytettävä työn ja työolosuhteiden edellyttämää henkilökohtaista silmien suojasta
- Rakennustyömaalla on yleensä käytettävä turvajalkineita
- Rakennustyömaalla on käytettävä heijastavaa varoitusvaatetusta, jotta työntekijä näkyy hyvin.
- Moottorisahaa käytettäessä riittävät suojavarusteet

Turvallisuussuunnittelu

Turvallisuussuunnitelma ja työmaasuunnitelma

Urakoitsijoiden on tutustuttava päätoteuttajan laatimiin turvallisuus- ja työmaasuunnitelmiin sekä noudatettava niitä omien töidensä toteutusta suunniteltaessa sekä työmaalla tapahtuvassa toiminnassa.

Vaarallisten töiden suunnittelu

Päätoteuttaja vastaa ja edellyttää jokaiselta urakoitsijalta, että:

- erityistä vaaraa sisältävät työt suunnitellaan huolellisesti
- suunnittelussa on käytössä riittävä turvallisuusasiantuntemus,
- vaarallisia töitä koskevat suunnitelmat on tehty ennen töiden aloittamista.

Edellä mainitut suunnitelmat tulee laatia keskeisiltä osiltaan kirjallisessa muodossa. Urakoitsijoiden on myös toimitettava suunnittelua koskevat keskeiset asiakirjat päätoteuttajalle tiedoksi ja tarvittaessa hyväksyttäväksi hyvissä ajoin, yleensä vähintään viikkoa ennen ko. töiden aloittamista. Sekä tilaajalla että päätoteuttajalla on myös oikeus antaa ohjeita urakoitsijoiden tekemään suunnitteluun.

Urakoitsijoiden on huolehdittava omalta osaltaan suunnittelusta johtuvien toimenpiteiden täytäntöönpanosta ja seurannasta sekä suunnittelun ajantasalla pitämisestä.

Rakennuttaja tai päätoteuttaja voi antaa myös vaatimuksia muidenkin töiden ja työvaiheiden suunnittelusta.

Paloturvallisuus

Urakoitsija laatii teettämistään tulitöistä kirjallisen valvontasuunnitelman, joka toimitetaan ennen työn aloittamista päätoteuttajan edustajalle allekirjoitettavaksi.

Tulitöitä saavat tehdä vain ao. tilityöskortin omaavat henkilöt. Tulitöiden valvontasuunnitelma toimitetaan myös tilaajan nimeämälle henkilölle tiedoksi ennen töiden aloitusta.

Urakoitsijan on muutenkin osaltaan huolehdittava paloturvallisuuden ylläpidosta.

Työmaan turvallisuusseuranta

Päätoteuttaja vastaa, että kukin urakoitsija huolehtii riittävästä työn valvonnasta ja tarvittaessa puuttuu vaaratilanteisiin sekä turvallisuusmääräysten ja -ohjeiden vastaiseen toimintaan.

Päätoteuttaja vastaa, että kukin urakoitsija tekee työhönsä liittyvät käyttöönotto- ja vastaanottotarkastukset ja varmistaa, että:

- edellä mainitut tarkastukset tehdään ajallaan ja huolellisesti,
- tarkastajilla on tarpeellinen ammattitaito,
- tarkastuksista laaditaan asianmukaiset pöytäkirjat,
- tarkastuksissa havaitut turvallisuutta vaarantavat puutteet korjataan välittömästi.

Urakoitsijan tulee toimittaa kopio tarkastuslomakkeesta päätoteuttajan ja tilaajan nimeämälle henkilölle.

Urakoitsijan edustajan tulee osallistua tarvittaessa päätoteuttajan järjestämään turvallisuuskierrokseen ja työmaan viikoittaiseen kunnossapitotarkastukseen.

Tilaajalla on oikeus valvoa urakoitsijan tekemien tarkastusten suorittamista sekä osallistua harkintansa mukaan tarkastuksiin.

Sanktiot

Turvallisuusasioiden osalta tapahtuneet sopimusrikkomukset sanktioidaan kuten muut sopimusrikkomukset.

Mikäli päätoteuttaja, urakoitsija tai itsenäinen työnsuorittaja toistuvasti laiminlyö turvallisuusvelvoitteiden noudattamisen, on tilaajalla oikeus vaihtaa tämä osapuoli.

Tilaajalla on oikeus vaihdattaa päätoteuttajan vastuuhenkilö tai urakoitsijan vastuunalainen henkilö, jos turvallisuusasioissa on samoissa asioissa toistuvasti puutteita tai työsuojeluviranomaiset ovat joutuneet puuttumaan turvallisuutta koskeviin laiminlyönteihin tai puutteellisiin.

Tapaturman tai vakavan vaaratilanteen aiheuttanut tai toistuvasti turvallisuusmääräysten ja ohjeiden vastaisesti toiminut henkilö voidaan poistaa hankkeelta tilaajan nimeämän edustajan toimesta.

Henkilökohtaisen suojavälineen puuttuminen (kypärä, silmä- ja kuulosuojaus, varoitusvaate, turvajalkineet) aiheuttaa välittömästi henkilön poistamisen työkohteesta.

Mikäli päätoteuttaja tai urakoitsija ei kirjallisesta kehotuksesta huolimatta siivoa työkohdettaan tai korjaa työnaikaisia työmaajärjestelyjä, on tilaajalla oikeus teettää työ ulkopuolisella taholla ja laskuttaa kertyneet kustannukset 1 ½ -kertaisena asianomaiselta.

Urakoitsija vastaa aliurakoitsijoidensa osalta sanktioista.

Vantaalla 17.03.2022

Liite 3, päästötön rakennustyömaa

Taustaa

Vantaan kaupunki on liittynyt ”päästötön työmaa” green deal-sopimukseen (kh 6.4.2020). Sopimuksen tarkoitus on vähentää rakentamisen aiheuttamaa ympäristökuormaa osana ilmastomuutoksen rajoittamista, ilmanlaadun parantamis- ja hiilineutraali Vantaa 2030-tavoitteita.

Päästöttömien työmaiden konsepti tähtää työmaiden hiilidioksidipäästöjen, haitallisten pakokaasupäästöjen sekä melun vähentämiseen. Tavoitteet kiristyvät asteittain vuoteen 2030 asti. Pilotissa ei huomioida käytettävien rakennusmateriaalien hiilijalanjälkeä tai rakentamisen elinkaaripäästöjä. Päästöjen ohella huomioidaan myös pölyämisen vähentäminen.

Tavoitteet:

Työmaan työkoneiden osalta tavoitteena on fossiilisten polttoaineiden ja -energiamuotojen käytön vähentäminen sekä hiukkas- ja typenoksidipäästöjen vähentäminen. Fossiilivapaus voidaan saavuttaa dieselkalustossa käytettävillä drop-in biopolttoaineilla tai esimerkiksi (bio)kaasulla tai sähkökäyttöisyydellä. Hyväksyttäviä (ei-fossiilisia) polttoaineita ovat etanoli (esim. ED95) ja EN 19540 standardin mukainen uusiutuva HVO diesel tai moottoripolttoöljy.

Työmaan sähkössä ja lämmityksessä käytetään uusiutuvista energialähteistä peräisin olevaa sähköä, kaasua, nestemäisiä polttoaineita tai kaukolämpöä.

Työmaalla käytettävien koneiden ja työmaan sisäisten kuljetusten päästöluokkien vähimmäistasot ovat työmaakoneille Stage IV ja raskaalle kalustolle Euro V.

Tässä asiakirjassa kuvataan tehdyn sitoumuksen reunaehdot laadittavaan urakkasopimukseen.

Rajaus

Rakennustyömaalla tarkoitetaan urakoitsijan käyttöön / hallintaan työmaan ajaksi luovutetulla alueella tapahtuvaa rakennustyömaan toimintaa.

Vaatimukset eivät koske työmaan ulkopuolelta työmaalle saapuvia tai työmaalta sen ulkopuolelle lähteviä kuljetuksia / rahteja.

Rakennustyömaalla noudatettavat ympäristökriteerit (pilottihanke)

Työmaalle laaditaan ympäristö-/työmaasuunnitelma, jossa määritellään toimintatavat, joiden avulla ehkäistään negatiivisten ympäristövaikutusten toteutuminen ja ohjataan työmaan toimintoja ympäristöystävälliseen toimintatapaan. Ympäristösuunnitelmaan liittyy mm.:

- kalustoluettelo, jossa on ilmoitettu urakassa käytettävän kaluston päästöluokat ja luettelon päivittäminen (työmaan käynnissäoloaikana)

- polttoaineen ja sähkön käytön seuranta ja raportointi (selvitys polttoaineista ja sähkön alkuperästä)
 - työkoneiden polttoainetankkaus ja tankkauspaikat; kaksoissäiliöt, imeytysturve
 - urakan ympäristöasioista vastaava henkilö
 - työmaan eri osapuolien perehdyttäminen kohteen ympäristövaatimuksiin osana muuta perehdyttämistä
 - työmaan ympäristövaatimuksiin liittyvien mittausten ja tarkastusten suorittaminen tarvittaessa
 - rakennus- ja pakkausjätteiden säilytyspaikat työmaalla, toisto- ja uusiokäyttö
 - meluntorjunta ja tarvittavat viranomaisluvut
 - vaarallisten aineiden ja jätteiden käsittely
 - yhtymäkohdat työmaan laadunvarmistukseen ja työturvallisuuden varmistamiseen
 - pölyämisen ehkäisy.
1. Rakentamisessa yli 10 työpäivänä käytettävien polttomoottorikäyttöisten työmaakoneiden tulee täyttää vähintään Stage IVB luokan ympäristövaatimukset.
 - Työmaakoneiksi luokitellaan tässä pilotissa: pyörä- ja kaivukuormaajat, pienkuormaajat, pyörä- ja tela-alustaiset kaivukuormaajat, kurottajat, traktorit, valssiyrät, kiinteistöhuollon monitoimikoneet, trukit, nostimet/saxi-lavat
 - Rakennustyömaalla pidetään em. polttomoottorikäyttöisistä työmaakoneista kalustoluetteloa, jota täydennetään / päivitetään työmaan edistymisen mukaan.
 - o Varmuus työkoneen päästöluokasta löytyy valmistajan teknisistä tiedoista
 2. Työmaan pienkoneet (teho 4 kW tai alle) ovat sähkö- tai akkukäyttöisiä
 3. Työmaa-aikainen sähkö
 - työmaasähköä käytetään uusiutuvista energialähteistä peräisin olevaa ”päästötöntä” sähköä. Pääurakoitsija esittää tilaajan nähtäville työmaasähkön ostosopimuksen, jossa myös sähkön alkuperä varmennettu.
 4. Työmaa-aikainen lämmitys
 - työmaa-aikainen rakennustyömaan lämmitys tulee hoitaa uusiutuvista energialähteistä peräisin olevaa sähköä, kaasua, nestemäisiä polttoaineita tai kaukolämpöä käyttäen
 5. Pölynhallinta
 - pääurakoitsija laatii työmaalle pölynhallintasuunnitelman, joka määrittää keinot työvaiheiden ja -menetelmien pölyn ja muiden epäpuhtauksien vähentämiseen ja leviämiseen estämiseen työskentelyalueella ja sen ulkopuolelle.
 6. Vähäpäästöiset työkoneet -verkkokoulutus.

- Työnjohdon on käytävä maksuton koulutus: <https://motiva-verkkokurssit.fi/>

Vantaalla 9.12.2021

Juha Vuorenmaa
rakennuttajapäällikkö

Liite 4, työpaikalla oppimisen mahdollistaminen

Vantaan kaupunki suosittelee vahvasti urakoitsijoita hyödyntämään mahdollisuutta tarjota ammattiin opiskeleville paikkoja työelämässä oppimiseen. Näin alalla toimivat työnantajat voivat hyödyntää tätä kanavana osaavan ja motivoituneen työvoiman saamiseksi sekä omilla toimillaan myös vahvistaa alan vetovoimaa.

Vantaan kaupunki edellyttää, että tämä dokumentti tilaajan vahvana suosituksena sisällytetään myös mahdollisiin aliurakkasopimuksiin.

Työelämässä oppimisen jaksot vaihtelevat 4 ja 20 viikon välillä riippuen alasta ja opiskelijan vuosiluokasta. Oppiminen voi tapahtua palkatta koulutussopimuksella tai palkallisena oppisopimuksella.

”Oppiminen työpaikalla” mahdollisuuksista urakoitsijat sopivat suoraan ammattiopisto Varian kanssa

Lisätietoja Variassa asiaan liittyen antaa:

Rakennustekniikka ja pintakäsittely: Tuomas Kataja p. 043 825 0601 tuomas.kataja@eduvantaa.fi

Talotekniikka: Teija Lampinen p. 040 528 7237 teija.lampinen@eduvantaa.fi

Sähkötekniikka: Jarno Kupiainen p. 050 303 8782 jarno.kupiainen@eduvantaa.fi

Oppiminen työpaikalla -lyhyesti

Työelämässä oppiminen

Työpaikalla oppiminen on opiskelijalle tehokas ja aidosti käytännönläheinen tapa hankkia osaamista. Työpaikalla oppimisen tavoitteista ja kestosta sovitaan yksilöllisesti opiskelijan henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa (HOKS). Työpaikalla on nimetty työpaikkaohjaaja, joka auttaa ja neuvoo työpaikan sääntöihin ja eri työtehtäviin liittyvissä asioissa.

Tutkinnon osien edellyttämä ammattitaito ja osaaminen osoitetaan näytöllä eli tekemällä käytännön työtehtäviä aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa. Näyttö pyritään aina suunnittelemaan yhdessä työpaikan kanssa ja antamaan työpaikalla oppimisen yhteydessä. Näytön arviointiin työpaikalla osallistuu aina kaksi arvioijaa, joista toinen on opettaja ja toinen työpaikan edustajan. Erityisestä syystä, jos esimerkiksi työelämän edustajaa ei ole saatavissa toteuttamaan arviointia ja opiskelijan näyttö viivästyy tästä syystä kohtuuttomasti, arvioinnin voi toteuttaa ja arvioinnista päättää myös kaksi opettajaa.

Opiskelija voi hankkia osaamista työpaikalla joko koulutussopimuksella tai oppisopimuksella tai yhdistellä näitä joustavasti opintojen aikana.

Koulutussopimus

Koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa opiskelija hankkii osan tutkinnon osaamisesta työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä. Koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa opiskelija ei ole työsuhteessa ja hänelle ei makseta palkkaa. Koulutussopimus voidaan sopia tutkinnon osa tai pienempi osa kerrallaan.

Oppisopimus

Oppisopimuskoulutuksessa osaaminen hankitaan työpaikalla käytännön työtehtävissä ja osaamista täydennetään tarvittaessa muissa oppimisympäristöissä. Oppisopimuskoulutuksessa opiskelija on työsuhteessa, hänelle maksetaan palkkaa ja hän työskentelee keskimäärin 25 h/vko. Oppisopimus voidaan sopia tutkinnon osan tai vaikka koko tutkinnon suorittamisen ajaksi

Työnantajalle voidaan maksaa erikseen sovittavaa koulutuskorvausta.

Vantaalla 3.12.2021

Juha Vuorenmaa

Rakennuttajapäällikkö

Liite 5, Vallitsevan tilanteen aiheuttamat täsmennykset urakkasopimukseen

Vallitseva tilanne ja sen vaikutusten huomiointi sopimuksentekohetkellä

Esimerkiksi sotatila Euroopassa on tämän sopimuksen tekemisen hetkellä vallitseva olosuhde ja sopijapuolten tiedossa oleva seikka

Sopijapuolen sopimusta tehtäessä tiedossa olevaksi seikaksi katsotaan sellaiset seikat, jotka ovat tai joiden pitäisi olla sopijapuolen tiedossa sopimusta tehtäessä tai jonka sopijapuoli on voinut Suomessa ja muualla maailmassa vallitsevat olosuhteet huomioon ottaen kohtuudella ottaa huomioon tai varautua siihen urakkasopimusta tehtäessä. Tällaisia olosuhteita ovat muun muassa, mutta ei näihin rajoittuen, työvoiman liikkumisrajoitukset Suomen rajojen yli tai Suomen sisällä, vaikutukset työvoiman saatavuuteen ja työssäoloon, vaikutukset rakennustarvikkeiden ja – koneiden saatavuuteen ja liikkuvuuteen sekä vaikutukset työmaajärjestelyihin ja –olosuhteisiin. Sellaisena ylivoimaisena esteenä, jota osapuolet eivät ole voineet ottaa huomioon, pidetään valtiovallan tai viranomaisen määräämää rakennustyömaan sulkemista tai pysäyttämistä tai sulkemiseen ja pysäyttämiseen väistämättä johtavaa rajoitusta ihmisten liikkumiseen.

Muut muutokset olosuhteissa, mukaan lukien ylivoimaisen esteen olemassaolo ylipäättään ja olosuhdemuutosten vaikutukset, arvioidaan tapauskohtaisesti YSE 1998 – ehtojen määräysten mukaisesti, tässä sovituin täsmennyksin.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tilaajalla on oikeus saada kohtuullinen pidennys tilaajan urakkasopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttämiseen, jos tilaajan velvoitteiden täyttämisen esteenä on puolustustila- tai valmiuslaissa tarkoitettu poikkeuksellinen olosuhde tai niihin verrattava seikka, joka aiheuttaa tilaajalle huomattavia vaikeuksia täyttää velvoitteitaan; tilaajan suoritusta estävä lakko tai saarto tai työnantajajärjestön hyväksymä tai päättämä työsulku tai muu niihin verrattava tilaajan suoritusta olennaisesti estävä työtaistelutoimenpide; tai muu sopijapuolista riippumaton poikkeuksellinen seikka, joka huomattavasti vaikeuttaa tilaajan urakkasopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttämistä ja jota sopijapuoli ei ole voinut ottaa edeltäpäin huomioon ja jonka tuottamaa haittaa hän ei ole voinut kohtuudella poistaa.

Vallitsevissa olosuhteissa tapahtuva odottamaton/ennalta-arvaamaton muutos sopimuksenteon jälkeen

Selvyyden vuoksi todetaan, YSE 1998 22 §:n ja 23 §:n määräykset huomioiden, että ylivoimaisen esteen tilanteen ollessa käsillä, urakoitsijan tulee ryhtyä kaikkiin vallassaan oleviin tai tilaajan osoittamiin toimenpiteisiin ylivoimaisen esteen vaikutusten rajoittamiseksi, mutta sopijapuolten

tulee sopia mahdollisista tilaajalle lisäkustannuksia aiheuttavien toimenpiteiden suorittamisesta ja niistä aiheutuvien lisäkustannusten korvaamisesta kirjallisesti ennen toimenpiteisiin ryhtymistä uhalla, että urakoitsija muutoin menettää oikeutensa saada niistä korvausta tai korotusta urakkahintaan. Sanottu koskee myös urakoitsijalle urakka-ajan mahdollisesta pidentämisestä aiheutuvien lisäkustannusten korvaamista. Edellä todettu ei poista urakoitsijan oikeutta saada YSE 50 §:n mukainen korvaus urakkasuorituksen keskeytymisestä.

Selvyyden vuoksi todetaan edelleen, että YSE 1998 50 § koskee myös tilannetta, jossa tilaaja vetoaa siinä tarkoitettujen olosuhteiden olemassaoloon esteenä tilaajan vastuulla olevien sopimusvelvoitteiden täyttämiseksi. Tämä käsittää myös tämän sopimuksen mukaisen urakkasuorituksen edellytyksenä olevien tilaajan vastuulle kuuluvien suoritusten loppuunsaattamisen.

Jos ylivoimainen este estää urakkasopimuksen mukaisen kokouksen, toimituksen, tarkastuksen tai katselmuksen pitämisen, pidennetään näille kokouksille tai toimituksille varattuja määräaikoja ylivoimaisen esteen vaikutuksia vastaavasti ja sopijapuolten mainittuihin toimituksiin sidotut oikeudet ja velvollisuudet pysyvät voimassa toimituksen tapahtumiseen asti. Urakoitsija on velvollinen huolehtimaan siitä, että rakennusaikaisen vakuuden voimassaoloa pidennetään ylivoimaisen esteen aiheuttamaa urakka-ajan pidentymistä vastaavalla tavalla.

Ylivoimaisen esteen estäessä urakoitsijan takuuajakaisten velvoitteiden toteuttamisen urakoitsijan takuuajakaisten vastuun aikana, urakoitsijan takuuajainen vastuuajakaista pitenee ylivoimaisen esteen keston ajan.

Vastaavasti, takuutarkastusten ja jälkitarkastusten toimittamisen lykkääntyessä mahdollisen ylivoimaisen esteen johdosta, urakoitsija ei vapaudu takuuajan vastuustaan. Urakoitsija on velvollinen huolehtimaan siitä, että takuuajan vakuuksien voimassaoloa voidaan tilaajan ilmoituksella jatkaa mahdollisen ylivoimaisen esteen aiheuttamaa urakoitsijan takuuajakaisten vastuun pidentymistä vastaavasti.

Liite 6, käyttöönottosiivoukseen kuuluvat tehtävät ja laatukuvaukset

Siivousliikkeen työnjohto on velvollinen tarkastamaan itse käyttöönottosiivotut tilat, ennen tilaajan varsinaista käyttöönottosiivouksen tarkastusta.

Urakoitsijan valitseman siivousliikkeen tulee käyttää siivouksessa vain laitossiivoukseen tarkoitettuja siivousvälineitä – ja koneita.

Seinät, katot, ikkunat, ovet

- Kaikilta pinnoilta poistetaan pölyt ja eril. tahrat.

- Ovet karmeineen ja listoineen, jalkalistojen päälliset sekä erilaiset ulokkeet, putket ja ritilät puhdistetaan
- Maali-, liima- ja saumausaineet ja muut tahrat poistetaan kaikilta pinnoilta
- Kaakelipinnat pestään
- Ikkunoiden pesu sekä karmien ja ikkunalautojen pyyhintä, mikäli ovat likaantuneet tai pölyntyneet toimintakokeiden jälkeen
- Sälekaihtimien, rullaverhojen, lamelliverhojen tms. puhdistaminen.

Lattiat

- Maali-, liima-, piki- ja saumausaineet ja muut tahrat poistetaan lattiapinnoilta, valmistajan antamien ohjeiden mukaan
- Lattiakaivojen puhdistus ja pesu
- Jos saneerauksen jälkeen ei uusita lattiamateriaalia, noudatetaan niissä aikaisemmin tehtyä pintamateriaalin pesu- ja suojaustapaa, joka tulee ehdottomasti tarkistuttaa tilaajan edustajalta
- Uusien lattiamateriaalien käyttöönottopuhdistus valmistajan ohjeiden mukaan, ei vahata!
- **Tekstiililattioiden käyttöönotto siivouksessa noudatetaan valmistajan antamia ohjeita. Lattian suoja ei saa poistaa, ennen kun kaikki pölyävät työt ovat suoritettu. Urakoitsijan tulee jättää kiinteistölle tekstiililaattoja jokaista käytettyä väriä, jolloin laattoja voidaan vaihtaa, kun alkuperäinen laatta on puhdistettavan.**
- **Siivousliike on velvollinen tarkastamaan itse käyttöönotto siivotut tilat, ennen tilaajan varsinaista käyttöönotto siivouksen tarkastusta.**

Kalusteet

- Irtokalusteet siirretään ja siivouksen jälkeen laitetaan paikoilleen
- Kaikki kiinteät ja irtokalusteet puhdistetaan pölystä ja eril. tahroista kaikilta pinnoilta (sisä-, ulko- ja yläpinnat)
- Kovapintaiset kalusteet pyyhittää ja tekstiilihuonekalut imuroidaan
- Saniteettikalusteet pestään, ulkopinnat puhdistetaan
- Peilit ja muut lasipinnat puhdistetaan.

LVIS laitteet ja varusteet

- LVIS laitteista ja varusteista poistetaan pölyt ja eril. tahrat.
- Patterien ja putkien välit ja päälliset puhdistetaan
- Ilmastointiritilät ja venttiilit puhdistetaan
- Valaisimien päälliset, sähkökatkaisijat, pistokkeiden päälliset, sähkökaapelihyllyt, sähkökourut puhdistetaan.

Ennen käyttöönotto siivousta urakoitsija on yhteydessä puhtauspalvelujen asiantuntija Anne Valkeapäähän 040 588 6289. Sovitaan mallitilojen siivouksesta ja tilojen hyväksynnästä, ennen varsinaisen työn aloittamista.

Puhtaustasokuvaus loppusiivouksen jälkeen

Kalusteet:

- Kaikista tiloista katto-, seinä-, ovi-, ikkuna ja kalustepintojen tulee olla pölyttömät ja puhtaat siivouksen jälkeen
- Pinnoissa ei esiinny saostumia, teippiä, pikeä eikä muita tahroja
- Kalusteet ovat järjestyksessä ja tilojen yleisjärjestys on hyvä

Lattiat:

- Kaikkien tilojen lattiat, lattiakaivot ja lattialistojen tulee olla pölyttömät, tahrattomat, roskattomat ja puhtaat siivouksen jälkeen
- Lattianpinta on puhdas ja hoidettu.

Yleiskuva:

- Tilat ovat puhtaat, raikkaat, pölyttömät ja tahrattomat.



Urakoitsijan valinta: Sammakkolammen päiväkodin hankinta KVR-urakkana / AK

VD/5339/02.08.00.00/2025

AK/PW/JV/JP

126-paikkainen päiväkodin uudisrakennus Sammakkolammen päiväkotä (aiemmin Päiväkotä Aalto, Viherpuiston päiväkotä) tarvitaan vastaamaan Myyrmäen suuralueen lapsimäärän kasvuun ja korvaamaan huonokuntoinen Timotej:n päiväkotä. Rakentaminen ajoittuu vuosille 2026–2027 ja päiväkotä otetaan käyttöön syksyllä 2027. Päiväkodin KVR-urakoitsijaksi esitetään valittavan Hoivarakentajat Oy.

Sammakkolammen päiväkodin tarveselvitys on hyväksytty Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnassa 20.1.2025, Kaupunkitilalautakunnassa 12.2.2025 ja Kaupunginhallituksessa 24.2.2025.

Aikataulusyistä urakkakilpailu järjestettiin pohjautuen hyväksyttyyn tarveselvitykseen. Myöhemmin hyväksyttävä hankesuunnitelma laaditaan yhteistyössä urakoitsijan kanssa suunnittelun alkuvaiheessa loppuvuodesta 2025.

Sammakkolammen päiväkodin KVR-urakan tarjouspyyntö julkaistiin sähköisessä hankintajärjestelmässä / Hilmassa 3.8.2025. Kyseessä on EU- kynnyksarvon ylittävä urakkahankinta. Hankintamenettelynä oli avoin menettely. Valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus seuraavin arviointiperustein:

- Laatu-tekijät yhteensä 50 %, jakautuen seuraavasti:
 - piharatkaisujen toimivuus 30 %
 - ratkaisun kaupunkikuva 25 %
 - pohjaratkaisuun toiminnallisuus 45 %
- Tarjoushinta 50 %.

Kaikki tarjoajat täyttivät asetetut soveltuvuusvaatimukset. Määräaikaan mennessä saatiin neljä tarjousta seuraavasti:

	Laatupisteet	Hintapisteet	Yht. pisteet / Vertailuhinta
1.	24,12	50,00	74,12 / 5 903 000 € (alv 0 %)
2.	45,89	48,98	94,87 / 6 025 802 € (alv 0 %)
3.	37,94	46,80	84,74 / 6 306 715 € (alv 0 %)
4.	50,00	36,58	86,58 / 8 068 417 € (alv 0 %)

Sammakkolammen päiväkodin KVR-urakoitsijaksi esitetään valittavaksi kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antanut Hoivarakentajat Oy:tä. Tarjouskilpailussa ratkaisevaksi tekijäksi muodostui tarjoushinta.

Tarjouskilpailussa pyydettiin urakkahinnan lisäksi erillishintoina hintavaikutus, mikäli kohteeseen tulee kaukolämmön sijaan maalämpöjärjestelmä sekä vanhan Timotej:n päiväkodin purkuhinta. Vertailuhinta sisältää tarjouspyynnön mukaisesti myös em. erillishinnat.



Tarjousten jättämisen jälkeen saatiin tieto, että tällä hetkellä väistötilana toimivan vanhan Timotej:n päiväkodin tarve väistötilana saattaa jatkua aiemmin ennakoitua pidemmälle eli ainakin toukokuun 2026 loppuun.

Kaikilta tarjouksen jättäneiltä tiedusteltiin syntyvän aikataulusiirtymän (uusi aikataulu urakalle olisi 7/2026–9/2027) vaikutuksesta annettuun tarjoukseen. Kaikilta tarjoajilta saatiin vastauksena, ettei aikataulusiirtymällä ole vaikutusta tarjoushintaan / tarjoukseen.

Halvimman tarjouksen antanut urakoitsija kutsuttiin hankintaneuvotteluun, jossa käytiin läpi tarjouspyynnön ja tarjouksen sisältö. Urakoitsija on toimittanut tilaajavastuulain mukaiset selvitykset, sekä vaadittavan ESPD-selvityksen, eikä niissä ole huomautettavaa.

Tarjousten perusteella tehdyn loppukustannusennusteen mukaan hanke on toteutumassa tarveselvitysvaiheessa lasketun kustannusennusteen mukaisessa budjetissa.

Yllä esitetyin perustein Toimitilajohtaminen -yksikkö esittää, että Sammakkolammen päiväkodin KVR-urakoitsijaksi valitaan kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antanut Hoivarakentajat Oy vertailuhintaan 6 025 802 euroa (alv 0 %).

Sammakkolammen päiväkotī sisältyy hyväksytyyn Vantaan kaupungin investointiohjelmaan.

Sovelletut oikeusohjeet: Laki julkisista hankinnoista, Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet. Vantaan kaupungin hallintosäännön 13 luvun 4 §:n mukaan kaupunkitilalautakunta tehtäväalueellaan päättää urakalla teettämisestä yli 2 miljoonaa euroa maksavien hankkeiden osalta.

Kaupunkitilalautakunta 22.10.2025

Kiinteistöjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valita Sammakkolammen päiväkodin KVR-urakoitsijaksi kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella Hoivarakentajat Oy,
- b) hyväksyä Sammakkolammen päiväkodin KVR- sopimusasiakirjat allekirjoitettavaksi Vantaan kaupungin toimitilajohtamisen ja Hoivarakentajat Oy:n välillä kokonaishintaan 5 799 000 euroa (alv 0 %) ja maalämmön osalta erillishintaan 127 500 euroa (alv 0 %) sekä vanhan päiväkodin purkamisesta erillishintaan 99 302 euroa (alv 0 %),
- c) todeta, että tämä urakoitsijan valintaa koskeva päätös on tilaajaa sitova vasta, kun varsinainen urakkasopimus on allekirjoitettu, ja
- d) todeta, että maalämpöjärjestelmän käyttämisestä tehdään lopullinen päätös, kun todelliset maaperäolosuhteet ovat selvillä tonttikohtaisten pohjatutkimusten jälkeen.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Vertailutaulukko

Täytäntöönpano: Toimitilajohtaminen, rakennuttaminen



Muutoksenhakuohje: 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Lisätiedot:

rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa puh. 040 534 6960

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunkitilalautakunta ote pöytäkirjasta 22.10.2025

Pöytäkirjanotteen kansilehti ja tiedoksiantokirje	1
Pöytäkirjan kansilehti	2
8 § Urakoitsijan valinta: Sammakkolammen päiväkodin hankinta KVR-urakkana / AK	4
- Vertailutaulukko	7
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus	9



Vastaanottaja:

Osoite:

Oheinen päätös tiedoksenne.

Pöytäkirjanotteen lähettää

____.____.____

nimi ja nimike

Tämä pöytäkirjanote on

1. lähetetty tiedoksi kirjeellä (hallintolaki 59 §), annettu postin kuljetettavaksi _____.____.
2. luovutettu asianosaiselle _____.____.

Vastaanottaja: _____

Oikaisuvaatimus/valitusaika päättyy _____.____.



Kaupunkitilalautakunnan kokous

Aika 22.10.2025 klo 17.00-20.05

Paikka Lauri Korpisen katu 9 C, kokoushuone Joki, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	paikalla	Varajäsenet	
Hynninen Mari, puheenjohtaja	x (§:t 1-19, 21-22)	Oja Mika	
Liutu Topi, varapuheenjohtaja	x	Hämäläinen Laura	
Haapalainen Roosa	x	Mantere Tuomas	
Haapalainen Tuija	x	Helvola Simo	
Hakala Pasi	x	Vasarainen Merja-Liisa	
Ingervo Sirkku	x	Hirvonen Mineka	
Karhu Suvi	x	Virkamäki Pekka	
Luukkanen Jouni	x	Saariniemi Inka	
Pajunen Emmi	x	Lätti Johanna	
Piitulainen Mika	x	Heikkonen Raija	
Puikkonen Tomi	x	Nordman Sina	
Toivonen Teija	x	Kokkonen Teemu	
Uistola Marja	x	Vierimaa Eemeli	
Viilo Mikko	x	Nieminen Sami	
Vähäkangas Jussi	-	Lehto Anne	-
Kaupunginhallituksen edustaja		Kaupunginhallituksen varaedustaja	
Hakala Heli		Lahti Timo	x (§:t 1-21, klo 17.00-20.01)
Nuorisovaltuuston edustaja		Nuorisovaltuuston varaedustaja	
Pannu Pravjot	x	Rasku Joel	
Muut osallistujat			
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja	-		
Kari Antti, kiinteistöjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja vs.	x		
Westlin Henry, kaupungininsinööri	x		
Hohti Jonna, talous- ja hallintojohtaja	x (§:t 1-3, klo 17.00-17.40)		
Wallenius Tuuli, viestintäpäällikkö	x		
Henriksson Tomi, kiinteistökehityspäällikkö	x (§:t 1-3, klo 17.00-17.40)		
Pasanen Eija, lautakunnan sihteeri	x		
Ranto Jaakko, hallintoasiantuntija, pöytäkirjanpitäjä	x		



Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin.

Allekirjoitukset

Puheenjohtajat	Mari Hynninen §:t 1-19, 21-22	Topi Liutu § 20
----------------	----------------------------------	--------------------

Pöytäkirjanpitäjä	Jaakko Ranto
-------------------	--------------

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka	24.10.2025, Lauri Korpisen katu 9 C, 01370 Vantaa
----------------	---

Marja Uistola	Mikko Viilo
---------------	-------------

Pykälä 8 tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka	27.10.2025 Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi .
----------------	---



8 §

Urakoitsijan valinta: Sammakkolammen päiväkodin hankinta KVR-urakkana / AK

VD/5339/02.08.00.00/2025

AK/PW/JV/JP

126-paikkainen päiväkodin uudisrakennus Sammakkolammen päiväkotä (aiemmin Päiväkotä Aalto, Viherpuiston päiväkotä) tarvitaan vastaamaan Myyrmäen suuralueen lapsimäärän kasvuun ja korvaamaan huonokuntoinen Timotej:n päiväkotä. Rakentaminen ajoittuu vuosille 2026–2027 ja päiväkotä otetaan käyttöön syksyllä 2027. Päiväkodin KVR-urakoitsijaksi esitetään valittavan Hoivarakentajat Oy.

Sammakkolammen päiväkodin tarveselvitys on hyväksytty Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnassa 20.1.2025, Kaupunkitilalautakunnassa 12.2.2025 ja Kaupunginhallituksessa 24.2.2025.

Aikataulusyistä urakkakilpailu järjestettiin pohjautuen hyväksyttyyn tarveselvitykseen. Myöhemmin hyväksyttävä hankesuunnitelma laaditaan yhteistyössä urakoitsijan kanssa suunnittelun alkuvaiheessa loppuvuodesta 2025.

Sammakkolammen päiväkodin KVR-urakan tarjouspyyntö julkaistiin sähköisessä hankintajärjestelmässä / Hilmassa 3.8.2025. Kyseessä on EU- kynnyksarvon ylittävä urakkahankinta. Hankintamenettelynä oli avoin menettely. Valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus seuraavin arviointiperustein:

- Laatu-tekijät yhteensä 50 %, jakautuen seuraavasti:
 - piharatkaisujen toimivuus 30 %
 - ratkaisun kaupunkikuva 25 %
 - pohjaratkaisuun toiminnallisuus 45 %
- Tarjoushinta 50 %.

Kaikki tarjoajat täyttivät asetetut soveltuvuusvaatimukset. Määräaikaan mennessä saatiin neljä tarjousta seuraavasti:

	Laatupisteet	Hintapisteet	Yht. pisteet / Vertailuhinta
1.	24,12	50,00	74,12 / 5 903 000 € (alv 0 %)
2.	45,89	48,98	94,87 / 6 025 802 € (alv 0 %)
3.	37,94	46,80	84,74 / 6 306 715 € (alv 0 %)
4.	50,00	36,58	86,58 / 8 068 417 € (alv 0 %)

Sammakkolammen päiväkodin KVR-urakoitsijaksi esitetään valittavaksi kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antanut Hoivarakentajat Oy:tä. Tarjouskilpailussa ratkaisevaksi tekijäksi muodostui tarjoushinta.

Tarjouskilpailussa pyydettiin urakkahinnan lisäksi erillishintoina hintavaikutus, mikäli kohteeseen tulee kaukolämmön sijaan maalämpöjärjestelmä sekä vanhan Timotej:n päiväkodin purkuhinta. Vertailuhinta sisältää tarjouspyynnön mukaisesti myös em. erillishinnat.



Tarjousten jättämisen jälkeen saatiin tieto, että tällä hetkellä väistötilana toimivan vanhan Timotej:n päiväkodin tarve väistötilana saattaa jatkua aiemmin ennakoitua pidemmälle eli ainakin toukokuun 2026 loppuun.

Kaikilta tarjouksen jättäneiltä tiedusteltiin syntyvän aikataulusiirtymän (uusi aikataulu urakalle olisi 7/2026–9/2027) vaikutuksesta annettuun tarjoukseen. Kaikilta tarjoajilta saatiin vastauksena, ettei aikataulusiirtymällä ole vaikutusta tarjoushintaan / tarjoukseen.

Halvimman tarjouksen antanut urakoitsija kutsuttiin hankintaneuvotteluun, jossa käytiin läpi tarjouspyynnön ja tarjouksen sisältö. Urakoitsija on toimittanut tilaajavastuulain mukaiset selvitykset, sekä vaadittavan ESPD-selvityksen, eikä niissä ole huomautettavaa.

Tarjousten perusteella tehdyn loppukustannusennusteen mukaan hanke on toteutumassa tarveselvitysvaiheessa lasketun kustannusennusteen mukaisessa budjetissa.

Yllä esitetyin perustein Toimitilajohtaminen -yksikkö esittää, että Sammakkolammen päiväkodin KVR-urakoitsijaksi valitaan kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antanut Hoivarakentajat Oy vertailuhintaan 6 025 802 euroa (alv 0 %).

Sammakkolammen päiväkotī sisältyy hyväksyttyyn Vantaan kaupungin investointiohjelmaan.

Sovelletut oikeusohjeet: Laki julkisista hankinnoista, Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet. Vantaan kaupungin hallintosäännön 13 luvun 4 §:n mukaan kaupunkitilalautakunta tehtäväalueellaan päättää urakalla teettämisestä yli 2 miljoonaa euroa maksavien hankkeiden osalta.

Kaupunkitilalautakunta 22.10.2025 § 8

Kiinteistöjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valita Sammakkolammen päiväkodin KVR-urakoitsijaksi kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella Hoivarakentajat Oy,
- b) hyväksyä Sammakkolammen päiväkodin KVR- sopimusasiakirjat allekirjoitettavaksi Vantaan kaupungin toimitilajohtamisen ja Hoivarakentajat Oy:n välillä kokonaishintaan 5 799 000 euroa (alv 0 %) ja maalämmön osalta erillishintaan 127 500 euroa (alv 0 %) sekä vanhan päiväkodin purkamisesta erillishintaan 99 302 euroa (alv 0 %),
- c) todeta, että tämä urakoitsijan valintaa koskeva päätös on tilaajaa sitova vasta, kun varsinainen urakkasopimus on allekirjoitettu, ja
- d) todeta, että maalämpöjärjestelmän käyttämisestä tehdään lopullinen päätös, kun todelliset maaperäolosuhteet ovat selvillä tonttikohtaisten pohjatutkimusten jälkeen.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:



- Vertailutaulukko

Täytäntöönpano: Toimitilajohtaminen, rakennuttaminen

Muutoksenhakuohje: 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Lisätiedot:

rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa puh. 040 534 6960
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

**SAMMAKKOLAMMEN PÄIVÄKODIN
TARJOUSVERTAILU LOPULLISISTA TARJOUKSISTA**

		ARKTA RAKENNUSKULTTI OY	HOIVARAKENTAJAT OY	JALON RAKENTAJAT OY	RAKENNUSLIIKE EVÄLAHTI UUSIMAA OY
Suunnitelmaratkaisun painotetut pisteet yhteensä Sammakkolampi					
A) Sijoittuminen tontille	30	12,35	24,71	24,71	30,00
onnistunut tontin/sijoituspaikan hyödyntäminen					
pihan toimintojen sijoittelu					
pihan huolto-saattoliikenne ja pysäköintijärjestelyjen toimivuus ja turvallisuus					
puiden ja varjopaikkojen huomioiminen ratkaisussa					
B) Tarjousratkaisun kaupunkikuva	25	14,71	22,06	22,06	25,00
kaupunkikuvallinen ja toiminnallinen liittyminen ympäristöön					
massoittele					
julkisivujen sommittelu ja materiaalin käyttö					
C) Pohjaratkaisun toiminnallisuus ja sisäisten yhteyksien toi	45	21,18	45,00	29,12	45,00
pohjaratkaisun ja tilojen sijoittelun toiminnallisuus ja vastaavuus suunnitteluoheistukseen					
sisäisten yhteyksien toimivuus					
 Suunnitelmaratkaisun laatupisteet yhteensä		48,24	91,77	75,88	100,00
 1. Suunnitelmaratkaisun painotetut laatupisteet yhteensä	50 %	24,12	45,89	37,94	50,00
Sammakkolammen KVR-urakkahinta		5 598 000,00 €	5799000,00	6 086 715,00 €	7774800,00
maalämmön erillishinta		240 000,00 €	127500,00	150 000,00 €	200000,00
vanhan pvk:n purku		65 000,00 €	99302,00	70 000,00 €	93617,00
Vertailuhinta yhteensä		5 903 000,00 €	6 025 802,00 €	6 306 715,00 €	8 068 417,00 €
 2. Painotetut hintapisteet yhteensä	50 %	50,00	48,98	46,80	36,58
 PAINOTETUT VERTAILUPISTEET YHTEENSÄ		74,12	94,87	84,74	86,58

8.10.2025 Juha Vuorenmaa, Jari Piiparinen

SAMMAKKOLAMMEN PÄIVÄKOTI

LAATUVERTAILU (alakohdat 5 p
välein 0-100 p.)

MAX	Arkta Rakennuskultti Oy	Hoivarakentajat Oy	Jalon Rakentajat Oy	Rakennusliike Evälahti Uusimaa Oy
1.a Sijottelu tontille/saavutettavuus sekä pihajärjestelyt/-järjestelyt a) onnistunut tontin/sijoituspaikan hyödyntäminen b) pihan toimintojen sijoittelu c) pihan huolto-saattoliikenne ja pysäköintijärjestelyjen toimivuus ja turvallisuus d) puiden ja varjopaikkojen huomiointi ratkaisussa	rakennusmassa tontin kosteampaan pohjoisosaan, rakennuksen sijoittelu jakaa lasten piha-alueet kahteen eri osaan = valvottavuus hankalaa ----, pysäköintipaikkoja puuttuu HS tavoitteesta---, tonttiliittymän puolella oleva puusto ei ratkaisussa säily --	rakennuksen sijoittelu jättää paljon yhtenäistä leikkiapiha- aluetta ++, pihatoimintojen sijoittelu luontevaa+, huoltoliikenne ahdas, mutta autopaikkoja HS mukainen määrä, tonttiliittymän sivulla oleva puusto ei ratkaisussa säily --	rakennuksen sijoittelu tontille OK, piha-alue selkeä ja kehityskelpoinen, HS mukaiset autopaikat on tontilla ja huoltoajo ratkaisu melko toimiva+, tonttiliittymän puolella oleva puusto ei juurikaan säily --	rakennus sijoitettu hyvin tontille+, pihan ratkaisut helposti kehitettävissä toimintojen jaottelun suhteen - "sammakkolampi" tontilla kiva yksityiskohta++, pysäköintipaikat HS mukaan ja huoltoliikenne ratkaisun toimivuus kyseenalainen+-, liittymäsivulla olevaa puustoa saatu säilymään ++
Pisteet	35	70	70	85
1.a. Painotetut pisteet sijoittelu tontille/piharatkaisut	12,35	24,71	24,71	30,00
1.b. Kaupunkikuva a) kaupunkikuvallinen ja toiminnallinen liittyminen ympäristöön b) massoitelu c) julkisivujen sommittelu ja materiaalien käyttö	Julkisivuote kaipaa kehittämistä - osin massiivisen oloinen--, JS- sommittelu keskeneräisen oloinen-	kattomuodossa toimivaa leikkisyyttä, osassa julkisivuista hieman levottoman oloisia ja kaipaavat kehittämistä	pitkän lapekaton näkymä ympäristöön tylsä, pitkillä julkisivuilla rauhallinen ote ja sommittelu, mutta osa kaipaa kehittämistä	moninainen piristävä kattomuoto, mutta sisäjiiri aiheuttaa teknistä ylläpitohaastetta, julkisivuissa hallittu rauhallinen ilme
Pisteet	50	75	75	85
1.b Painotetut pisteet kaupunkikuva	14,71	22,06	22,06	25,00
1.c. Pohjaratkaisun toimivuus/soveltuvuus tilaajan tarpeisiin sekä sisäisten yhteyksien toimivuus a) pohjaratkaisun ja tilojen sijoittelun toiminnallisuus ja vastaavuus suunnitteluohjeistukseen b) sisäisten yhteyksien toimivuus	hlö-kunnan tiloja VSS tiloissa vähäisellä luonnonvalolla-, ruokasalin luonnonvalo pääosin liikuntasalin kautta --, kotikeittiön sijainti väärä-, ryhmätiloissa lepohuoneet eivät ole jaettavissa yhteiskäyttöön ja jakotilat puuttuu, pienryhmätilaa puuttuu eli kokonaisuudessaan tilaohjelma ei toteudu, ratkaisu melko sokkeloinen	vastaa hyvin tilaohjelmaa ja suunnitteluohjeistusta+++, kompakti tilaratkaisu ja toimivat sisäyhteydet, tiloihin saadaan hyvin luonnonvaloa++	tilaohjelma ei kaikilta osin täyty eli jakotilat puuttuu, lepotilojen yhdistettävyyttä ei ilmene tarjousratkaisusta vaatii kehittämistä, ruokasali jää vähäiselle luonnonvalolle, kun toimii omana tilanaan, työpajasta puuttuu luonnonvalo	arkkitehtonisesti toimiva pohja++, vastaa hyvin tilaohjelmaa++ käyttävät-eteiset toimivat myös leikkikäytössä++, työpaja tšot VSS tiloissa niukkahkolla luonnonvalolla-
Pisteet	40	85	55	85
1.c Painotetut pisteet pohjaratkaisu	21,18	45,00	29,12	45,00
Laatutekijöiden painotetut pisteet yhteensä	48,24	91,76	75,88	100,00

Laaturviointi: 8.10.2025 Kokkola-Lemarchand, Turunen, Vuorenmaa, Piiparinen



Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.



Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): (09) 839 22184

Virka-aika: ma - pe 8.15–16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.



Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suoramääräyksessä

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suoramääräystä koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suoramääräyksestä jälki-ilmoituksen, mutta ei suoramääräystä koskevaa ilmoitusta, suoramääräystä koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suoramääräyksestä on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suoramääräyksestä ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suoramääräystä koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.



Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinemaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [markkinaoikeuden sivustolta](#).

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 43300, faksi: 029 56 43314

Sähköpostiosoite: markkinaoikeus(at)oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](#) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15